

Časopis Knjižničarskog društva Rijeka
UDK 02 - Rijeka - godina 7 - broj 7

KNJIŽNIČARSKA KNJIŽNICARSKA

ALEKSANDAR DIMA: GOSPODA DE MONSORDO!

MARIJA IUV
ZAGOR

MARIJANA

tema broja: Pogled u budućnost

Knjižničar/ka

Časopis Knjižničarskog društva Rijeka

Tema broja:

Pogled u budućnost

godina 7

broj 7

2016.

UDK 02

ISSN 1848-5790

Impressum

E-ISSN 1848-5790

UDK: 02

Izdavač:

Knjižničarsko društvo Rijeka,
Dolac 1
51 000 Rijeka
Tel/ + 385 51 336 911
Faks/ + 385 51 332 006
e-mail: kontakt@kdr.hr
www.kdr.hr

Uredništvo: Maja Cvjetković, Sanja Heberling Dragičević, Jasminka Kovačević, Mario Šlosar, Alica Kolarić, Marija Šegota Novak

Jezično uredila: Maja Cvjetković

Grafičko oblikovanje i priprema elektroničkog izdanja:

Bulaja naklada
Klaićeva 74, Zagreb
info@bulaja.com
www.bulaja.com

Glavna urednica: Korina Udina
e-mail: korinau@yahoo.com

Grafički dizajn: Martina Brkić

Časopis izlazi jedanput godišnje, uz potporu Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke.

7. broj časopisa (2016) izašao je u elektroničkom obliku:

- u flip formatu
- u html formatu
- u epub formatu
- u pdf formatu

Knjižničar/Knjižničarka: časopis **Knjižničarskog društva Rijeka** stručni je časopis u kojem se objavljuju radovi iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti. Oblikovan je kao glasilo Knjižničarskog društva Rijeka, ali nastoji osigurati prostor i radovima s teorijskim diskursom u knjižničarstvu. Promiče i progovara ponajviše o prikazu rada knjižničara u Primorsko-goranskoj županiji, ali časopis nije isključivo regionalno obilježen. Cilj objavljivanja časopisa je doprinijeti razvoju knjižničarstva, ukazati na novine, događanja te promicati i popularizirati rad svih vrsta knjižnica i knjižničara te stručno artikulirati pitanja hrvatskoga knjižničarstva.

Sadržaj

Tema broja: Pogled u budućnost	7
Josip Stipanov: Knjižničari sutra.....	8
Gorana Tuškan: Budućnost knjižnica balkanske regije Future Library i INELI Balkans.....	16
Vesna Kurilić: Perspektive korisnika i knjižničara	25
Oleg Mandić: Prošlost pomaže u formiranju budućnosti	31
Korina Udina: Pogled u budućnost školske knjižnice	40
Knjižničarstvo danas	48
Karmen Delač-Petković: Deset godina rada fužinarske čitaonice “Dr. Franjo Rački”	49
Karmen Delač-Petković: 80. obljetnica djelovanja “Hrvatske čitaonice sela Kuti”	60
Koraljka Mahulja-Pejčić: Iz školske knjižnice OŠ Ivana Zajca	73
Korina Udina: Tjedan dobre dječje knjige: 100 riječi i rečenica za 100 godina	80
Međunarodni projekti	85
Jasminka Kovačević: Njemačke knjižnice od škole do fakulteta.....	86
Alida Devčić Crnić: Ljepota različitosti u životu europskih knjižnica	98
Iz knjižnica – Osvrti, prikazi, vijesti	109
Andreja Silić Švonja: Snaga riječi Mori Ponsowy.....	110
Orieta Lubiana: Predstavljanje pretiska <i>Misala Hruackog</i> (1531.) Šimuna Kožičića Benje.....	112
Evgenia Arh, Jana Krišković Baždarić, Sandra Cuculić: Osvrt na događanja u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka u 2016. godini.....	116
Irena Krmpotić: Kronologija Jadranskih književnih susreta Crikveničko sunce književniku Dubravku Jelačiću Bužimskom	122

Mira Kučar: Javne knjižnice nekad i danas – moja iskustva iz Kanade...	132
Sanja Heberling Dragičević: Posjet Društva bibliotekarjev Maribor Sveučilišnoj knjižnici Rijeka i Gradskoj knjižnici Rijeka	137
Bernarda Frass: Čitanje pod zvijezdama.....	139
Bernarda Frass: Zvijezde čitatelji i biseri istražitelji	146
Gregor Škrlić: Nastavni sat <i>Knjižnični katalog</i> u školskoj knjižnici OŠ Prule, Ljubljana	150
Jana Suhadolc: Spisateljica Polonca Kovač u slovenskoj Znački za čitanje.....	155
Irena Krmpotić: Dječji čitateljski klub <i>Biblice</i>	158
Dolores Paro-Mikeli: Svjetski dan poezije i Korina Juretić	163
Dolores Paro-Mikeli: Noć knjigi	166
Iz rada Knjižničarskog društva Rijeka.....	169
Marija Šegota-Novak: Redovna izborna skupština Knjižničarskog društva Rijeka	170
Marija Šegota-Novak: Izvod iz izvješća o radu Knjižničarskog društva Rijeka između dviju skupština	174
Marija Šegota-Novak: Osvrt na razdoblje Knjižničarskog društva Rijeka 2012.–2016.	178
Marija Šegota-Novak: Stručni izlet u Vrbovsko i Lukovdol.....	181
Marija Šegota-Novak: 41. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva	185
Korina Udina: Izvješće sa sastanka upravnog odbora Knjižničarskog društva Rijeka	189
Korina Udina: Obilježen Dan hrvatskih knjižnica 11.11.2016.....	191
Skupovi, savjetovanja, konferencije	193
Korina Udina: Održan 6. samostalni stručni skup Hrvatske udruge školskih knjižničara u Rijeci <i>Čitanje i odrastanje</i>	194
Korina Udina: Održana konferencija <i>Western Balkan Information Literacy Conference</i>	208
Lea Lazzarich: Održan Stručni skup Mjerenje kvalitete u hrvatskim knjižnicama	213
Ivana Vladilo: 9. međunarodna konferencija BAM 2016.....	216

Nagrade220

Senka Tomljanović: Sveučilišnoj knjižnici dodijeljena Godišnja nagrada Grada Rijeke 221

Dobitnice Povelje Ivan Kostrenčić: Ksenija Car-Ilić, Jagoda Mužić i Darinka Živanović 223

Korina Udina: Dobitnice ovogodišnje Nagrade “Višnja Šeta” 230

Tema broja:

Pogled u budućnost

Knjižničari sutra

Prof. dr. sc. Josip Stipanov

stipanov.josip@gmail.com

Otkad postoje, odnosno otkad su nastale knjižnice, dakle prije pet tisuća godina, uvijek su na ovaj ili onaj način postojali i knjižničari – osobe koje su se brinule da se zabilježeno znanje bez obzira na medij, što duže sačuva i prenese drugima odnosno omogući njegovo korištenje što većem broju, bez obzira na prostornu odnosno vremensku udaljenost. Uvijek su to bile, primjereno vremenima i društvima, ne samo pismene nego i obrazovane osobe. Danas bismo rekli stručnjaci.

Ne ulazeći ovdje u opširniji prikaz rada i razvoja, u tijeku povijesti, kad je riječ o knjižničarima, njihovoj ulozi i značenju u očuvanju, prenošenju zabilježenog znanja i informacija, činjenica je da je razvoj knjižnica, a posebice kasnije, odnosno u najnovije vrijeme, knjižničarstva, i ukupne knjižnično-informacijske djelatnosti, neraskidivo povezan (i) s razvojem knjižničara kao prepoznatljive sastavnice knjižnično informacijske djelatnosti. S tim u svezi u zadnje se vrijeme, s obzirom na eksponencijalni razvoj suvremene informacijske i digitalne tehnologije, kojoj je sinonim Internet odnosno Mreža, postavlja i pitanje imaju li knjižnice budućnost. No, u to pitanje se ovdje nećemo upuštati, iako je vrlo izazovno. No s time je, daka-ko, povezano i pitanje, imaju li i knjižničari / informacijski stručnjaci, kao

profesionalna struka u knjižničarsko-informacijskoj djelatnosti, budućnost odnosno, prepoznatljivu pa čak i nezamjenjivu ulogu i značenje, kad je riječ o prijenosu zabilježenog znanja i informacija.

Ovaj prilog treba promatrati više kao promišljanje / razmišljanje o budućnosti knjižničara odnosno informacijskih stručnjaka, nego kao do kraja domišljen i argumentiran tekst glede budućnosti knjižničara. U svakom slučaju moje je mišljenje da knjižničari / informacijski stručnjaci ne samo da imaju budućnost, nego će imati posebnu i prepoznatljivu, u mnogočemu jedinstvenu ulogu, pa u stanovitom pogledu i nezamjenjivu.

U tom pogledu značajno je zapravo dovesti u odnos dvije bitne odrednice, dva bitna čimbenika, kad je riječ o zabilježenom znanju i informacijama: zabilježeno znanje / informacije i korisnik. Jer, ne ulazeći u povijesne i sociološke pojedinosti, zabilježeno se znanje, bez obzira na medij bilježenja – glinena pločica, papirus, bambusova trska, papir – odnosno tehnike bilježenja – rukopis, tisak, analogno, digitalno, elektroničko – nastojalo očuvati, kako vremenski tako i prostorno, da bi se moglo koristiti za daljnji razvoj i napredak svake sredine i društva odnosno čovječanstva u cijelosti. Drugim riječima i pojednostavljeno rečeno, da se ne bi trebalo uvijek početi iznova, od početka. Druga bitna odrednica, uz zabilježeno znanje, je onaj kome to znanje treba, odnosno današnjim rječnikom rečeno, korisnik. Sve drugo je, ne ulazeći u pojedinosti, prolazno i promjenjivo.

U tom društvenom i sadržajnom okviru odnosno odnosu između zabilježenog znanja i informacija i korisnika (toga zabilježenog znanja i informacija), u uvjetima današnje informacijske i digitalne tehnologije, postav-

lja se pitanje imaju li, odnosno hoće i u buduće, knjižničari, informacijski stručnjaci, još uvijek imati ulogu nezamjenjivog prenositelja, posrednika zabilježenog znanja.

Naime, prema mišljenju stručnjaka, sljedeća važna prekretnica kad je riječ o informacijskoj tehnologiji, neće biti ni u hardveru ni u softveru nego u znanju. Baš kao i najvažnija posljedica tiskarskog stroja nije bila poboljšanje tehnologije, nego masovno opismenjavanje. U svim dosadašnjim tehnološkim revolucijama, od tiskarskog stroja, telefona, radija televizije, telefaksa, bili su potrebni posrednici. Današnja pak informacijska tehnologija, odnosno revolucija, prva je u povijesti koja će gotovo svima, i posvuda, omogućiti da posjeduju, razvijaju i razmjenjuju sadržaje, informacije i znanje u realnom vremenu ne oviseći o posredniku.

Opća dostupnost višestruko povezanih medija, čemu smo svakodnevno svjedoci, a koja dovodi do eksplozivne znanstvene i društvene promjene, ovisit će više o znanju i metodologiji, nego fizičkoj, informacijskoj infrastrukturi. I to je podloga za ulogu knjižničara / informacijskih stručnjaka u budućnosti u osiguranju pristupa, ne samo izvorima znanja već i (samom) znanju.

Naime, tisućljetni, pa stoljetni i sada već desetljetni izvori podatka radi što bržeg i sveobuhvatnog dolaska do zabilježenog znanja i informacija, poznati kao katalozi, bibliografije, baze podataka sve više gube na dosadašnjem značenju i nezamjenjivosti u pribavljanja (novih) izvora znanja i informacija. A korištenje tih alata bila je jedna od bitnih i prepoznatljivih uloga knjižnica pa onda i knjižničara, kojima su se koristili u osiguranju

izvora znanja svojim korisnicima, što izravno, a što neizravno. No, kako vrijeme odmiče, promjene su i u informacijskoj i digitalnoj tehnologiji sve brže, veće i sveobuhvatne. Podaci i informacije smještaju se u “računalni oblak” što zahtijeva nova znanja, vještine i to osoba, profesionalaca, knjižničara, odnosno informacijskih stručnjaka.

Svaki dan smo sve više svjesni da na Mrežu, na Internet, dolazi sve veći broj informacija i podataka, što sve, među ostalim, znači i da je danomice u “oblaku”, u informacijskom svemiru, dostupan sve veći broj ne samo podataka i informacija, ne samo članaka i priloga već i knjiga i drugih oblika publikacija. Osim toga sve je veći broj i tzv. samopublikacija, koje ne prelaze uobičajene, propisane recenzentske postupke. Zbog toga znanstvena informacija ne prolazi isti stupanj ispitivanja ispravnosti odnosno procjene na Mreži. To postavlja nove izazove za većinu korisnika. Nekada je obrazovana osoba bila ona koja je znala pronaći informacije, a sada sa svom tom bujicom dostupnih informacija, obrazovani um nije onaj koji nadilazi činjenice i poznavanje činjenica već onaj koji je sposoban postavljati pitanja koja rešetaju. Osim toga vjerodostojnost dokumenata više je pitanje krajnjeg korisnika nego onoga koji osigurava dokumente.

A obrazovanje je, u širem, temeljnom smislu, zapravo stjecanje intelektualne sposobnosti za učenje tijekom cijeloga života. Takvo je (novo) učenje orijentirano prema razvoju edukacijske sposobnosti za preobrazbu informacija u znanje i znanja u djelovanje. Tehnologija, za koju je jedan znanstvenik rekao da je nastavak evolucije drugim sredstvima, zapravo prevladava posvuda. Stoga problem nije dostupnost, pristupnost, nego re-

levantnost. Danas, odnosno što dalje to više, obrazovanje nam treba, ne samo radi stjecanja informacija / znanja već i za ostvarenje cjelovitog čovjeka – emocionalnog, duhovnog, kulturnog.

U tom okviru otvara se gotovo novo područje djelovanja kad je riječ o knjižničarima, informacijskim stručnjacima, koje zapravo samo oni mogu uspješno i djelotvorno obaviti, jer samo oni posjeduju odnosno bi trebali posjedovati znanja i vještine koje, u ovom novom digitalnom svijetu, u isprepletenoj mreži izvora informacija i znanja, mogu korisnicima osigurati što prije i što potpunije znanje i njegovu praktičnu primjenu. Dakle, knjižničari omogućuju ne samo pristup izvoru znanja već i samo znanje, informaciju koja je znanje akcije. Ta nova uloga knjižničara posebno je značajna i određena u znanjem intenziviranoj okolini, kakvom sve više postaje naša sredina, društvo. Sve to pospješuje interakciju između ljudi. U takvom društvenom okruženju nije u prvom planu knjiga, knjiga kao objekt, već čitanje, čitanje kao proces.

Dakako, da su s vremenom i korisnici knjižnica, korisnici zabilježenog znanja svjesni tih promjena, procesa, koji postaju sve širi i dinamičniji, pa i sami postaju sve vještiji i osposobljeniji, uz sve veće korištenje sofisticiranije informacijske i digitalne tehnologije, brže, kvalitetnije i cjelovitije dolaziti do potrebnih im informacija i znanja. No s obzirom na sve ubrzaniji razvoj znanosti i istraživanja, interdisciplinarnost, multidisciplinarnost i transdisciplinarnost, kao i neprekidni razvoj informacijske i digitalne tehnologije, sve će manje biti u stanju sami osigurati ne samo izvore znanja

nego i samo znanje, vezano uz ona znanstvena područja, odnosno teme kojima se bave.

Kako se ljestvica, standard istraživanja, neprekidno pomiče, odnosno diže, primjereno pojedinim znanstvenim granama i disciplinama, tako se podiže i ljestvica potrebnih, novijih informacijskih vještina, da se što brže, potpunije i provjerenije dođe ne samo do izvora znanja već i do samog znanja. To će za sve veći broj korisnika biti jednostavno nedostižno. Time će uloga i zadaci knjižničara, informacijskih stručnjaka, postajati sve prepoznatljiva. Naime, poznato je da što je neki uređaj (u najširem smislu) složeniji, tehnički dotjeraniji da od čovjeka traži veće znanje i vještine da bi ga mogao što učinkovitije, brže i potpunije koristiti.

No, neće uloga knjižničara / informacijskog stručnjaka biti prepoznatljiva i potrebnija samo kad je riječ o znanosti i istraživanju odnosno gospodarstvu. Ta će uloga biti sve veća i kad je riječ o kulturnim standardima. Naime, prepoznatljivost i sveobuhvatnost u svjetskim razmjerima postaje i potreba za neprekidnim učenjem, usavršavanjem tzv. doživotnim / cjeloživotnim učenjem, u čemu će značajnu i prepoznatljivu ulogu imati knjižničari, posebice knjižničari u općim javnim knjižnicama koji će među ostalim, sve širi korisnički krug, usmjeravati prema prikladnim i potrebnim naslovima odnosno temama. Budući da će se taj krug neprekidno širiti, jednako tako će knjižničari u odgovarajućim knjižnicama, odnosno sličnim ustanovama, trebati nova znanja i vještine da ljudima omoguće što kvalitetnije cjeloživotno učenje. A ni vrijeme tu nije nevažno. Naime, što vrijeme bude više odmicalo, bit će potrebno korisnike upućivati na najnovije, naj-

kvalitetnije i najprimjerenije, da bi njihovo cjeloživotno učenje bilo neprekidno kvalitetno. Možda se vremenom na taj način napravi iskorak iz dosadašnje usredotočenosti uglavnom na stjecanje i usvajanje znanja, što dovodi do gubitka mudrosti, drže neki stručnjaci. Jer biti znači biti čovjek, a to je više od znati, više od znanja.

U tom pogledu kad je riječ o potrebnim znanjima i vještinama knjižničara / informacijskih stručnjaka, važna će biti, dakako primjereno vrsti korisnika knjižnično-informacijskih usluga, personalizacija usluge. Knjižničar mora svoju uslugu odrediti, odnosno profilirati, ne prema profilu korisnika, kao prepoznatljivoj skupini, u odnosu na dob, zanimanje, obrazovanje, projekte, zadaće, što već zahtijeva posebna znanja i vještine. Odrediti je što prilagodljivije svakoj pojedinoj osobi. Dakako, da će i to zahtijevati posebna znanja i vještine samih knjižničara, informacijskih stručnjaka. Rečeno, administrativnim rječnikom, usluga prema korisniku mora biti profilirana prema njemu kao osobi, prema njegovoj osobnoj iskaznici, uvažavajući dakako brojne društvene i kulturološke zajedničke odrednice s drugim pojedincima. Jer čovjek je društveno biće, biće odnosa i suodnosa. Dobar dio onoga što je on "čine" drugi, povijesno i sociološki.

Povijesno – sociološki rečeno, nakon gospodarenja sirovinama, potom energijom pa financijskim tokovima, gospodarenje "tokovima znanja" nedvojbeno postaje glavni izazov narednih desetljeća. Kad je pak riječ o povijesti knjižničara od početka pa sve do kraja 19. stoljeća, bile su to vrlo obrazovane osobe, koje su u danim okolnostima mogle olakšati pristup tadašnjim izvorima znanja. Od tada, osim obrazovanosti na nekom području,

započinje i obrazovanje za pružanje djelotvornije usluge korisnicima, započinje studij knjižničarstva, a knjižničarstvo postaje struka i profesija. Nova informacijska i digitalna tehnologija u ovo digitalno doba omogućuje ne samo brži i cjelovitiji pristup izvorima znanja već i samom znanju, što će se s vremenom sve više proširivati i produbljivati. A knjižničari postaju posrednici znanja, a ne više samo izvora znanja.

Budućnost knjižnica balkanske regije Future Library i INELI Balkans

Gorana Tuškan

Gradska knjižnica Rijeka
gorana.tuskan@gkri.hr

Ne-konferencije popularan su oblik stručnih skupova i zapravo se radi o suvremenim konferencijama s mnoštvom paralelnih programa, panel rasprava i radionica, gdje se zahtijeva veća aktivnost samih sudionika u kreiranju sadržaja, uz bogat prateći umjetnički program, uz scenografiju poput pravog medijskog *eventa*. Na ne-konferencijama, pored samog sadržaja, važan je i doživljajni aspekt. Prva ne-konferencija kojoj sam prisustvovala bila je upravo Future Library, 2013. g. u Ateni, koja mi je u sjećanju do danas ostala kao jedan od najboljih stručnih skupova koje sam imala prilike vidjeti u zemlji i inozemstvu, o čemu možete pročitati i u Magazinu GKR: <http://gkr.hr/Magazin/Knjiznicaranje/Future-Library-Unconference-Budimo-kreativni-inspirirajmo-zajednicu>

Future Library Unconference, treća po redu, održana je u grčkom Solunu 27. i 28. studenog 2016. g., gdje sam na poziv organizatora održala izlaganje *Creative spaces in poor places*, te sudjelovala u panel raspravi s britanskim profesorom Dickom Hartleyjem, ravnateljem knjižnice Dokki u Aarhusu u Danskoj Knudom Schulzom te ravnateljem Grčke nacionalne knjižnice Filipposom Tsimboglouom.

Sudionici konferencije

Izlaganje: G. Tuškan

Ne-konferenciju organizira privatna neprofitna organizacija *Future Library*, koja je potekla od stručnjaka iz međunarodno poznate gradske knjižnice u grčkom gradiću Veriji. Organizacija je utemeljena 2011. g. privatnim kapitalom fondacije *Stavros Niarchos*, iste je godine održana i prva *Future Library Unconference*, a organizacije ja preuzela upravljanje projektom izgradnje nove Nacionalne knjižnice. Organizacija prerasta u mrežu narodnih knjižnica, isprva samo iz Grčke, potom se širi na 11 zemalja balkanske regije, a u pripremi je treća faza mreže *Future Library Europe*. Osnivanje ove organizacije kao i niz aktivnosti koje je pokrenula, izravan su odgovor na žestoku krizu koja je zahvatila grčki javni sektor nakon 2009. godine i koja je imala veliki utjecaj na knjižnice: smanjenjem budžeta, rezanjem plaća zaposlenih, zabranom zapošljavanja, pa i smanjenjem broja zaposlenih. U takvoj situaciji, privatni kapital ponudio je preobrazbu grč-

Na radionicama – radno.

kih narodnih knjižnica kako bi one postale suvremenije i bolje odgovarale na potrebe građana, kako bi knjižničari bili bolje educirani i kako bi knjižnice bile vidljivije. *Future Library* pokrenula je čitav niz edukativnih programa za knjižničare, raspisala natječaj za arhitekta koji su u više narodnih knjižnica uredili suvremene tzv. *media labove* s mnoštvom tehnoloških sadržaja i s izvrsnim odjekom u svojim zajednicama. Sve te aktivnosti, uz još mnoštvo iskustava iz cijelog svijeta, predstavljaju se na *Future Library* stručnim skupovima svake dvije godine.

Treća *Future Library* ne-konferencija održana je s temom *In praise of collaboration*, želeći naglasiti važnost umrežavanja i suradnje za razvoj knjižničnih usluga – među sektorima, među državama, među pojedincima. Dio programa bio je posvećen aktivnostima organizacije *Future Library* – nekoliko je radionica bilo posvećeno ljetnoj čitateljskoj kampanji koja se provodi u grčkim knjižnicama, saznali smo i o kulturnom *hackathonu* koji povezuje tehnologiju i umjetnost, a osobito je bilo zanimljivo čuti o napretku projekta izgradnje nove zgrade Grčke nacionalne knjižnice, te o planiranju i projektiranju preseljenja. S obzirom na izloženost Grčke ali i čitave Europe migracijama izbjeglica s Bliskog Istoka i Afrike, prigodno je organizirana i radionica naziva *Knjižnice pomažu izbjeglicama*, gdje se raspravljalo o uslugama kojima bi knjižnice mogle pomoći izbjeglicama.

Više izlaganja i radionica bilo je posvećeno *makerspace* pokretu u knjižnicama, digitalnoj inkluziji, novim tehnologijama i posljedičnim transformacijama knjižničnih usluga i prostora. Pritom je osobito zanimljivo bilo čuti iskustva Hannelore Vogt, ravnateljice gradske knjižnice u Koelnu,

koja prednjači u uvođenju novih tehnologija i stvaralačkih prostora za korisnike. Uz rasprave o novim uslugama i tehnologijama, neizostavno je govoriti i o vrednovanju takvih usluga te procjeni učinka (engl. *impact assessment*) novih usluga, te su i te teme bile zastupljene na ovom stručnom skupu.

Paralelno s *Future Library* ne-konferencijom, odvijala se i prva konvencija *INELI Balkans* mreže narodnih knjižnica iz 11 država balkanske regije – od Slovenije do Grčke.

INELI Balkans (*International Network of Emerging Library Innovators in Balkan region*) trogodišnji je projekt koji podržava *Bill & Melinda Gates Foundation* s ciljem edukacije inovatora u knjižnicama i stvaranja održive mreže narodnih knjižnica u jugoistočnoj Europi. U projektu sudjeluje 11 država, s ukupno 33 inovatora obuhvaćena programom edukacije: Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Srbija, Crna Gora, Makedonija, Kosovo,

Izlaganje: H. Vogt

Albanija, Rumunjska, Bugarska i Grčka. Autorica ovog članka je ambasadorica projekta u Hrvatskoj (svaka od država sudionica ima svog ambasadora – svojevrsnog koordinatora aktivnosti projekta), a u programu edukacije sudjeluju tri inovatorice iz različitih dijelova Hrvatske: Ivana Faletar Horvatić iz Knjižnica grada Zagreba, Ana Škvarić iz Knjižnice i čitaonice “Fran Galović” Koprivnica i Vesna Kurilić iz Gradske knjižnice Rijeka. Hrvatska ima svoga predstavnika i među četiri mentora, vrhunskih stručnjaka iz područja knjižničarstva koji dolaze iz Velike Britanije, Švedske i Danske: Mladen Masar iz Gradske knjižnice Zadar, Inga Lunden, Mogens Vestergaard i profesor Dick Hartley.

Prva *INELI Balkans* konvencija u Solunu protekla je u znaku upoznavanja sudionika i intenzivnih *team-building* aktivnosti u izvedbi iznimno profesionalne organizacije *Learning for Life*, kao i edukativnih aktivnosti pod vodstvom vrhunskih stručnjaka iz područja vrednovanja. Bio je to uvod u zahtjevnu godinu učenja putem *e-learning* platforme koju je posebno za ovaj projekt osigurao *Google*. Edukacija inovatora u narodnim knjižnicama usmjerena je na područja vodstva (engl. *leadership*), inovatorstva, upravljanja projektima i ljudima, a kao poseban zadatak po završetku prvog kruga edukacije inovatori su trebali sastaviti pravi prijedlog projekta i poslati na natječaj za *Innovation Awards*, u kojem se dodjeljuje početno financiranje u iznosu od 5000 dolara za pet najboljih projektnih prijedloga. Metodologija za izradu prijedloga projekta izuzetno je složena i omogućuje inovatorima koji usvoje ta znanja da po istom modelu sastave i mnogo složenije i skuplje projekte.

Nagrade za inovacije dodijeljene su na drugoj konvenciji *INELI Balkans* mreže koja je održana u Sofiji, glavnom gradu Bugarske, u periodu od 24. do 28. studenoga 2016. godine. I opet se Hrvatska ima čime pohvaliti: inovatorica Ana Škvarić iz Koprivnice, dobitnica je jedne od pet nagrada za prijedlog projekta poticanja rane pismenosti među djecom predškolskom uzrasta *Create Young Readers: supporting early literacy in rural areas of the Koprivnica-Križevci County in Croatia*. Projekt će se, uz osvojeno početno financiranje provesti u vrtićima četiri općine Koprivničko-križevačke županije u periodu od siječnja do srpnja 2017. godine. Pored Ane Škvarić, nagrade su osvojili: Aleksandar Stokić iz Doboja (Bosna i Hercegovina), Fatime Mehmetaj iz Prištine (Kosovo), Ioanna Crihanna iz Rumunjske te Silva Vasileva iz Bugarske.

Druga konvencija bila je prilika za još bolje upoznavanje i povezivanje sudionika. Čitav niz kreativnih i *team-building* aktivnosti, kao i razgovori o

INELI Sofija: dobitnici nagrada

poteškoćama i prilikama s kojima su se članovi mreže susreli u proteklih godinu dana (a gotovo svi imamo slične probleme i izazove), kulminirali su posljednjom sesijom – prikazom mjuzikla sa songovima iz najpopularnijih svjetskih mjuzikala, te fabulom koja prati put jednog knjižničara-inovatora od ideje do realizacije projekta. Unatoč tome što je rad na tom zadatku bio iznenađujuće zabavan, nadamo se da snimke ipak neće procuriti u javnost.

Jedna od važnih tema o kojoj se razgovaralo na konvenciji u Sofiji bila je i održivost mreže po završetku *INELI Balkans* projekta te su gotovo svi sudionici izrazili potrebu za postojanjem takve mreže, osobito za moguće zajedničke projekte, za stručna usavršavanja i projekte mobilnosti knjižničara.

Iako je pitanje pripadnosti balkanskoj regiji često opterećeno negativnim prizvukom iz povijesnih i političkih razloga, kao knjižničari koji djelu-

Future Library team

jemo na području sličnih povijesnih, političkih i ekonomskih okolnosti, pa i sličnoga mentaliteta, opterećenoga sličnim problemima i ograničenjima, vidimo mnogobrojne prilike jačanja narodnih knjižnica kroz suradnju i zajedničke ciljeve. Svakako bismo trebali iskoristiti mogućnosti koje nam pružaju umrežavanje, suradnja i zajednički nastup prema zainteresiranoj javnosti, bili oni korisnici, donositelji političkih odluka ili financijeri.

U svakom slučaju, inicijative i projekti koje provodi *Future Library* vrijedni su pažnje i puni potencijala za narodne knjižnice, a do sada najveća vrijednost upravo su nastojanja u edukaciji knjižničara u skladu sa suvremenim svjetskim trendovima. Bit će zanimljivo pratiti hoće li se ovako uspostavljeni kontakti i mreže razvijati i u kojem smjeru, osobito hoće li rezultirati zajedničkim projektima na dobrobit knjižnica.

Literatura:

Giannakopoulos, G., Koulouris, A., Kokkinos, D. Libraries in crisis: a glimpse over Greece and Cyprus. // *Procedia: social and behavioral sciences* 147 (2014), 411-417.

Future Library Unconference: In praise of collaboration. Press release. Dostupno na: <https://www.scribd.com/document/293591636/Future-Library-Unconference-In-praise-of-collaboration> (23.11.2016.)

<http://gkr.hr/Magazin/Knjiznicaranje/Future-Library-Unconference-Budimokreativni-inspirirajmo-zajednicu> (23.11.2016.)

<http://2015.futurelibrary.gr/> (23.11.2016.)

http://www.futurelibrary.gr/en/ineli-balkans_en/ (23.11.2016.)

Perspektive korisnika i knjižničara

Vesna Kurilić

mag. bibl., mag. pov. umj.
Gradska knjižnica Rijeka
vesnakurilic@gmail.com

(prema istraživanju Šupraha-Perišić, M., Črnjar, Lj. i Kurilić, V.)

Na netom održanoj 41. skupštini HKD-a u tematskom bloku *Knjižnice: fizički, virtualni i pravni prostor za usluge i korisnike* održano je i izlaganje *Središnji odjel GKR: izazovi rada na dvije adrese (perspektive korisnika i knjižničara)*, nastalo na temelju istraživanja provedenog u Knjižnici tijekom jeseni 2016. godine. Istraživanje je potaknuto jedinstvenim primjerom razdvajanja starog Središnjeg odjela knjižnice na dva, fizički odvojena prostora što je uvjetovalo razdvajanje fonda na dvije sadržajne skupine – stručne knjige (publicistiku) u prizemlju Palače Modello te lijepu književnost (uz poeziju, eseje i stripove) u prizemlju Filodrammatice.

Gradska knjižnica Rijeka u središtu grada od 1966. godine djeluje u Palači Modello, prostoru koji već desetljećima svojim opsegom ne zadovoljava potrebe Središnjeg odjela. Tijekom 2006. godine donesen je plan izgradnje nove zgrade knjižnice na obližnjoj lokaciji Klobučarićev trg (ispred osnovne škole “Nikola Tesla”), no u deset godina od izrade plana pomaka nije bilo. Promjenu je potaknula tek prijetnja urušavanjem rezervnog spre-

mišta zbog dotrajalosti konstrukcije spremišne galerije, uslijed čega je dio fonda neko vrijeme bio nedostupan korisnicima.

Razdvajanje Odjela obavljeno je u ljeto 2015. godine, kad je knjižnica dobila na korištenje prostor nekadašnje knjižare u zgradi Filodrammatice na Korzu. Radi se o prostoru u kojem je ranije bio smješten ugostiteljski objekt (kafić i noćni klub), a nešto prije toga i plesna dvorana. Prostor knjižnice, koji svojom veličinom nešto nadmašuje stari prostor u prizemlju Palače Modello, ima dva ulaza – jedan kroz glavni ulazni hodnik zgrade, a drugi kroz trenutni ugostiteljski objekt (kafić) u prednjem dijelu prizemlja zgrade. Knjižnica je još jednom smještena u objekt povijesnog značaja, što utječe na opseg intervencija u prostoru i radne uvjete tijekom godine.

Korisnici su u godinu dana rada na dvije lokacije zaposlenicima Središnjeg odjela pružali usmenu povratnu informaciju, a ovo je bila prva prilika da se stekne konkretniji uvid u dojmove o novim prostornim uvjetima. Istraživanje je napravljeno na osnovi anketnog upitnika, na uzorku od 2% članova Središnjeg odjela GKR te među zaposlenicima koji su u proteklih dvanaest mjeseci radili na jednoj ili obje lokacije. U oba upitnika ispitanici su zamoljeni da usporede uvjete posudbe, pružanja informacija i pretraživanja fonda te prostor knjižnice u aktualnom rasporedu s uvjetima prije razdvajanja. Ponuđena je i mogućnost pismenog izražavanja osobnih dojmovi, te je, osim statističkih podataka o tome kako korisnici vide knjižnicu, skupljen i veći broj komentara koji živopisno ilustriraju povezanost korisnika i knjižnice.

Rezultati su značajni prvenstveno po tome što je vrlo velik broj korisnika izrazio pozitivno mišljenje o novim prostornim uvjetima, usprkos potrebi za posuđivanjem knjiga na dvije lokacije, jednoj od druge udaljene pola kilometra. Preciznije, čak 89% ispitanih korisnika pozitivno procjenjuje razdvajanje Odjela, prvenstveno oni koji su bili upoznati s prostornim uvjetima starog Odjela. Korisnici su tijekom godina pratili razvoj situacije kroz medije, te je njih 92% dobro ili djelomično upoznato s prostornim poteškoćama knjižnice. Među zaposlenicima, većina od 65% slaže se da je rješenje trenutno prihvatljivo, no čak 35% zaposlenika, nakon godinu dana rada na odvojenim lokacijama, smatra da razdvajanje fonda nije primjereno čak ni kao privremeno rješenje.

Pozitivni dojmovi korisnika nastavljaju se i u ocjeni novih prostornih uvjeta, gdje se pri vrhu liste nalaze bolja vidljivost knjižničkog fonda i smještaj obaju lokacija u središtu grada, dok nešto manji broj uočava poboljšanje uvjeta za studijski rad. Ipak, gotovo četvrtina korisnika ne uočava poboljšanje prostornih uvjeta, većina kojih ukazuje na to da rad na dvije lokacije poništava učinak ukupno većeg prostora. Uočen je raskorak u dojmovima zaposlenika, koji se s korisnicima slažu samo u procjeni bolje vidljivosti knjižničkog fonda, omogućenoj ukupno većim brojem polica u slobodnom pristupu.

Daleko je manji broj korisnika (35%) i zaposlenika (39%) koji se samouvjerenost snalaze u novom rasporedu fonda. Među korisnicima koji su procijenili da se uglavnom dobro snalaze u novom rasporedu, velik broj ipak navodi da pri posjeti knjižnici mora "razmišljati" o tome na kojoj će lokaci-

ji posuditi određeni naslov. Što se tiče neophodnosti posjećivanja Središnjeg odjela na dva mjesta, mišljenja se razlikuju ovisno o tome koristi li korisnik jedan ili oba dijela fonda. Oni koji se izjašnjavaju zainteresiranima samo za beletristiku navode da im razdvajanje ne predstavlja problem, slično onima koji posuđuju prvenstveno publicistiku, dok korisnici koji čitaju raznovrstan tip literature izražavaju najviše nezadovoljstva aktualnim stanjem.

Smještaj novog Odjela u zgradi Filodrammatice uz ugostiteljski objekt (kafić Filodrammatica) donosi promjene u načinu poslovanja knjižnice. Korisnici pretežno pozitivno ocjenjuju taj aspekt (42% ispitanih smatra da blizina kafića ne ometa rad knjižnice, dok 14% smatra da to poboljšava rad Odjela), dok je kod zaposlenika situacija zamjetno drukčija – čak 65% ispitanih zaposlenika navodi da blizina ugostiteljskog objekta otežava rad Knjižnice, prvenstveno se osvrćući na neprekidan žamor i glazbu iz kafića koji ometaju komunikaciju u prostoru knjižnice te zajednički ulaz u kafić i knjižnicu.

Anketnim upitnikom ispitana je i korisnička percepcija usluga knjižnice, pri čemu više od polovice ispitanih smatra da se povećanje ukupnog prostora Središnjeg odjela pozitivno odrazilo na kvalitetu knjižničnih usluga. Ipak je uočljiv podatak da 34% ispitanih smatra da se promjena nije iskazala u kvaliteti knjižničnih usluga, dok 10% navodi da je došlo do pogoršanja kvalitete knjižničnih usluga. Ispitanici koji promjenu procjenjuju pozitivnom prvenstveno spominju brzinu rješavanja informacijskih zahtje-

va i veću ljubaznost zaposlenika prema korisnicima, odnosno izravne rezultate poboljšanja radnih uvjeta zaposlenika Središnjeg odjela.

Analizom pisanih komentara kojima su ispitanici nadopunili upitnik dolazimo do šire slike prihvaćenosti novih radnih uvjeta Središnjeg odjela Gradske knjižnice Rijeka na dvije lokacije. Prevagu odnose komentari upućeni Gradu Rijeci i gradskoj upravi, koji se prvenstveno osvrću na dugogodišnje planove za izgradnju nove, zasebne i adekvatne zgrade Knjižnice u centru Rijeke. Korisnici s kraćim “stažom” u Odjelu teže se snalaze u razdvojenom knjižničnom fondu, te iskazuju zabrinutost za buduće nove članove knjižnice, dok dugogodišnji korisnici, prvenstveno oni starije dobi, najviše iskazuju nezadovoljstvo vremenom potrebnim za posjećivanje odvojenih lokacija Odjela. Ipak, nije na odmet spomenuti brojne komentare koji se pozitivno osvrću na djelovanje Središnjeg odjela u samom centru grada, primjerice navodeći da je knjižnica sada “rasprostranjena” po čitavom centru, što doprinosi većoj vidljivosti knjižnice u zajednici.

Zaključci koji se mogu izvesti iz ovakvih rezultata istraživanja ukazuju na nešto bolju korisničku percepciju novih radnih uvjeta Središnjeg odjela Gradske knjižnice Rijeka nego što zaposlenici smatraju, što dobrim dijelom proizlazi iz truda koji knjižničari svakodnevno ulažu da korisnicima što bolje približe fond knjižnice. S druge strane, raniji trud nadoknađivanja neprimjerenih uvjeta također nije prošao nezapaženo, primjerice u korisničkim komentarima koji navode da su zaposlenici uvijek bili ljubazni. Usporedbom statistike članstva i posudbe od 2010. do 2016. godine uočava se stagniranje broja posudbi i članstava, te izjednačavanje ukupnog zbroja

za obje lokacije u usporedbi s razdobljem prije zatvaranja pomoćnog spremišta u Palači Modello i razdvajanja Odjela. Što se suživota knjižnice i kafića tiče, rješenje raskoraka vjerojatno se može pronaći u uspostavljanju partnerskog odnosa s kafićem koji bi nadišao već postojeću neformalnu suradnju između zaposlenika knjižnice i osoblja kafića.

U međuvremenu, dok Rijeka i korisnici njenih knjižnica čekaju novo prostorno rješenje, bilo to izgradnja neke nove zgrade na nekoj novoj lokaciji, ili stavljanje na korištenje dijela kompleksa "Rikard Benčić", što je prijedlog koji je obuhvaćen projektom EPK 2020, knjižnica nastavlja koristiti svoje dvije lokacije i unaprjeđivati ponudu usluga i programa u novom, povećanom prostoru.

U tijeku je osmišljavanje novog koncepta usluga koji će odražavati nove funkcije odvojenih lokacija, s naglaskom na proširenje popratnog sadržaja za beletristiku i strip u Filodrammatici, te nuđenje novog, atraktivnog sadržaja korisnicima koji prvenstveno koriste stručni fond. U oba slučaja svakako će se uzeti u obzir rezultati ovog istraživanja, koje će po potrebi biti nadograđeno i ažurirano u predstojećem vremenskom razdoblju.

Prošlost pomaže u formiranju budućnosti

Oleg Mandić

novinar, pravnik i publicist
oleg.mandic@ri.t-com.hr

Tema godišnjaka je “Pogled u budućnost”. Mene pak uvjeravaju da pre- više šurujem s prošlošću. I kako sad uskladiti ta dva antipoda? Napisati nešto suvislo bez pada u kontradikciju? Počeo sam analizirati... Poznaju me po Auschwitzu. Potpisao sam sijaset projekata sa predznakom – Antifašizam. A u zadnje sam se vrijeme bavio Mandićima, svojim genetskim stablom i svojim precima sve tamo od početka 19. stoljeća. Reklo bi se da sam zaista zagrezao u vremena kojih, tako rekuć, više nema.

Ali s druge strane nepopravljivi sam optimist. Pozitivizam mi je u krvi. U napola punoj čaši nikada ne zapažam onu praznu polovicu. Mirko, domar opatijske “Zore” mi kaže: *“Svašta ste pregrmjeli u svojih 80 i kusur godina, ali uvijek vas vidim i na televiziji i na cesti sa širokim osmijehom, dobre volje – kako to?”*. I kad bolje razmislim Mirko je u pravu. U svakoj ću nevolji tražiti tračak dobrog. Veselim se onome što će doći – ostalo je to valjda iz logorskih vremena kada si sreću nalazio u tome da živ dočekaš sutrašnji dan. Život dišem punim plućima.

Da, da... Svijetla budućnost u koju smo se kleli u nekim ranijim vremenima, ali i svaka druga, potječe neumitno iz neke prošlosti, a na nama je da najbolje što znamo, izvršimo svojevrsnu selekciju i od prošlosti zadrži-

mo samo ono vrijedno, dobro i lijepo. Nekada će to biti samo uspomena, ali ipak, stečeno iskustvo trebalo bi da nas prati. A o našem umijeću ovisi koliko ćemo količinu tog iskustva uspjeti prenijeti i iskoristiti. Drugim riječima kako ćemo posložiti kockice u našoj glavi.

Ja sam na primjer u tome bio dosta uspješan. Imao sam prekrasan život. I to zahvaljujući Auschwitzu. Tamo sam kao dječak proživio i preživio apokalipsu. A već u tinejdžerskoj sam dobi shvatio da mi se nikada u životu više ne može tako nešto zlog i stravičnog desiti. Sve predispozicije za sretan život bile su tu. Zla je svakako i u mom daljnjem životu bilo. Ali ja ga takvim nisam doživljavao, jer sam ga uvijek uspoređivao s onim već proživljenim – Auschwitzom. Zlo, naime, nije zlo samo po sebi nego zato što ga mi takvim percipiramo. U mom slučaju formula je bila jednostavna: Auschwitz je gornja mjera za Zlo. Preživjevši ju u dobi od 11 godina nije bi-

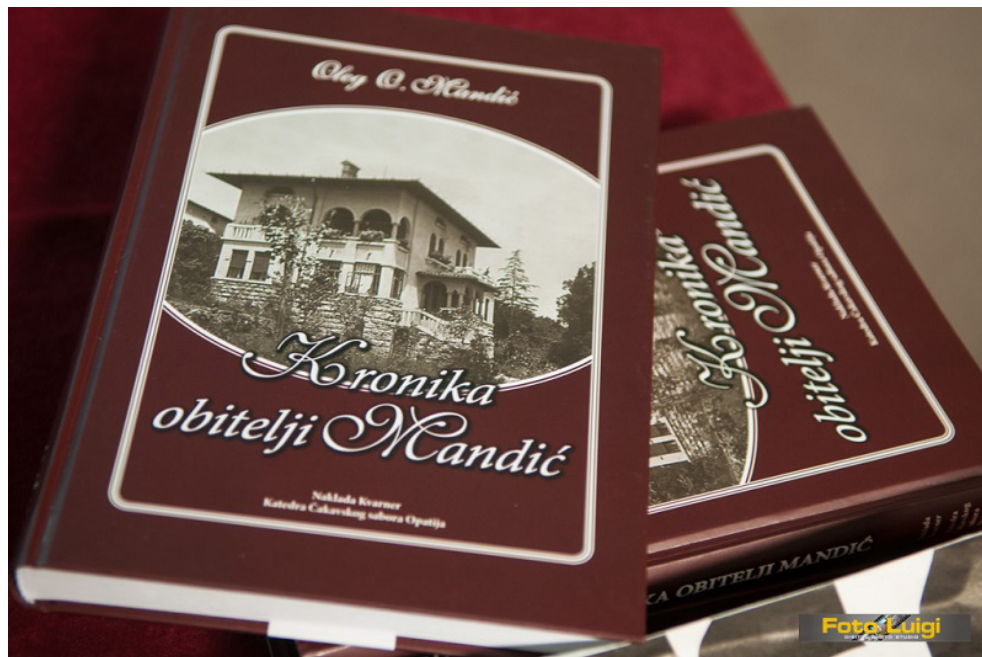
Oleg Mandić i Oleg Mandić ml. na groblju u Voloskom posjetili su grob Mandićevih

lo šansi da mi se išta ružnije više dogodi u životu. Očito sam stečeno iskustvo u ranoj životnoj dobi maksimalno uspješno iskoristio u svom daljnjem životu.

Znanstveni skup o obitelji Mandić

Igrajući na moju sklonost istraživanju prošlosti a računajući i na stonovitu slavohlepnost, urođenu u svakome od nas, prijatelj mi Petar Strčić, uvaženi akademik, pred nekoliko je godina predložio da otrgnemo zaboravu niz istaknutih osoba iz moje obitelji – Mandić. Prihvatio sam sa zadovoljstvom. Smatrali smo da je 2016. godina pogodna za to: 135 je godina od rođenja dr. Ante Mandića, mog djeda i 110 godina od rođenja mog tate prof. Olega Mandića.

Kronika obitelji Mandić

*Petar Strčić – zadnja priprema pred
nastup na Znanstvenom skupu*

*Slijeva na Znanstvenom skupu: akademici Mladen Juračić i
Petar Strčić, Gradonačelnik Ivo Dujmić i njegov zamjenik
Fernando Kirigin, te pročelnik PGŽ Goran Petrc*

*S lijeva na prezentaciji: Marija Trinajstić, Petar Strčić,
Oleg Mandić i Franjo Butorac*

Krenuli smo u organizaciju Znanstvenog skupa. Nazvali smo ga “**Mandići – obitelj koja je obilježila jedno povijesno razdoblje**”.

Nosioci hvalevrijednog pothvata bili su Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli, Povijesno društvo Rijeka, Muzej grada Rijeke, Državni arhiv u Rijeci, Katedra za društvene i humanističke znanosti u medicini Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i UABA Grada Opatije. A sve je to omogućilo i financijski popratilo pokroviteljstvo Primorsko-goranske županije te gradova Opatije i Kastva.

U Opatiji u Villi Antonio 14. listopada 2016. uz moderaciju Nevena Šantića čuli smo slijedeće uratke:

- *Matko Mandić (1849-1915) – prosvjetitelj i lučonoša* (Ervin Dubrović)
- *Ante Mandić (1881-1959) – svjetonazorsko formiranje, I. i II. svjetski rat* (Amir Muzur)
- *Ante Mandić – opatijski NOO 1943. i namjesništvo 1944/1946.* (Zrinka Tolić Nikolić)
- *Josip Mandić (1883-1959) – glazbena nota obitelji* (Oleg O. Mandić)
- *Oleg Mandić st. (1906-1979) – život i djelo* (Petar Strčić)
- *Oleg O. Mandić (1933) – život i djelo* (Maja Polić)
- *Oleg Mandić ml. (1967) – kako i zašto sam postao paleontolog* (Oleg Mandić ml.)
- *Žene u obitelji Mandić* (Iva Rinčić)
- *Nespomenuti Mandići – Frane, Igor, Niko, Egon itd* (Neven Šantić)
- Predstavljanje II izdanja knjige “*Kronika obitelji Mandić*” (Franjo Butorac)

Kronika obitelji Mandić

Mjesec dana nakon Znanstvenog skupa održanog 18. studenoga 2016. godine, u okviru Mjeseca Hrvatske knjige, za građanstvo, u Opatiji, organizirali smo prezentaciju moje knjige. Dvorana Kulturnog doma “Zora” bila je puna unatoč katastrofalnoj kiši koja je vani lijevala.

*Dvorana Kulturnog doma "Zora"
pred početak Presentacije Kronike...*

*Pred početak Presentacije – Paolo Palminteri,
Marko Boras Mandić i Oleg Mandić*

Kronika obitelji Mandić je djelo koje sam 2001. godine namijenio uspomeni mojih predaka. Razložio sam razdoblje od 1840. godine do 2001. godine. *Kronika...*, s obzirom na ograničeni interes kod šireg čitalačkog puka za ovu vrst štiva imala je zadovoljavajuću prođu. Zadnjih 5-6 godina nije se više ni u antikvarijatu mogla naći ta knjiga.

Iskoristio sam priliku i za Znanstveni skup o Mandićima priredio Drugo prošireno i dopunjeno izdanje. Dodao sam zbivanja posljednjih 15 godina i 80-tak ilustracija. Ukupno 100 stranica više.

Prezentaciju je organizirala Katedra čakavskog sabora Opatija, a o knjizi su govorili akademik Petar Strčić, autor predgovora u oba izdanja i Franjo Butorac, nakladnik oba izdanja, prvog kao direktor Adamića, Rijeka, a drugog kao vlasnik Naklade Kvarner, Rijeka. Izvatke iz knjige je čitala Marija Trinajstić, a ja sam se fokusirao na dva detalja, po mom mišljenju, manje razumljiva čitaocu: Međurazdoblje slobodne Opatije u okupiranoj Europi iz rujna 1943. i kako to da sam upravo ja od dva milijuna uznika, bio zadnji koji je živ napustio Auschwitz.

Dodatni značaj dodali su svojom nazočnošću zamjenik župana Primorsko-goranske županije Boras Mandić, gradonačelnik Opatije Dujmić koji je ubrao i veliki pljesak svojim improviziranim nadahnutim obraćanjem, njegovi zamjenici Gašparić i Kirigin, pa talijanski generalni konzul Palminteri, predsjednik antifašista Primorsko-goranske županije Tamarut, te brojni uglednici, vijećnici i kulturnjaci.

Knjigu *Kronika obitelji Mandić* moguće je naći u riječkoj knjižari RI-BOOK ili izravnim obraćanjem nakladniku ili autoru.

* * *

Sve izneseno, kako na Znanstvenom skupu, tako i u knjizi, značajan je doprinos svih učesnika da upravo na principima izrečenim na početku ovog članka – na razmatranju prošlosti kroje postulate korisne za budućnost.

*Meditacija na kraju zloglasne željezničke rampe
u Auschwitz-Birkenau (2008.)*

Pogled u budućnost školske knjižnice

Dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

Školska knjižnica, pored ostalih vrsta knjižnica, dio je knjižničnog sustava Hrvatske. Razvoj školskog knjižničarstva imao je zanimljiv tijek, a pogled u budućnost profesije ovisi o dioptriji odgovornih. Primjerice, 1980. godine je jedan od zadataka Razvojne službe Nacionalne i sveučilišne knjižnice bio učiniti školsku knjižnicu suvremenim bibliotečno-informacijskim centrom (BIC) kroz stručno usavršavanje školskih knjižničara. (Ćelić-Tica, 1999). Od tada počinje i školsko-knjižničarska bilaterala¹, dvostruko obrazovanje školskih knjižničara, pripadanje Ministarstvu kulture i Ministarstvu znanosti i obrazovanja, dvostruko polaganje stručnih ispita i dvostruko stručno usavršavanje. Bilateralno obrazovanje za kolateralno² zapošljavanje.

Koliki je društveni značaj ove teme obzirom na knjižničnu i edukacijsku djelatnost školskih knjižnica može se izraziti u brojkama.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku³ u 2013. g. ukupno je radila 1781 knjižnica, broj predstavlja ukupan broj svih vrsta knjižnica (vidi Tablicu 2.). Isti izvor navodi da zaposlenih školskih knjižničara u školama

¹ Bilateralno znači obostrano, dvostrano (lat.)

² Kolateralan (lat.), znači sporedni; popratni, uzgredan.

³ U 2016. godini objavljeni su podatci tek za 2013. godinu.

ima 1311, koji svakodnevno djeluju na području odgoja i obrazovanja (vidi Tablicu 1.).

Prema ukupnom broju učenika u školama za školsku godinu 2013./2014. Državnog zavoda za statistiku u osnovnim školama bilo je 333 575 učenika, a u srednjim 181 384 učenika što znači da su školski knjižničari svojim radom utjecali na 514 959 učenika u Hrvatskoj. Preko njih neposredno su djelovali na otprilike jedan milijun roditelja tih učenika, što predstavlja jednu 1/4 stanovnika Hrvatske. Profesija koja ima utjecaj na 1/4 stanovnika i djeluje svakodnevno na odgoj i obrazovanje točno određene populacije mladih od 7-17 godina, treba imati definiran društveni značaj.

Iz ovog pogleda nije zanemarivo pitanje: postoji li pogled u budućnost profesije koja može imati sveučilišni program i odjele na fakultetima, definirano akademsko zvanje, zakon o zapošljavanju, utvrđen broj u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja?

Sve školske knjižnice su u sastavu ustanove, škole, dakle: nisu autonomne ili samostalne. Taj podatak je vidljiv u Tablici 1. Knjižnice prema vrsti, statusu i dodatnim odjelima u 2013.

Taj važan podatak u odlučivanju, razvoju i opremanju školskih knjižnica se u vanjskom vrednovanju nerijetko zanemaruje pa se za izvješća o radu školskih knjižnica prikupljaju podatci o namještaju, opremi, o knjigama, o čemu ne odlučuje samostalno školski knjižničar već u dogovoru s ravnateljem škole. Jednako tako je u tablicama Državnog zavoda za statistiku navedeno stručno osoblje u knjižnicama: knjižničarski savjetnici, viši

Tablica 1. Podatci Državnog zavoda za statistiku RH zaposlenih u knjižnicama 2013.

	Ukupno		Stručno osoblje												Ostalo osoblje	
	svega	žene	ukupno		knjižničarski savjetnici		viši knjižničari		diplomirani knjižničari		knjižničari		pomoćni knjižničari			
			svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
Ukupno	4 036	3 388	3 329	2 870	63	54	111	97	1 999	1 787	506	433	650	499	707	518
Nacionalna knjižnica	321	212	200	151	18	18	19	15	73	61	23	19	67	38	121	61
Sveučilišne knjižnice	153	118	91	78	3	1	7	6	39	34	10	9	32	28	62	40
Visokoškolske knjižnice	342	288	283	244	9	7	24	22	149	136	41	32	60	47	59	44
Općeznanstvene knjižnice	50	33	30	23	1	1	2	2	14	13	4	1	9	6	20	10
Specijalne knjižnice	222	177	165	134	8	7	15	14	87	74	22	17	33	22	57	43
Narodne knjižnice	1 637	1 378	1 299	1 102	16	12	30	27	655	576	164	139	434	348	338	276
Knjižnice osnovnih škola	908	824	875	797	4	4	12	10	683	622	167	153	9	8	33	27
Knjižnice srednjih škola	403	358	386	341	4	4	2	1	299	271	75	63	6	2	17	17

Zaposleni u knjižnicama (stanje 31. prosinca 2013.)⁴

savjetnici, diplomirani knjižničari, knjižničari i pomoćni knjižničari. Takva podjela stručnog osoblja i poslova u školskim knjižnicama ne postoji. U školskoj knjižnici zapošljava se stručni suradnik školski knjižničar s visokom stručnom spremom i državnim stručnim ispitom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje. Budući da su školske knjižnice u sastavu odgojno-obrazovne ustanove, na knjižničare se odnosi zakon o zapošljavanju u školama. Ostalo osoblje niže stručne spreme ne postoji. Ta specifičnost profesije školskog knjižničara nije dovoljno definirana zakonskim aktima pa nije pravilno prikazana ni u statističkim obradama podataka. Školski knjižničari napreduju u zvanjima prema pravilniku za napredovanje u struci i po-

⁴ *Knjižnice u 2013.*, Podatci su preuzeti iz broja 8.3.1., Zagreb, 30. travnja 2015., dostupni su na: <http://www.dzs.hr/> (12. 11. 2016.)

novni izbor⁵ koji propisuje Agencija za odgoj i obrazovanje. Novi pogled u budućnost može biti mogućnost utvrđivanja jednoznačnih vrijednosti i naziva stečenih zvanja koje propisuje Ministarstvo kulture za knjižnice koje su financirane tim ministarstvom i zvanja koje propisuje Ministarstvo znanosti i obrazovanja, a koje financira rad školskih knjižničara i knjižnica ili uzajamnog uvažavanja ili jednakog pogleda na stečena zvanja.

Tablica 2. Knjižnice prema vrsti, statusu i dodatnim odjelima u 2013.

	Knjižnice										
	status				dodatni odjeli						
	ukupno	samos- talne	u sastavu druge knjižnice	u sastavu ustanove / poduzeća	za djecu i mla- dež	čita- nica	igrao- nica	biblio- bus	multi- medi- jalni	za sli- jepe	WLAN (bežična mreža)
Ukupno	1 781	173	92	1 516	745	488	157	25	249	19	425
Knjižnice osnovnih škola	853	-	-	853	457	-	57	10	118	-	179
Knjižnice srednjih škola	349	-	-	349	69	-	3	2	34	-	68

Navedeni podatci objavljeni su u publikaciji Državnog zavoda za statistiku prema statističkim područjima, u području *Obrazovanje, znanost, kultura i socijalna skrb*. Svi podatci o školskim knjižnicama ne nalaze se u području obrazovanja već u području kulture. Razlog može biti opće nacionalno opredjeljenje o pripadanju školskih knjižnica knjižnicama u kulturi, a ne obrazovnom području, što nije slučaj u drugim razvijenim zemljama gdje su školske knjižnice sastavni dio obrazovnog područja; ili se statistički akti ne usklađuju s razvojem i promjenama u pojedinim profesijama.

⁵ Pravilnik o napredovanju učitelja i nastavnika u osnovnom i srednjem školstvu je dostupan na: http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/propisi/Pravilnici_05.pdf (17.11.2016.)

Posljednjih trideset godina školski knjižničari su pokrenuli formaliziranje metodike rada u knjižnicama i novu kvalitetu knjižničnih usluga u obrazovnom sustavu. Formalnim i neformalnim obrazovanjem, uključivanjem u brojne nacionalne projekte⁶, stručnim usavršavanjem na Proljećnim školama školskih knjižničara od 1988. godine do danas, kroz brojne stručne skupove Agencije za odgoj i obrazovanje⁷, stručne skupove Hrvatske udruge školskih knjižničara⁸, definiran je smjer razvoja profesije i definirana je metodologija rada. Knjižnične usluge u školskim knjižnicama propisane su zakonskim aktima, normativom rada.⁹ Primjenom praktičnih metoda u radu školskih knjižničara razvijalo se je planiranje i programiranje rada u školskoj knjižnici, smjernice za rad, modeli učenja i poučavanja. Normativ rada za izračun tjednog i godišnjeg zaduženja razradile su Kovačević, Lovrinčević (2014, 242-244) kao polazišta za normizaciju u hrvatskom školskom knjižničarstvu.

O profesionalnom razvoju školskog knjižničara, ulozi u obrazovanju, o potrebi normiranja i vrednovanja rada, o viziji školske knjižnice budućnos-

⁶ Rezultati analize istraživanja neformalnog obrazovanja 2012. godine utvrđuju kojim projektima su se najčešće stručno usavršavali školski knjižničari: Kvalitetna škola – škola bez prisile (KVAŠ 2000.-2009.), Procesi učenja u kurikularnom pristupu, Građanski odgoj i obrazovanje, Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Čitanje i pisanje za kritičko mišljenje, Program za cjeloživotno učenje COMENIUS, Erasmus itd.

⁷ Kontinuirano stručno usavršavanje organizirano je putem stručnih vijeća i mrežne stranice www.ettaedu.hr

⁸ Pregled stručnih skupova dostupan je na mrežnoj stranici www.husk.hr

⁹ Primjerice Standard za školske knjižnice propisuje: "Stručni suradnik knjižničar koji ima punu normu rada od 40 sati obavezan je obavljati poslove u neposrednome pedagoškom radu 25 sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena."

ti pisale su brojne autorice i autori, primjerice Sečić (1995), Kovačević, Lovrinčević (2004, 2005, 2012, 2014), Lasić-Lazić, Banek-Zorica (2003, 2005) Zovko, Ćelić-Tica (2011) ali i mnogi drugi. Djelatnost školske knjižnice definirana je stručnom literaturom kao interdisciplinarna djelatnost koja objedinjuje dvije znanosti: knjižnično-informacijsku i edukacijsku.

Od 1874. godine¹⁰ i Mažuranićevog zakona kojim je utemeljen rad i postojanje školskih knjižnica¹¹ do 1976. godine prošlo je stotinu godina u Hrvatskoj kada se na Katedri za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu osnovao dodiplomski studij knjižničarstva za stjecanje zvanja diplomiranog knjižničara. Ni tada se nije formirao studij s programom za obrazovanje školskih knjižničara. U tada osnovani studij nisu se uključivali učitelji ili profesori jer nije osposobljavao knjižničare za rad u školama, već je bio namijenjen knjižničarima u svim ostalim vrstama knjižnica. Danas, nakon četrdeset godina dvostrukog sveučilišnog obrazovanja za rad u školskoj knjižnici paradigma za ovu profesiju se nije promijenila.

¹⁰ Munjiza, E., Kragulj, S.(2010) Utemeljenje i rad školskih knjižnica u Hrvatskoj. Preuzet je citat: "Sklapanjem Hrvatsko-ugarske nagodbe 1867. godine Hrvatska je dobila autonomiju na području školstva, čime će biti stvoreni uvjeti da Hrvatska prvi puta samostalno uredi svoje školstvo. Nakon dužih priprema, konačno je 1874. godine donesen prvi hrvatski školski zakon poznat pod nazivom Mažuranićev zakon (*Zakon ob ustroju pučkih škola i preparandija za pučko učiteljstvo u Kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji 1874. godine*; u daljnjem tekstu *Zakon 1874.*)", dostupno na: hrcak.srce.hr/file/82327 (12.11.2016.)

¹¹ Munjiza: "U školskom zakonu iz 1874. godine produžno stručno obrazovanje učitelja regulirano je člancima 95-100. Unutar produžnog stručnog obrazovanja učitelja izričito o školskim knjižnicama govori članak 95. Ovaj članak gotovo na isti način kao i prethodni zakon određuje školskim općinama izdržavanje i rad školskih knjižnica."

Pogled u tehnološku budućnost školskih knjižnica spominje se na početku ovog rada, spominje se informatizacija školskih knjižnica što je bio projekt u Referalnom centru Nacionalne i sveučilišne biblioteke sredinom 80.-tih godina za centraliziranu obradu školskih knjižnica. Prvi knjižnični program Ciciban izrađen je 1995., intenzivno su se educirali djelatnici školskih knjižnica za rad u tom programu kroz Nacionalni informacijski sustav knjižnica Hrvatske (NISKA). 1997. godine pokušalo se usustaviti i umrežiti školske knjižnice u “nacionalno, europsko i svjetsko informacijsko društvo” kako opisuje autorica Ćelić-Tica (1999) u svom članku o povijesnom pregledu usavršavanja rada školskih knjižničara. Međutim taj je projekt napušten, nema sličnog sustavnog praćenja informatizacije, niti jedinstvenog knjižničnog programa za školske knjižnice do danas. Kao i za sve razlog je *bilateralna* školskog knjižničarstva, a ne objavljivanje propisa o knjižničnom programu izaziva *kolateralu*, nema tehnološkog napretka kada se stalno ispočetka ponavljaju iste radnje, mijenjaju se programi po knjižnicama. Ne postoji zakonska odredba po kojoj u školskoj knjižnici treba imati točno određeni knjižnični program, iako je to tema stručnih skupova školskih knjižničara, organiziranih u Agenciji za odgoj i obrazovanje od 2003. godine, na kojima su sami knjižničari predlagali odgovarajući knjižnični program kao alat za automatizaciju posudbe, inventarizacije i katalogizacije, te tražili da se ta tema riješi jedinstveno na nacionalnoj razini za svih 1311 školskih knjižnica, a ne parcijalno po županijama ili gradovima.

Analizirajući definiciju profesije Ovesni (2011) opisuje da “svaka profesija posjeduje vlastitu, ekskluzivnu sumu znanja (teorijsku osnovu i specijalizirane vještine) koja je odvaja od drugih profesija i daje joj profesionalni identitet. Ovladavanje setom specijaliziranih znanja i vještina odvaja pripadnike profesija jedne od drugih, ali i od paraprofesionalnih skupina unutar svakog područja posebno. Profesionalni set znanja i vještina uvijek je ekskluzivan”¹² (Osman, 1995.; Jarvis, Holford, and Griffin, 2003 prema Ovesni, K., 2011).

Pogled u budućnost školske knjižnice vidi utvrđenu definiciju profesije, važnost izvrsnog sveučilišnog obrazovanja, ujednačavanje sveučilišnih programa i akademskih zvanja za profesiju školskog knjižničara na nacionalnoj razni, ovladavanje specijaliziranim znanjima i vještinama koje su potrebne u budućnosti knjižnično-informacijske i edukacijske znanosti, i prema tome propisivanje točno određenih kriterija za zapošljavanje, broj u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja, vanjsko vrednovanje i samovrednovanje rada knjižničara. Tada neće biti potrebno bilateralno obrazovanje za kolateralno zapošljavanje.

¹² Ovesni, K. (2011) Ključni čimbenici i novi izazovi u procesu profesionalizacije, dostupno na: http://www.asoo.hr/UserDocsImages/ASOO_zbornik_final.pdf (12.05.2016.)

Knjižničarstvo danas

Deset godina rada fužinarske čitaonice “Dr. Franjo Rački”

Dr. sc. Karmen Delač-Petković

karmen.delac-petkovic@skole.hr

U povijesti goranskoga knjižničarstva Fužine imaju posebno mjesto. U njima je, naime, osnovana prva škola u Gorskom kotaru. Bila je to Trivialna škola utemeljena 1785. godine, samo godinu dana nakon donošenja *Zakona ob ustrojenju obćih pučkih školah i preparandijah*. Tim, popularno zvanim, Mažuranićevim zakonom propisano je da svako mjesto sa župnom crkvom ili 40 *školskih sposobnjaka*, odnosno djece dorasle i sposobne za pohađanje škole, mora imati svoju školu. Dobro ustrojeno školstvo i predani učitelji omogućili su svoj goranskoj djeci pohađanje škola pa je tijekom nekoliko generacija postotak nepismenoga stanovništva pao na gotovo zanemariv broj.

Tako su učitelji pripremili i uvjete za osnivanje knjižnica. Prva goranska školska knjižnica otvorena je 1876. godine, također u Fužinama, a o njoj su se predano skrbili tamošnji učitelji. Pučka čitaonica u Fužinama otvorena je 1860. godine. To je najstarija goranska knjižnica o čijem osnivanju imamo sačuvan zapis u *Knjizi zapisnika* Narodne čitaonice u Fužinama. Njezina dokumentacija nije sačuvana, ali je sačuvana dokumentacija knjižnica koje su je nasljedovale.

U Fužinama su nakon “Pučke čitaonice” otvorene brojne knjižnice. Godine 1865. pokrenuta je “Hrvatska čitaonica”, o čijem radu također nema sačuvanih podataka.¹ U Hrvatskome državnom arhivu u Zagrebu sačuvana su pravila “Zadruga 'Pučka čitaonica' u Fužini”, navodno iz 1891. godine. “Narodna čitaonica Fužine” utemeljena je 1868., “Pučka čitaonica i knjižnica” 1890., a 1954. godine ponovo je osnovana “Narodna čitaonica”. U obližnjem mjestu Vrata osnovane su dvije knjižnice – “Pučka knjižnica” 1909. i “Mjesna čitaonica” 1921. godine. U Liču, nedaleko od Fužina, 1920. godine skupina je entuzijasta osnovala “Hrvatsku čitaonicu” kojoj je ime uskoro zamijenjeno imenom “Narodna čitaonica u Liču”.

Očigledno je da su čitaonice i knjižnice nailazile na ozbiljne probleme u radu koji su ih prisiljavali da naposljetku zatvore svoja vrata, ali je također vidljivo da se mještani nisu s time mogli pomiriti. Želja za knjigom bila je dovoljno snažna da ih i nadalje potiče da osnivaju knjižnice u svojim mjestima.

O svim spomenutim čitaonicama odnosno knjižnicama dostupna je literatura s mnoštvom zanimljivosti, a dostupni su i objedinjeni i vrednovani podaci². Svaka od njih je, na neki način, obilježila svoje doba te bi se o svima moglo posebno pisati. Ovdje ćemo se usredotočiti na povijest najmlađe od njih – “Čitaonice 'Dr. Franjo Rački’”, koju je osnovala i o kojoj se

¹ O njoj je pisao Vladimir Mance u monografiji Gorski kotar, ali bi podatke još valjalo provjeriti na terenu.

² Delač-Petković, Karmen. Razvoj knjižnica Gorskoga kotara, Zagreb: doktorski rad, 2012.

brine istoimena fužinarska udruga.³

Godine 2005. na inicijativu nastavnice Stanke Lončarić u Fužinama je utemeljena Udruga “Dr. Franjo Rački”, u spomen na ovoga poznatog Fužinarca – hrvatskoga teologa, povjesničara, jezikoslovca, publicista, političara i prvoga predsjednika Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Dvadesetak članova udruge aktivno potiče kulturni razvoj fužinarskoga kraja i organizira znanstvene skupove, literarne večeri, predstavlja književna djela domaćih i stranih autora, postavlja likovne izložbe te organizira predavanja za mještane. Udruga je preuzela i skrb o godišnjoj manifestaciji “Dani Franje Račkog” koja je u Fužinama prvi put održana 1994. godine, a danas je narasla do državne razine.

Članovi Udruge, pod vodstvom predsjednice Stanke Lončarić i Dalibora Faka, pročelnika Općine Fužine za školstvo i kulturu, odlučili su 2006. godine oživjeti zamrlu knjižničnu djelatnost u Fužinama. Nastavljajući tradiciju fužinarske “Pučke čitaonice i knjižnice”, ustanovu su nazvali “Čitaonica ‘Dr. Franjo Rački’”. Dva su razloga za ovaj odabir imena. Ponajprije, željeli su nastaviti čitaoničku tradiciju u svome mjestu, a bili su, k tome, i praktični. Naime, osnivači su znali za zakonsku obvezu upošljavanja profesionalnih knjižničara u narodnim knjižnicama pa su, osnivajući Čitaonicu, to nastojali izbjeći. Računali su da će u čitaonici knjižničarske poslove moći obavljati i laik, odnosno volonter. Tako su se i Fužine pridružile go-

³ Zahvaljujem nastavnici Stanki Lončarić, predsjednici Udruge “Dr. Franjo Rački” i umirovljenoj ravnateljici OŠ Ivanke Trohar na informacijama i pomoći pri izradi ovoga teksta.

ranskim mjestima koja još uvijek imaju čitaonicu, ali u funkciji knjižnice.

Za knjižnicu su Hrvatske šume, odnosno Šumarija Fužine, ustupile prostorije u svojoj zgradi, u središtu Fužina, uz uvjet uređenja i plaćanja režija. *Ministarstvo kulture je 2000. godine s 50 tisuća kuna financiralo uređenje prostora i nabavku polica, a 2001. godine doniralo i računalo. Uređenje prostora financijski je pomogla i općina Fužine.*⁴ Jedan od glavnih inicijatora ovoga projekta bio je Zoran Blažević, predsjednik KUD-a "Vrelo" i Limene glazbe Fužine, a u njegovu ostvarenju založili su se politolog i sociolog prof. Božidar Malinar, načelnici Fužina Ela Korica i Marinko Kauzlarić te doministar kulture Branko Čegec.

Svečano otvorenje bilo je u lipnju 2006., a vodio ga je zavičajni pjesnik Franjo Švob Franina. Tom je prilikom otvorena izložba drvenih skulptura riječkoga umjetnika Zvonimira Kamenara, a Izdavačka kuća Adamić predstavila je drugo, dopunjeno izdanje Švobove knjige "Pošpotljivec z poneštrice".

Čitaonica je bila smještena u dvije prostorije, u prvoj je bila čitaonica s radnim stolom knjižničara, a druga je bila spremišni dio. U čitaonici su se nalazila četiri radna stola s ukupno 16 radnih mjesta za korisnike i tu su se postavljale prigodne izložbe. U trećoj, praznoj prostoriji planiralo se otvoriti galeriju, čime bi se dobio multikulturalni centar.

U spremišnom dijelu bilo je pohranjeno 1685 knjiga koje tada još nisu bile katalogizirane (upisana su svega 503 naslova). Knjige su se obrađivale

⁴ Pismo (e-mail) Davora Kauzlarića upućeno 31. siječnja 2012. Karmen Delač-Petković, cit. str. 1.

ručno jer nije bilo računalnoga programa. Oko 60% fonda činila je beletristika, a ostalo je bila referentna zbirka i nešto stručnih knjiga. Među njima je bio i veći broj knjiga nekadašnje fužinarske knjižnice ugašene šezdesetih godina 20. stoljeća, u izdanju Matice hrvatske, Hrvatskoga pedagogijsko-književnoga sбора, Dioničke tiskare i drugih, uključujući dvadesetak naslova s kraja 19. stoljeća. Ove spašene knjige, koje su činile inicijalni fond čitaonice, bile su godinama pohranjene u knjižnici Osnovne škole Ivanke Trohar, a njihovo je vraćanje organizirala gđa Vesna Delak Merle. Najstariji primjerci među knjigama novoobnovljene čitaonice bili su još iz ilirskoga vremena. Bili su različitoga sadržaja, redom poznatih autora, povjesničara i književnika. Bilo je i četrdesetak knjiga na engleskom, talijanskom, francuskom i mađarskom jeziku (izdanja od 1914. do 1970. godine). Od periodike su se čuvala starija izdanja "Mlinarskog lista". Ostatak fonda popunjen je donacijama – knjige su darovali Marijan Bubanž iz Fužina, Gradska knjižnica Rijeka, Narodna knjižnica i čitaonica Delnice, Božidar Malinar iz Zagreba, Matija Glad, Franjo Švob Franina, Žarko Blažević, Hrvatska narodna stranka ogranak Crikvenica, Općina Fužine, Matica hrvatska Ogranak Fužine i drugi.

Od 2006. godine brigu o čitaonici preuzela je Udruga "Dr. Franjo Rački" i prof. Milena Krajnović, zaposlena u Osnovnoj školi Ivanke Trohar u Fužinama, koja je u čitaonici radila dva puta tjedno po dva sata. Od 2007. do 2009. godine u knjižnici je volonterski radila prof. Ivona Lesac, tadašnja knjižničarka fužinarske osnovne škole. Ona je započela s inventarizacijom knjižne građe, a nastavio je prof. Davor Kauzlarić, također knjižničar u OŠ

I. Trohar Fužine, koji je u čitaonici radio jednom tjedno. Odaziv mještana bio je zadovoljavajući te je sve upućivalo na dobar početak rada.

Iskorišteni prostor bio je veličine 45 m², imao je vanjsko i umjetno osvjetljenje jer kroz prozore nije dopiralo dovoljno svjetla. Zimi se zagrijavao električnim grijalicama, što nije preporučljivo za knjižnice. Nije, nažalost, bilo ni dostatno za velike hladnoće pa je posve onemogućavalo rad čitaonice tijekom zimskih mjeseci. Zbog tih je razloga čitaonica prestala raditi krajem 2009. godine,⁵ a stanovništvu je preostala samo posudba knjiga u Županijskom bibliobusu koji redovno obilazi Gorski kotar.

Ova knjižnica, dakle, nije zaživjela iz samo jednoga, ali odlučujućega razloga – Udruga “Dr. Franjo Rački” i Općina Fužine nisu imale dovoljno sredstava za financiranje njezina rada. Međutim, mještani nisu odustali. Godine 2011. Dalibor Fak, pročelnik za kulturu i društvene djelatnosti Općine Fužine, okupio je skupinu mještana u svrhu oživljavanja rada čitaonice, a volonter Slobodan Milić počeo je reinventarizirati njezin fond. Angažiranost Gorana očituje se i u stalnim donacijama knjiga, poput veće donacije knjiga i časopisa iz knjižnice riječke Strojarsko-brodograđevne škole ostvarene u srpnju 2015. godine⁶ te stalnoga doniranja prekobrojnih svezaka iz knjižnice OŠ Ivanke Trohar.

⁵ Podatak je dobiven od gospođe Stanke Lončarić.

⁶ Donaciju je ostvarila dr. sc. K. Delač-Petković, knjižničarka Strojarsko-brodograđevne škole za ind. i obrt. zanimanja u Rijeci, nastojeći sačuvati i “udomiti” što više otpisanih knjiga iz školske knjižnice prije preseljenja knjižnice u novi, veličinom neprikladan prostor.

Svjesni navedenih problema u radu, članovi Udruge “Dr. Franjo Rački” duže su vrijeme tražili prikladan prostor za rad svoje Čitaonice. Prostor je pronađen u školskoj zgradi u naselju Vrata, sazidanoj 1889. godine. Udruga je na redovnoj sjednici Skupštine 29. rujna 2015. podnijela zahtjev Općini Fužine za najam prostora u PŠ Vrata za potrebe Čitaonice. Općina je pozitivno odgovorila na ovaj zahtjev i sklopila s Udrugom desetogodišnji ugovor o najmu.

Škola u Vratima građena je u doba kad je u okolici *redovito bivalo preko stotinu dorađe i obavezne djece za školu*⁷ pa se i nadalje očekivao stalan porast broja učenika. Međutim, broj stanovnika u Gorskome kotaru počeo se početkom 20. stoljeća naglo smanjivati. Mlađe je stanovništvo u potrazi za poslom masovno emigriralo u veće hrvatske gradove ili prekomorske zemlje. Stoga se i broj stanovnika u Vratima tijekom posljednjih stotinjak godina gotovo prepolovio. Vidljivo je to iz popisa stanovništva 1910. (456 stanovnika) i 2011. godine (287 stanovnika).

Tako je škola, osnovana 1886., samostalno djelovala do 1956. godine. Školske godine 1956./57. OŠ Fužine prerasta u potpunu osmogodišnju ustanovu te učenici iz Vrata i Liča nakon četvrtoga razreda nastavljaju školovanje u Fužinama. Dvije godine kasnije u općini Delnice osnovano je osam matičnih i šest područnih škola. Škole u Vratima i Liču dobivaju tada status područne škole pri OŠ Ivanke Trohar. U Vratima se do 1971. nastava iz-

⁷ Čop, Milivoj. Sto godina rada Pučke škole u Vratima. // Fužine, Lič, Vrata, Belo Selo, Slavica, Benkovic: U povodu 200. godišnjice Škole Fužine 1785.-1985. Fužine: Odbor za proslavu 200-godišnjice škole Fužine, Mjesna zajednica Fužine i Izdavački centar Rijeka, 1985., str. 179.

vodi u četiri razreda s dva učitelja, od šk. god. 1972./73. jedan učitelj radi u tri razreda, a od šk. god. 1978./79. do 2013./14. jedan učitelj vodi dva razreda. Godine 2014. škola je, zbog maloga broja polaznika, zatvorena.

U ispražnjenoj školskoj zgradi našlo se, stoga, dovoljno prostora za druge aktivnosti. Prostor je ustupljen Društvu naša djeca i mjesnoj trgovini. Nakon što je trgovina zatvorena, Općina Fužine ustupila je taj dio zgrade Udruzi “Dr. Franjo Rački”, a članovi udruge su se pobrinuli da dobiveni prostor prilagode potrebama čitaonice. Radovi su trajali od veljače do lipnja 2016. godine, a Udruzi su znatno pomogli Drvenjača Fužine i OŠ Ivanke Trohar. Pomoć u preseljenju knjiga pružila je Udruga “Art klub” iz Fužina koja se preselila u ispražnjeni prostor u zgradi Šumarije. U preseljenje Čitaonice iz Fužina u Vrata uloženo je mnogo sati volonterskoga ra-

Otvorenje nove prostorije Čitaonice

da, ali se trud isplatio jer novi prostor u svemu odgovara potrebama Čitaonice.

Radi se o prostoriji površine 60 m² u kojoj se našlo mjesta za smještaj čitavoga fonda koji Čitaonica posjeduje (1748 naslova – 2672 sveska i 1046 primjeraka časopisa)⁸, za oveći čitaonički stol i kutak za najmlađe. Ima uvjeta za održavanje različitih kulturnih skupova i izložaba, što ranije nije bilo moguće, poput izložbe starih fotografija Fužina koja je zamišljena kao stalni postav.

Svečanost useljenja održana je 3. lipnja 2016., uz brojne mještane i uzvanike. Novi prostor zajednički su otvorili predsjednica Udruge i troje malih Vrataraca i budućih čitatelja: Nina Čebuhar, Mihael Ferbežar i Petar Budišelić. (Ovo troje polaznika fužinarskoga vrtića jedini su ovogodišnji prvašići iz Vrata, upisani u OŠ Ivanke Trohar.) U pozdravnome govoru predsjednica Udruge Stanka Lončarić naglasila je da je novi prostor u svemu prikladniji za korisnike Čitaonice pa se, s pravom, očekuje i njihov češći posjet.

Za početak, Čitaonica će biti otvorena utorkom popodne od 17 do 19 sati te u vrijeme održavanja različitih kulturnih aktivnosti i radionica. Odmah nakon otvorenja u Čitaonici je održan stručni skup “Znameniti Fužinarci”, a u njoj će se ubuduće održavati i godišnji znanstveni skup “Dani Franje Račkoga” koji se ove jeseni organizira 15. put. Udruga želi prostor otvoriti svima koji imaju interesa i volje za rad pa se u Čitaonici planiraju aktivnos-

⁸ Popis je sastavio član Udruge gosp. Slobodan Milić, a podatak je dobiven od gospođe Stanke Lončarić.

ti vezane za obnovu starih vještina i zanata, očuvanje baštine fužinarskoga kraja i njegovanje zavičajnoga govora. Za starije će se obnoviti tzv. domaćinski tečaj, kakav su nekoć držale vratarske učiteljice, a za mlađe – i one koji se takvima osjećaju – organizirat će se tečajevi informatike i kreativne radionice. Uprava Čitaonice želi u njoj okupljati mlade barem jednom tjedno.

I tako je fužinarska čitaonica opet oživljena. Da bi opstala, nužno je angažirati cjelokupnu javnost. Općina Fužine ima u 2016. godini najbolje ekonomske pokazatelje od svih goranskih općina⁹ pa će sigurno osigurati financijska sredstva za trajnu potporu čitaonici. Najbolje bi bilo financirati stalno zaposlenoga profesionalca barem na pola radnoga vremena, a ako to ne bude moguće, treba angažirati volontera koji će u njoj raditi najma-

Znanstveni skup o znamenitim Fužinarcima

nje dva puta tjedno. Čitaonica treba nastaviti putem kojim je već krenula i maksimalno se otvoriti javnosti – putem projekata, izložaba, predavanja – kako bi korisnici shvatili da je Čitaonica tu radi njih i za njih i kako bi se što prije saživjeli s njome.

Istraživanje povijesti goranskoga knjižničarstva pokazuje koliko je teško osnovati knjižnicu i održati je aktivnom. Osobito je teško voditi samostalnu knjižnicu koja nije u sustavu knjižnica pa ponajviše ovisi o radu i sposobnostima svojih volontera. Stoga je proslava desete obljetnice rada ove Čitaonice ujedno i prilika da zahvalimo predsjednici i članovima Udruge “Dr. Franjo Rački” na uloženoj trudu, čestitamo im na dosadašnjim postignućima i poželimo još mnoga desetljeća uspješnoga rada.

80. obljetnica djelovanja “Hrvatske čitaonice sela Kuti”

Dr. sc. Karmen Delač-Petković

karmen.delac-petkovic@skole.hr

Ove se godine navršava 80 godina djelovanja “Hrvatske čitaonice sela Kuti” (u daljnjem tekstu Čitaonica), nastale na inicijativu Antuna Burića, trudom šesnaestero mještana Gornjih Kuti. Poznata kočka¹ Čitaonica osnovana je pod imenom “Hrvatska čitaonica sela Kuti – Gorski kotar”, a danas radi pod skraćenim imenom. Osnivanje Čitaonice bilo je vrlo teško jer su se starojugoslavenske vlasti tome žestoko protivile. Unatoč tome mještani su ustrajali u svojoj namjeri i uspjeli su osnovati Čitaonicu. Ona se tijekom prvih pedeset godina rada susretala s mnogim teškoćama – nedostatkom stambenoga prostora, cenzurom, političkim progonima članova, financijskim i kadrovskim problemima – no sve su uspješno nadvladane.

Čitaonica je od početka imala posudbenu knjižnicu, organiziranu nabavu knjiga i periodike, statut, kućni red, inventarnu knjigu, knjigu članova, kartoteku, vlastite obrasce i pečate – dakle, poslovala je kao narodna knjižnica, a tu ulogu obnaša i danas. Desetljećima je rabila klasifikaciju izrađenu posebno za njezine potrebe, a tek se u novije vrijeme rabi UDK klasi-

¹ Naselje se zove *Gornji Kuti* ili skraćeno *Kuti*. U lokalnom (kajkavskom) govoru rabi se toponim *Kote* iz kojega je proistekao pridjev *kočki* i etnik *Kočan*.

fikacija. Začuđuje profesionalna razina koju su njezini volonteri uspjeli ostvariti i o tome ostaviti pisanu dokumentaciju.

Čitaonica je okupljala mještane i poticala brojne aktivnosti, poput tamburaške, dramske i šahovske družine te organizirala dobro posjećene izložbe, predavanja i plesne zabave iz čijih je prihoda financirala svoj rad. Pokretala je mnoge akcije na poboljšanju životnoga standarda i očuvanju kulturne baštine kojom brodmoravički kraj obiluje. Mještani su rad za dobrobit Čitaonice i sela smatrali svojom obavezom i čašću te su se predano, iz generacije u generaciju, skrbili o njoj.

Na prijelazu stoljeća u Čitaonici se osjetila smjena generacija. Stariji članovi nisu više mogli volontirati s mladenačkim zanosom, a mlađi su se razišli Hrvatskom radi školovanja i zapošljavanja. Ipak su dva događaja opet okupila članstvo – izgradnja novoga objekta Čitaonice 1986. i proslava

Današnja zgrada Hrvatske čitaonice sela Kuti

70. obljetnice njezina djelovanja 2006. godine. Tada se ponovo pokazalo da je dovoljno svega nekoliko strastvenih zaljubljenika u Čitaonicu da opet oko nje okupe čitav kraj.

Poslije 2006. godine nastupa zastoj u radu Čitaonice okončan izborom nove uprave. Na redovnoj izbornoj skupštini održanoj krajem 2013. godine za predsjednika je izabrana Gordana Crnković. U Upravni odbor ušli su Goranka Horaček (blagajnica), Karmen Delač-Petković (tajnica) te supružnici Dejana i Željko Kruljac. U Nadzorni odbor izabrani su Miro Petrović, Darko Piršl i Elvira Štrk koja je, također, izabrana za knjižničarku. Već početkom djelovanja novoga Upravnog odbora došlo je do spontane raspodjele poslova među volonterima što Čitaonici omogućuje da pri realizaciji novih ideja i projekata iskoristi znanje i sposobnosti svakoga člana.

Nova je Uprava najprije složila cjelokupan knjižni fond na police, a onda je napravila temeljitu inventuru i zapisnik o zatečenome stanju. Već 2013. godine blagajnica Čitaonice dipl. ing. Goranka Horaček uvodi vođenje poslovnih knjiga Čitaonice na suvremen način, putem računala, a sljedeće su godine dipl. ing. Gordana Crnković i dipl. ing. Goranka Horaček uskladile dokumentaciju Čitaonice s novim propisima o udrugama. Uređenje arhive i prikupljanje izrezaka iz tiska (*pressclipping*) preuzeli su supružnici Dejana i Željko Mance. Tajnica dr. sc. Karmen Delač-Petković preuzela je projekte u kulturi, dok je predsjednica dipl. ing. Gordana Crnković nastojala okupiti mještane oko Čitaonice iznova oživljavajući tradicionalne aktivnosti, poput prvomajskoga druženja i svečane godišnje skupštine, a uvodi i redovno predbožićno okupljanje članova.

Nova je Uprava uspješno reorganizirala i poslovanje. Napravljen je novi plan rada, nastavljeni su stari i započeti novi projekti: međuknjižnična posudba s osnovnom školom Brod Moravice, izložbe i predavanja. Čitaonica izvrsno surađuje s OŠ Brod Moravice, drugim udrugama u brodmoravičkom kraju, Općinom Brod Moravice, Turističkom zajednicom, goranskim školskim i narodnim knjižnicama i Gradskom knjižnicom Rijeka, manjinskim udrugama te ograncima Matice hrvatske u Gorskom kotaru i Viškovu.

Nastavljena je primjerena skrb o zgradi Čitaonice i njezinu okolišu u čije održavanje uloženo mnogo sati volonterskoga rada članova Čitaonice i drugih mještana. Godine 2014. Čitaonica je priključena na javnu vodovodnu mrežu, a 2016. asfaltiran je prilaz Čitaonici i posađeno je cvijeće. Iste je godine u prizemlju Čitaonice napravljena čajna kuhinjica i sanitarni čvor, što su organizirali članovi obitelji Crnković, inače vlasnici tvrtke "Margor d.o.o." koja se bavi prodajom sanitarija i unutarnjim uređenjem. Članovi Čitaonice uključili su se i u druge dragovoljne akcije, poput uređenja staroga seoskog zdenca. I u tim su akcijama bili uključeni brojni Kočani. U tradiciji je Čitaonice skrb o javnom dobru i svima potrebitima pa ne čudi da su članovi Čitaonice 2014. godine vrlo uspješno organizirali i proveli humanitarnu akciju za prikupljanje pomoći poplavljenoj Slavoniji.

Mnogo se pažnje polaže na uslugu korisnicima, ali i na knjižni fond, temelj svake knjižnice. Čitaonica je u proteklome razdoblju organizirala nekoliko vrlo dobro odrađenih nabava s težištem na dječju literaturu, a priskrbila je, zalaganjem svojih članova i dobrotom bibliofila, i nekoliko

značajnih donacija knjiga iz Rijeke, Zagreba i Gorskoga kotara. Još je 2009. godine tadašnji knjižničar Čitaonice dipl. ing. Mladen Crnković završio sređivanje inventarnih knjiga zaključno s rednim brojem 6212 (reinventarizacija je obavljena od 12. 3. 1995. do 31. 12. 2009.), stručno obradio knjižni fond i preveo ga na UDK klasifikaciju te oformio suvremenu knjižnicu prema pravilima struke. Njegovim tragom nastavili su supružnici dipl. ing. Gordana Crnković i dipl. ing. Damir Crnković koji su 2011. godine započeli računalni unos i obradu knjiga, koristeći program MetelWin, što ga je Čitaonici donirao g. dipl. oec. Danko Tkalec. S obzirom na veličinu knjižnoga fonda, računalna obrada knjiga potrajat će još nekoliko godina.

U posljednjem desetljeću pojačana je i promidžbena aktivnost te je 2009. tiskan prvi promidžbeni letak Čitaonice, a 2015. godine tiskane su dvije vrste straničnika Čitaonice (*vintage* i suvremeni dizajn). Uspostavljeni su kontakti s medijima (goranske i riječke radio i televizijske postaje, Novi list) koji redovno najavljuju i komentiraju aktivnosti Čitaonice. Godine 2013. pokrenute su “Zidne novine Čitaonice”, a 2014. i Facebook stranica Čitaonice koju je javnost vrlo dobro primila pa bilježi sve veći broj posjeta (u travnju 2016. godine zabilježeno je 1700 posjeta tjedno). Prva je aktivnost namijenjena starijim mještanima, a druga mlađima, odnosno raseljenim mještanima i prijateljima Čitaonice. Oboje vrlo uspješno ažurira knjižničarka Elvira Štrk. U svrhu promidžbe pokrenuta je 2015. godine i volonterska izrada suvenira Čitaonice (članica Upravnoga odbora Dejana Kruljac – pirografija i članica Čitaonice mag. oec. Marina Petković – salvetna tehnika).

Članovima Upravnoga odbora nije teško putovati širom Hrvatske te držati predavanja o Čitaonici i agitirati za nju na skupovima u Zagrebu, Rijeci, Delnicama, Primoštenu, Šibeniku, Velikoj Gorici. S radom i postignućima Čitaonice upoznati su odgojitelji dječjih vrtića, učitelji, knjižničari, defektolozi, novinari, turistički djelatnici te brojni posjetitelji koji dolaze u Čitaonicu individualno ili organizirano, u skupnim posjetima (2015. godine Čitaonicu je posjetilo pet riječkih dječjih vrtića). Ne čudi stoga što broj članova Čitaonice raste te sada imamo upisanih 105 korisnika.

Uprava Čitaonice nastoji organizirati barem jednu izložbu godišnje u Čitaonici pa je 2014. održana izložba umjetničkih fotografija “Dodir zime” prof. i dipl. knjižničarke Ive Brajdić, a 2016. godine izložba ilustracija “Klek” grafičkoga dizajnera, književnika i ilustratora Kenna Clarkea. Uz potonju je izložbu održana i vrlo uspješna likovna radionica za učenike OŠ Brod Moravice. Uprava također nastoji izlagati i u drugim prostorima pa je 2015. godine, povodom Mjeseca knjige, organizirana izložba knjiga kuharica iz fonda Čitaonice na manifestaciji “Dani šljiva“ u Brod Moravicama (autorice izložbe: Elvira Štrk, Dejana Kruljac i Gordana Crnković).

Iskorak Čitaonice prema javnosti vidljiv je i u nastupima na književnim i drugim manifestacijama kao što su “Noć knjige” u Crikvenici (2015.), “Gorski sajam” u Skradu (2014.), “Dani šljiva” u Brod Moravicama (2015., 2016.), “140. obljetnica knjižnice u Delnicama” (2014.), “Proljetna škola školskih knjižničara RH” u Primoštenu (2015.), “10 godina književne nagrade Gorančica” u Zagrebu (2014.), “Zavičajna srijeda Gradske knjižnice Rije-

ka” u Rijeci (2010., 2011.), “Business Network International”, grupa Meridian u Zagrebu (2014.) te “Gorski kotar u Metropoli” u Zagrebu (2016.).

Čitaonica se javlja i na književne natječaje odnosno natječaje za kulturne projekte, pri čemu redovno ostvaruje potporu Primorsko-goranske županije. Od značajnijih priznanja iz te kategorije izdajamo prvu nagradu za najbolje uređen štand na manifestaciji “Gorski kotar u metropoli” (2016.), a zapaženo je i sudjelovanje predsjednice Gordane Crnković na natječaju “Metro zvijezda zajednice” (2015.) s ciljem promocije Čitaonice.

Čitaonica oduvijek organizira i aktivnosti namijenjene brojnom starijem pučanstvu koje su tradicionalno dobro posjećene. Međutim, nova se uprava Čitaonice fokusirala na djecu predškolske i školske dobi kako bi premostila generacijski jaz i učlanila najmlađe u Čitaonicu. Stoga je i ponuda knjiga obogaćena izdanjima upravo za njih. Nabavljeno je dvjestotinjak kvalitetnih slikovnica koje Čitaonica u organiziranoj međuknjižničnoj posudbi početkom svake školske godine ustupa OŠ Brod Moravice na jednogodišnje korištenje. Učenici OŠ Brod Moravice organizirano posjećuju Čitaonicu, ne samo tijekom Mjeseca knjige već i tijekom čitave školske godine, a samostalno i za vrijeme ljetnih praznika.

O radu Čitaonice objavljen je niz članaka u dnevnom i stručnom tisku (Vjesnik bibliotekara, Novosti KDR, Knjižničar/ka, Zbornik proljetne škole školskih knjižničara RH) i časopisima udruga (Vijenac, Goranin, Runolist, Kažipot, Odmev). O Čitaonici je najiscrpnije pisala dr. sc. Karmen Delač-Petković koja je detaljno istražila njezinu povijest. Autorica je većega broja stručnih i znanstvenih tekstova od kojih je najvažnija monografija “Selo

Gornji Kuti i njegova 'Hrvatska čitaonica'" (2009.), proistekla iz autoričina magistarskoga rada. Knjiga na 450 stranica donosi detaljnu povijest Čitaonice, brojne dokumente te opsežnu literaturu. Čitaonica je, kao suizdavač, objavila knjige iste autorice "70 godina Hrvatske čitaonice sela Kuti" (2006., 2007.), "Ivan Brajdić – Biografija" (2010.) i "Rudolf Crnković: Sa 'Zvonimirom' po Americi" (2014.) te je sudjelovala u njihovom predstavljanju javnosti. Supružnici Ankica i Mladen Crnković dovršili su 2014. rukopis knjige "Čampi i papuče na kočki način", otrgnuvši tako dio etnološke baštine od zaborava. Knjigu bi bilo vrijedno tiskati čim se za to pribave financijska sredstva. U planu je tiskanje "Bibliografije 'Hrvatske čitaonice sela Kuti'" koja bi javnosti trebala biti predstavljena u studenome 2016. godine, na središnjoj svečanosti povodom 80. obljetnice djelovanja. Članovi Čitaonice pokrenuli su 2012. godine projekt izrade dijalektološkoga "Rječnika Gornjih Kuti" koji će se realizirati kao timski rad zainteresiranih mještana, a dr. sc. Delač-Petković inicirala je projekt "Leksikon znamenitih Gorana" kojim će, pod okriljem čabarskoga ogranka Matice hrvatske, prvi put na jednom mjestu biti okupljeni biografski podaci o značajnim Goranima, uključujući i nekoliko mještana Gornjih Kuti.

Posebним uspjehom smatra se tiskanje slikovnice "Sretna kućica" koja je tiskana i prvi put objavljena početkom 2014. godine. Radi se o edukativnoj slikovnici koja opisuje zanimljivu (stvarnu) povijest "Hrvatske čitaonice sela Kuti" na bajkovit i zabavan način, primjeren najmlađim čitateljima. Naime, slikovnica je namijenjena promicanju čitanja i razvijanju ljubavi prema knjigama i knjižnicama među djecom predškolske i rane školske

dobi. Autorica teksta Karmen Delač-Petković osmislila je i razradila tekst slikovnice, okupila oko sebe kvalitetan tim suradnika (dorada teksta Dijana Arbanas, ilustracije Darko Macan, grafičko uređenje Melina Mikulić, lektura i korektura Sunčana Martinčević) te odabrala tiskaru (Tisak Zambelli). Nakladnici su udruge Hrvatska čitaonica sela Kuti i Ogranak Matice hrvatske u Viškovu kojih je autorica članica. Tekst i ilustracije izvrsno se dopunjuju te je slikovnica naišla na vrlo dobar odaziv malih čitatelja, njihovih roditelja, knjižničara i pedagoga. Ušla je u stručnu literaturu Učiteljskoga fakulteta u Gospiću i lektiru riječkih dječjih vrtića gdje odgajatelji ostvaruju projekte utemeljene na njoj (vrtići Pčelice i Morčić). U OŠ Brod Moravice na temelju je slikovnice učiteljica Dijana Arbanas s djecom napravila scensku igru.

Djeca se mogu slikovnici višekratno vraćati jer je priča zabavna, s mnogo zanimljivih detalja (boje, odnos veličina, osjećaji kućice, majstori i alati, tamburaši i tambure, prijevozna sredstva, posjetitelji i knjige, igra traženja i brojanja skrivenih knjiga...). Osim što promiče empatiju, čitanje i ljubav prema knjizi, slikovnica uči djecu da, nakon što se potrude u životu, mogu očekivati i nagradu. Kao posebno iznenađenje na kraju dolazi spoznaja da se radi o "životnoj odiseji" prave seoske knjižnice, što djecu i roditelje doista privlači u Čitaonicu. Slikovnica motivira djecu na čitanje i poziva ih da posjete Čitaonicu. Sada u Čitaonicu, naravno s roditeljima, dolaze i brojna dječica iz čitave Primorsko-goranske županije, zainteresirana pričom o Sretnoj kućici. Tako je Čitaonica premostila generacijski jaz i pridonijela

turističkoj promidžbi kraja koji je i onako bogat prirodnom, sakralnom i etnološkom baštinom.

Slikovnicom se bave i lutkari koji su na njoj utemeljili projekt “Dječja kuća” kojim će se Gradsko kazalište lutaka Rijeka uključiti u značajnu manifestaciju “Rijeka – Europska prijestolnica kulture 2020.”. Time će se dobar glas o našoj Čitaonici proširiti ne samo Hrvatskom već i Europom.

Godine 2014. “Sretna kućica” je nagrađena nagradom “Ovca u kutiji” za najbolju hrvatsku slikovnicu, po izboru dječjega žirija, koja joj je dodijeljena na sajmu knjiga Interliber u Zagrebu. Zbog velikoga interesa za slikovnicu, ona je 2015. godine doživjela drugo izdanje na hrvatskome i prvo izdanje na engleskome jeziku, u prijevodu mr. sc. Snježane Ivanović. Oba izdanja tiskala je “Printera grupa d.o.o.” iz Svete Nedelje. Kako bi financijski poduprla Čitaonicu, autorica Karmen Delač-Petković cjelokupnu je prvu nakladu slikovnice ustupila Čitaonici, a pobrinula se i da slikovnica bude prevedena na slovenski jezik, što je učinila dipl. novinarka Marjana Mirković. Obje prevoditeljice tekst su prevele gratis, kao svoj dar Čitaonici.

Osim “Sretne kućice”, nagrađena su još dva izdanja Čitaonice: “Selo Gornji Kuti i njegova 'Hrvatska Čitaonica” (glavna nagrada na Gorančici 2009.) te “Rudolf Crnković: Sa 'Zvonimirom' po Americi” (2. nagrada na Gorančici, 2015.). Čitaonica i njezini članovi primili su u proteklome razdoblju i ove značajnije nagrade: Povelja Zaklade dr. Ljerka Markić-Čučuković za 2006. godinu, Kostrenčićeva povelja (2007., 2014.), Povelja volonter godine Primorsko-goranske županije za 2008., Povelja Općinskoga vi-

Književna večer u Čitaonici

jeća Općine Brod Moravice (2006., 2009., 2014., 2016.), Nagrada Općine Viškovo za doprinos kulturi (2011.) te Nagrada Primorsko-goranske županije za unapređivanje kulture (2010., 2015.). I Čitaonica se nastojala priznanjima zahvaliti svojim najaktivnijim članovima.

Čitaonica je od osamostaljivanja Hrvatske registrirana kao udruga građana, što joj daje veliku autonomiju, ali donosi i financijsku nesigurnost jer sa sigurnošću može računati samo na sredstva prikupljena od članarine čiji je iznos doista simboličan. Otkako je ukinut tzv. Brdsko-planinski zakon goranske su općine ostale bez velikoga dijela financijskih sredstava, što se pogubno odrazilo na financiranje tamošnjih udruga.

Do sada su Čitaonicu i njezine projekte podupirali Općina Brod Moravice i Primorsko-goranska županija, a sada smo se okrenuli i drugim donatorima – bankama i tvrtkama. Bez njihove novčane potpore, koju je isposlovala predsjednica Čitaonice dipl. ing. Gordana Crnković, pokazavši pri-

tom zavidne liderske i organizacijske sposobnosti, Čitaonica ne bi mogla tiskati knjige i organizirati skupove, kakvi su i planirani Međužupanijski stručni skup "Sretna kućica – primjena edukativne slikovnice u praksi", u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje – podružnice Rijeka i Čitaonice, ljetno druženje sa zabavnim i sportskim sadržajima te svečani skup povodom 80. obljetnice Čitaonice. Valja naglasiti da je čitava ova slavljenička godina odrađena uz potporu i financijsku pomoć Općine Brod Moravice i Primorsko-goranske županije čiji je župan gosp. Zlatko Komadina bio pokrovitelj proslave.

Očigledno je da će Čitaonica i ubuduće biti prisiljena oslanjati se prvenstveno na vlastite snage. Ipak, Kočani vjeruju da će i tome doskočiti jer su članovi Čitaonice uvijek spremni na volontiranje. Zanimljivo je da takav stav uprave nailazi na pozitivan odaziv javnosti pa za Čitaonicu, ponekad posve neočekivano, volontiraju i drugi građani širom Hrvatske, dok posjetitelji često doniraju knjige. Uprava Čitaonice sa zahvalnošću prihvaća takve oblike suradnje.

Danas Čitaonicu, uz potporu svih mještana, vode većinom fakultetski obrazovani bibliofili, otvoreni za nove ideje i projekte te se može očekivati da će poslovanje Čitaonice i nadalje pratiti suvremene knjižničarske i društvene trendove. U dugoročne planove Čitaonice ubraja se otvaranje zavičajne i etnografske zbirke te spomen-sobe zaslužnih mještana. Kad bi se stekle prostorne i financijske mogućnosti, Kočani bi rado oformili i dječji odjel u svojoj Čitaonici.

Zbog svog načina rada, a i zbog svojih postignuća, Čitaonica je postala kulturološki fenomen koji nadilazi lokalne okvire. Opravdala je svoje osnivanje jer je znatno poboljšala kvalitetu života svojih članova, ali i drugih mještana. Ona i danas okuplja mještane i pomaže im da nadiđu osobne, financijske i druge probleme te zahvalno gleda na svaki, pa i manji, doprinos, poput zalijevanja cvijeća, pečenja kolača ili dežuranja u Čitaonici.

Naša je Čitaonica dosad doživjela i preživjela mnoge nedaće, ali nikada nije pokleknula pred problemima. Takvo se stajalište u Kutima prenosi s generacije na generaciju te o Čitaonici danas brine već četvrta generacija volontera. Rješenje je, dakle, u zajedništvu. Stoga se svi mi, koji se zajednički skrbimo o Čitaonici, nadamo da ovo nije samo trenutačni uzlet, već renesansa njezina rada. I posebno se radujemo što je ona, s pomlađenim članstvom, sretno dočekala i svoj 80. rođendan.

Hrvatska čitaonica sela Kuti postala je primjer građanske hrabrosti i aktivizma, živ dokaz snage volje i rada, dokaz neuništive ljubavi prema knjizi i pisanoj riječi. Svi mi članovi ponosimo se svojom Čitaonicom i čvrsto vjerujemo da će njezine pozitivne ideje živjeti i nakon našega odlaska u mladim članovima naše Čitaonice.

Iz školske knjižnice OŠ Ivana Zajca

Koraljka Mahulja-Pejčić

prof. i dipl. knjiž.
koraljkamp@gmail.com

Jarret Kroseczk: *“Potpuno je pogrešno shvaćanje kako knjižničari samo mijenjaju knjige. Knjižnica i knjižničar su srce škole, a bez njih škola bi bila samo prazna školjka.”*

Školska knjižnica OŠ Ivana Zajca u Rijeci knjižničnim sadržajima za učenike to i dokazuje.

“Čitajmo zajedno, čitajmo naglas: Zaboravljene Knjige” – “Knjižna booka”

U čast godišnjice rođenja omiljenog dječjeg pisca, bajkovitog Hansa Christiana Andersena svjetska zajednica svake godine 2. travnja slavi Međunarodni dan dječje knjige (ICBD – International Children’s Book Day). Hrvatska udruga školskih knjižničara proslavi se pridružila organizacijom još jedne “Knjižne booke”. Gosti svečanosti dolazili su iz udaljenih mjesta zbog čega je proslava iznimno organizirana 1. travnja 2016. Učenice 3.a i 3.b razreda (Larisa Žeželj, Katja Miljković, Tonka Lesica, Sandra Levnaić, Petra Maričić i Petra Pranić) s knjižničarkom Koraljkom Mahulja-Pejčić i učiteljicom Anom Puljić, sudjelovale su u završnici projekta koji se održao u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Sudjelovala je 31 škola iz

12 županija. Predstavili smo knjigu Ma i Lu, autorice Ljerke Car Matutino-
vić koju smo zajedno čitali cijelu godinu. Djevojke su u stihu predstavile
knjigu i plakat koji su izradile. Nakon uspješnog i zapaženog nastupa, po-
sjetili smo Muzej iluzija i kulturne znamenitosti Zagreba. Nacionalna i
sveučilišna knjižnica mnogoj djeci je bila prostor u koji su prvi puta ušli.
Dočekala ih je u veselim bojama, a u njenoj su auli bili izloženi likovni ra-
dovi dječje ilustratorice Andree Petrlik Huseinović, nagrađivane umjetnice
i autorice dječjih slikovnica. Šarenilo i živost dopunili su postavljeni plaka-
ti i drugi likovni radovi učenika koji su sudjelovali u projektu za poticanje
čitanja” Čitajmo zajedno, čitajmo naglas: zaboravljene knjige”. Predstav-
ljene su brojne knjige i plakati, dramatizirani i uprizoreni tekstovi, a sve je
začinio mađioničar Jozo Bozo i učenici glazbenih škola. Svečanost je zavr-
šena zahvalom svima koji su sudjelovali i uključili se u projekt.

Učenički dojmovi:

*Čitali smo knjigu Ma i Lu od listopada do ožujka. Knjigu je izabrala naša
knjižničarka. Svaki tjedan smo u knjižnici čitali zajedno, naglas. Čitali su
nam i drugi učitelji, ravnateljica i knjižničarka, a najviše mi sami, jedni dru-
gima. Svidjelo nam se čitati naglas. Knjiga je bila puna zgoda i avantura.
Napravili smo i veliki plakat. Kad smo pročitali knjigu, išli smo u Zagreb
predstaviti plakat i knjigu. Prezentacija je održana u NSK. Tamo je bilo puno
djece koja su predstavila svoje knjige i radove. Neki su glumili, neki čitali, a
mi smo predstavili našu knjigu u šaljivim stihovima. Nakon prezentacije išli
smo razgledati Zagreb i pojeli sladoled. Posjetili smo i Muzej iluzija u kojem*

*je bilo jako zanimljivo i smiješno. Bilo nam je super čitati i ići u Zagreb i je-
dva čekamo sljedeću godinu. Svima preporučujemo knjigu Ma i Lu. (Tonka
Lesica i Petra Maričić)*

Državno natjecanje u znanju i kreativnosti “Čitanjem do zvijezda”

Državno natjecanje u znanju i kreativnosti “Čitanjem do zvijezda” održano je 6. svibnja 2016. godine u Čakovcu, a organizirala ga je Hrvatska mreža školskih knjižničara. Na natjecanju je sudjelovalo 28 škola iz cijele Hrvatske. Sastojalo se od pismenog dijela i prezentacije plakata. Našu školu predstavljala je učenica 6.b razreda Laura Vidović koja je prezentirala plakat na temu Odrastanje, prema knjizi Šime Storića, Poljubit ću je uskoro, možda. Njezin rad, kao i prezentacija, bili su zapaženi i pohvaljeni.

Čitanjem do zvijezda

Osim natjecateljskog dijela programa, organizatori su nas turistički proveli po gradu, a učenici Umjetničke škole Miroslav Magdalenić priredili su prigodni program. Cijeli program je bio odlično organiziran, a završio je dodjelom diploma i proglašenjem pobjednika. Natjecanje je organizirala Hrvatska mreža školskih knjižničara pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture RH.

Noć knjige 2016. "Putovanje kroz riječke priče"

U petak, 22. travnja, u OŠ Ivana Zajca, obilježili smo Noć knjige, manifestaciju kojom četvrtu godinu zaredom dajemo poticaj kulturi čitanja, potičemo razgovor o literaturi, književnosti i svemu onome što knjiga predstavlja ili treba predstavljati u suvremenom društvu. Ovogodišnja manifestacija u znaku je obilježavanja dviju velikih obljetnica u svjetskoj književnosti: 400 godina od smrti Williama Shakespearea i Miguela de Cervante-sa, kao i 100 godina od prvog objavljivanja Priča iz davnine Ivane Brlić-Mažuranić. Noć knjige 2016. održala se u petak, 22. travnja, dan uoči Svjetskog dana knjige i autorskih prava, a na Dan hrvatske knjige. Program smo organizirali u jutarnjim satima kao matineju, primjereno osnovnoškolskom uzrastu, pod nazivom Putovanje kroz riječke priče (*reading spot*).

Učenici nižih razreda čitali su slikovnice Velida Đekića: Crni moro, Mala papalina, Nepresušan vrč, Trsatski zmaj i Povratak trsatskog zmaja. Na pet lokacija u školi napravili smo tzv. kutke za čitanje (*reading spot*) u kojima su učenici slušali priče te se u čitanju izmjenjivali svakih pola sata.

Noć knjige 2016.

Kada su obišli kutke i poslušali priče iz riječke povijesti, vratili su se u učionice i napravili ilustracije vezane uz priče. Povezivanjem učeničkih ilustracija u cjelinu priredili smo izložbu s naglaskom na naš grad Rijeku i njezine zanimljivosti, simbole i legende. Čitalo se u školskoj knjižnici, učionicama vjeronauka i produženog boravka, sportskoj dvorani i “bazenu”. Bilo je jako zanimljivo i živo, a učenici su pažljivo slušali priče i upoznali nove likove poput crnog mora, male papaline ili trsatskog zmaja. Prošetali smo Rijekom te njezinim zanimljivostima, simbolima i legendama. U programu je sudjelovalo 175 učenika i 20 učitelja. Program je osmislila knjižničarka Koraljka Mahulja-Pejčić.

Učenički dojmovi:

Meni se svidjela priča Povratak trsatskog zmaja. U toj priči mi je bilo zanimljivo kada je zmaj bio prehladen. Super mi je bilo kada je zmaj vratio djevojčici šal. Priča mi je bila vesela i zabavna. (Mauro Fućak, 2.a)

Čitala sam te priče. Jako mi se sviđaju. Likovi su lijepo naslikani i obojani. Slušala sam Trsatskog zmaja i Nepresušan vrč. Ja mislim da su i druge priče zanimljive. Djevojke iz viših razreda lijepo su čitale. Ovo mi je bila predivna Noć knjige. (Elena Dragoslavić, 2.a)

Ovogodišnju Noć knjige obilježili smo na neobičan način, ujutro. "Veliki" učenici su čitali "malenima", a oni su s oduševljenjem slušali. Čitali smo Riječke slikovnice i bilo je super. Nadam se da ćemo i iduće godine isto tako. (Vilma Vestermajer, 7.a)

Noć knjige obilježili smo i u našoj školi. Čitali smo u knjižnici, u holu, u dvorani, učionici vjeronauka i produženog boravka. Nakon poslušane dvije priče vratili smo se u razred i naslikali najljepši dio priče. Najbolje radove stavili smo na pano u školi. Ovo je bila najbolja noć u OŠ Ivana Zajca. (Rori Kezele, 4.a)

"U vrtu pod zvijezdama"

Ravnateljica Josipa Gračanin i knjižničarka Koraljka Mahulja-Pejčić sudjelovale su na Znanstveno-stručnom skupu "Održivi razvoj i odgojno-obrazovni sustav Hrvatske" koji se održao od 12.-14. svibnja u Zadru. Prezentirale su projekt "U vrtu pod zvijezdama", projekt učenika i učitelja. OŠ Ivana Zajca je gradska škola okružena zelenilom i školskim parkom koji za većinu naših učenika predstavlja jedino zeleno okruženje s obzirom na to da se nalazimo u dijelu grada koji je visoko urbaniziran. U posljednjih nekoliko godina okrenuli smo se obrazovanju za održivi razvoj te pokušavamo oživjeti vrt u funkcionalnom smislu, tj. dio redovne nastave i projekata

prenijeti u školski vrt kako bi on postao integrirani dio odgojno-obrazovnih procesa koji se odvijaju u školskoj zgradi. Dugoročni cilj nam je vrt pretvoriti u učionicu na otvorenom za više predmeta. Želimo učenicima pružiti obiteljsku atmosferu te omogućiti da kroz sva osjetila dožive ljepotu i suživot s prirodom, sve prednosti poučavanja u njoj. Projekt "U vrtu pod zvijezdama" podrazumijeva djelovanje u dva pravca istovremeno. Jedan dio projekta namijenjen je promicanju uzgoja povrća i voća u školskom vrtu, promicanju zdravih prehrambenih navika učenika i njihovih obitelji. Uredili smo i okopali dio travnjaka te posadili u gredice povrće i začinsko bilje. Drugi dio projekta okrenut je odgojno-obrazovnim aktivnostima koje nisu direktno vezane za radove u vrtu. Ovaj dio projekta vrt koristi kao svojevrsnu kulisu za nastavne aktivnosti. Cilj projekta je potaknuti djecu da sami uzgoje voće i povrće u školskom vrtu i da u njemu dožive proces uzgajanja hrane u skladu s prirodom, bez insekticida i pesticida. Mali urbani vrt je samo prvi korak u proširenju i istraživanju interesa naših učenika. U vrtu smo održali projekte kao što je primjerice "Noć knjige" 2015. Naša "Noć knjige" bila je inspirirana poznatom dječjom pričom "Drvo ima srce", a osim druženja s knjigom povezali smo se i s danom posvećenim našoj planeti i očuvanju prirode. Zaokružena cjelina malog urbanog školskog vrta unosi u školski život nove mogućnosti u odgojno-obrazovnom procesu kojima se vrlo veselimo. Želimo otvoreni prostor oko škole pretvoriti u zelenu učionicu koja bi u gradsko sivilo unijela boje, a u školski život vedrinu i radost učenja u prirodi. O svemu smo izvijestili učitelje i roditelje u našem školskom listu.

Tjedan dobre dječje knjige: 100 riječi i rečenica za 100 godina

Dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

U OŠ Kostrena raznovrsnim informacijskim i književnim sadržajima obilježen je Tjedan dobre dječje knjige 2016. godine. Prve dane tjedna učenicima trećih i četvrtih razreda organizirana je terenska istraživačka nastava u Spomeničkoj knjižnici Mažuranić-Brlić-Ružić, u Vili Ružić na Pećinama. Završetak tjedna učenici prvih i drugih, te petih i šestih razreda proveli su uživajući u književnim susretima. Uz skrbitelja spomeničke baštine Theodora de Canziana, školsku knjižničarku i učiteljice, učenici su svoja znanja o Ivani Brlić-Mažuranić upotpunili zanimljivim pričicama, le-

Prof. Theo de Canziani i mali istraživači

gendama i anegdotama. Učenici trećih razreda OŠ Kostrena s učiteljicama upoznali su mjesto gdje su nastajale *Priče iz davnina*, povijest obitelji Ivane Brlić-Mažuranić, a imali su priliku vidjeti izdanja Šegrt Hlapića na desetak jezika, lektiru čiji sadržaj smo obrađivali kroz razne medije, iz knjige, isječcima iz igranog i animiranog filma, a znanja upotpunili razrednim natjecanjem u kvizu Šegrt Hlapić. Kako bismo obilježili 100. obljetnicu od tiskanja prvog izdanja *Priča iz davnina*, zadatci su sadržavali brojku 100. Primjerice, zadatak trećim razredima je bio ispisati stotinu rečenica u pismima književnici Ivani. Svaki je učenik svoje pismo Ivani savio u svitak i spojio s ostalim pismima te su tako stvorili raznobojni buket svojih dojmova, stotinu lijepih misli, koje su predali skrbitelju spomeničke knjižnice Theodoru de Canzianiju. Učenici četvrtih razreda su korelacijom hrvatskog jezika i književnosti, prirode i društva, glazbene i likovne kulture istraživali *Priče iz davnina* iz kojih su uz 100. obljetnicu izdvojili stotinu pojmova. Svoje knjižnično-informacijsko istraživanje u Villi Ružić na Pećinama zao kružili su izradom knjižice, mape, koja sadrži 10 listova sa po 10 pojmova, ukupno stotinu pronađenih zadataka po određenim kategorijama. Izvrсна suradnja učiteljica razredne nastave Tamare Brusić, Jadranke Rajnović i Minje Lakić, te zadovoljstvo učenika ovako naučenim sadržajem dokaz su da kurikulumsku reformu već odavno provodimo u OŠ Kostrena. Književni susreti su organizirani u školskoj knjižnici, za prve i druge razrede s književnicom Željkom Horvat Vukelja koja im je poznata po nizu priča iz lektire. Toplim i pomalo dječjim pristupom u pričanju priča književnica je osvojila srca učenika koji su je neprestano nagrađivali pljeskom za nepo-

srednost, zanimljivost i poticanje na aktivnost. Peti i šesti razredi upoznali su književnicu Jasminku Tihi Stepanić. Doista dobar tjedan o dobrim dječjim knjigama!

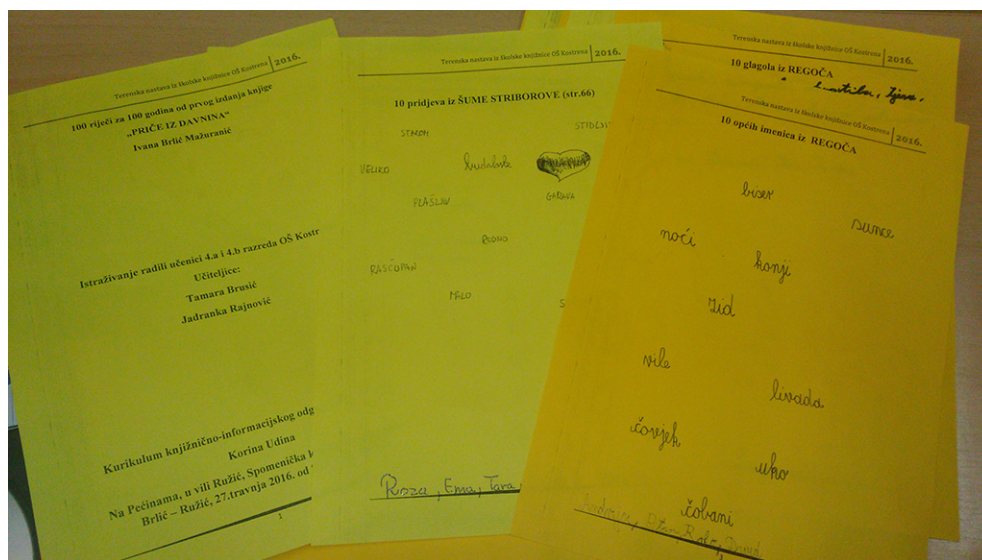

“Sto pisama za sto godina” ispred vile Ružić

Istraživanje “100 pojmova za 100 godina”

Mapa "100 pojmovi za 100 godina"

Željka-Horvat-Vukelja i priča o Torbi

Međunarodni projekti

Njemačke knjižnice od škole do fakulteta

Jasminka Kovačević, mag. bibl.

Sveučilišna knjižnica Rijeka
jkovacevic@svkri.hr

U organizaciji Zagrebačkog knjižničarskog društva krajem mjeseca svibnja od 25. 5. do 29. 5. 2016. godine hrvatski knjižničari posjetili su nekoliko njemačkih gradova i knjižnica. Program stručnog putovanja obuhvaćao je posjet gradovima Regensburg, Nürnberg, Bayreuth, Potsdam, Berlin i Dresden te knjižnicama Stadt- und Landesbibliothek u Potsdamu (Gradska i regionalna knjižnica Potsdam), Stadtteilbibliothek Falkenhagener Feld (ogranak Gradske knjižnice u Berlinu) i Philologische Bibliothek Freie Universität Berlin (Filološkoj knjižnici Slobodnog sveučilišta Berlin).

Cilj putovanja bio je obilazak različitih vrsta knjižnica te upoznavanje s njihovom organizacijom, strukturom i načinom rada.

Pored stručnog dijela, hrvatski knjižničari obišli su najpoznatije kulturno-povijesne znamenitosti navedenih njemačkih gradova.

Nakon noćne vožnje, u jutarnjim satima, stigli smo u Regensburg, grad u

Regensburška katedrala

saveznoj pokrajini Bavarskoj. Stara gradska jezgra kroz povijest vrlo je dobro sačuvana i nalazi se na popisu UNESCO-ve svjetske baštine. Regensburg leži na obalama Dunava, a svoj politički i gospodarski vrhunac doživljava na prijelazu iz 12. u 13. stoljeće. Iz toga doba datiraju veliki gradski spomenici od kojih smo pojedine razgledali: Kameni most (Most Steinerne) dug 310 m, izgrađen od 1135. do 1146. godine, Stara gradska vijećnica (Altes Rathaus), patricijske kule te katedrala.

Katedrala u Regensburgu (Regensburg Dom) je vrlo zanimljiv primjer čiste njemačke gotike i smatra se glavnim djelom gotičke arhitekture u Bavarskoj. Građena je od 1275. do 1634. godine, s iznimkom tornjeva, koji su završeni tek 1869. godine.

Nažalost, programom predviđenu Sveučilišnu knjižnicu nismo posjetili zbog blagdana Tijelova.

Nuernberg: dvorac Kaiserburg

Nakon obilaska Regensburga, putovanje smo nastavili prema gradu Nürnbergu, najvećem gradu sjevernobavarske regije Frankonije i drugom po veličini u Bavarskoj nakon Münchena. Grad leži u dolini rijeke Pegnitz i danas broji preko 510.000 stanovnika. U srednjem vijeku smatran je prijestolnicom rimsko-njemačkih careva gdje su se čuvale i državne dragocjenosti Svetog Rimskog Carstva Njemačke narodnosti. Grupno smo obišli povijesnu tvrđavu – dvorac Kaiserburg s čijih se zidina proteže pogled na grad Nürnberg.

Nakon razgleda ostalih, ali ne i manje zanimljivih kulturno-povijesnih znamenitosti grada Nürnberga (Stare gradska vijećnice, crkve sv. Sebaldusa te rodne kuće slikara i kipara Albrechta Dürera – jednog od najvećih predstavnika renesansne umjetnosti), putovanje smo nastavili sjeveroistočno prema šezdesetak kilometara udaljenom gradu Bayreuthu. To je gradić s nešto više od 72.000 stanovnika, ima svoje Sveučilište osnovano 1975. godine, te druge vrlo zanimljive kulturno-povijesne znamenitosti.

Narednoga dana putovanje smo nastavili prema gradu Potsdamu. Potsdam je glavni grad njemačke savezne pokrajine Brandenburg i kao dio svjetske baštine pod zaštitom je UNESCO-a. U skladu s programom organizatora posjetili smo Stadt- und Landesbibliothek u Potsdamu (Gradska i regionalna knjižnica Potsdam – <http://www.bibliothek.potsdam.de/>), gdje su nas srdačno dočekale kolegice knjižničarke. Pokazale su nam knjižnicu te uz prezentaciju održale kratko predavanje.

SLB Potsdam

Stadt- und Landesbibliothek u Potsdamu (Forum za obrazovanje Potsdam) ima funkciju:

- gradske i regionalne knjižnice (SLB)
- narodne visoke škole (VHS)
- dio za znanost (WIS).

Knjižnica nudi raznoliki program za obrazovanje, a nalazi se u neposrednoj blizini Brandenburškog parlamenta. Svaki od partnera (SLB, VHS, WIS) izrađuje vlastiti program, a više puta tijekom godine održavaju se specijalni tematski tjedni. Knjižnicom nas je provela gđa. Marion Mattek od koje smo saznali osnovne informacije. Knjižnica je osnovana 1969. godine kao knjižnica za istraživanje regije Potsdam, a nastala je spajanjem dviju starijih ustanova: Regionalne Brandenburške knjižnice i akademske

knjižnice iz 1922. i drevne Gradske knjižnice iz 1874. godine. Kao nova knjižnica, korisnicima svoja vrata otvara 1974. godine. Od 1992. godine djeluje pod nazivom Gradska i regionalna knjižnica Potsdam. Knjižnični fond broji 550.000 jedinica, središnja ima 480.000 (u spremištu 300.000), a dvije podružnice ostalih 70.000. Broj korisnika (članova s iskaznicom) doseže do 18.400, a frekvencija posudbe podiže se na 1,2 milijuna zaduživanja. Knjižnica zapošljava 45 stalnih zaposlenika. Zagarantirani budžet Knjižnice iznosi 3,4 milijuna eura uključivši 538.000 eura gradskog novca. Za godišnju nabavu osigurava se 335.000 eura. Knjižnicu u prosjeku posjeti 369.600 posjetitelja.

Pravilnikom o korištenju Knjižnice propisana je godišnja članarina u iznosu od 19 eura (odrasli), a 29 eura za institucije, članstvo do šest mjeseci iznosi 11 eura, odnosno dnevna članarina u iznosu od 2,50 eura. Djeca i mladi do 18 godina imaju besplatno članstvo. Korisnicima do šesnaeste godine omogućena je posudba do 30 jedinica, a odraslima do 100 jedinica. Zanimljivo je da se iz fonda knjižnice mogu posuditi i likovna djela – grafike i slike na period od dva tjedna.

U vezi sa širim kontekstom društvenih događanja posljednjih mjeseci, koji je za posljedicu imao prijam velikog broja izbjeglica u Njemačku, Knjižnica je u suradnji s profesorima-volonterima i uz potporu šire društvene zajednice razvila program učenja njemačkog jezika za izbjeglice. Gđa Mattekat predstavila nam je gosp. Markusa Müncha koji nam se pridružio u obilasku Knjižnice te nam predstavio svoju djelatnost opremanja knjižnica namjenskim namještajem, od funkcionalnih polica za smještaj

građe do dodatnih elemenata koji osiguravaju ugodan rad i boravak korisnika.

Nakon posjeta Potsdamu, udaljenom svega dvadesetak kilometara, uputili smo se prema Berlinu, drugom po veličini gradu Europske unije. Berlin je smješten na obalama rijeke Spree i Havel na sjeveroistoku Njemačke. Jedna je od šesnaest njemačkih saveznih pokrajina sa svih strana okružena saveznom pokrajinom Brandenburg. Nakon ujedinjenja ponovo je glavni grad Njemačke i danas broji 3,442.675 stanovnika. Berlin je kulturno i povijesno središte s 370 knjižnica.

Zahvaljujući gosp. Münchu posjetili smo Stadtteilbibliothek Falkenha gener Feld (<https://www.berlin.de/stadtbibliothek-spandau/>), ogranak Gradske knjižnice smještene u berlinskoj gradskoj četvrti Spandau. Knjižnica djeluje na prostoru gdje se naselilo i stanovništvo iz drugih zemalja, odnosno nenjemačkog govornog područja. Kako bi prilagodila svoje usluge demografskim trendovima, Knjižnica je za razdoblje od 2015. do 2017. godine dobila pomoć Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRE) za financiranje programa Bibliotheken im Stadtteil (BIST) i to prvenstveno za nabavu literature tiskane na drugim jezicima. Prostor knjižnice je prilagođen korisnicima mlađeg uzrasta s igraonicom i didaktičkim igračkama te djeci školske dobi pa ju s razlogom nazivaju i "Checkpoint Bibliothek" – Jungs in die Bibliothek. Knjižnica je funkcionalno uređena, s pomičnim policama za knjige različitih dimenzija, boja i oblika, a opremljena je upravo posredovanjem gosp. Müncha.

SFF Berlin

Knjižnicom, slobodnog pristupa za korisnike – *user friendly*, mogli smo slobodno prošetati, zaviriti u kataloge, pogledati smještaj građe i signature. Na kraju posjeta razgledali smo trenutno postavljenu prodajnu izložbu slika i crteža te zahvalili voditeljici Knjižnice koja nas je dočekala.

Istoga dana, nakon stručnog dijela programa, uputili smo se u razgledavanje kulturno-povijesnih i turističkih znamenitosti grada Berlina. Grad je važno prometno čvorište u ovom dijelu Europe, značajan gospodarski, kulturni i obrazovni centar sa brojnim sveučilištima (Humboldtovo, Tehničko, FU), visokim školama, znanstvenim ustanovama, kazalištima, muzejima. Obišli smo zgradu Reichstaga – sjedište Bundestaga, njemačkog parlamenta, Brandenburška vrata na *Pariškom trgu*, velebnu aveniju u središtu Berlina *Unter den Linden* s reprezentativnim građevinama i 365 m vi-

sokim televizijskim tornjem, te nastavili prema zanimljivom razgledavanju Muzejskog otoka (*Museumsinsel*) u središtu grada, ploveći brodom pritocima rijeke Spree. UNESCO je 1999. godine cijeli kompleks proglasio dijelom svjetske kulturne baštine.

Prepuni dojmova, razgledavanje toga dana završili smo odlaskom prema nekadašnjem graničnom prijelazu (1945.–1990.) između istočnog i zapadnog Berlina, poznatom kontrolnom punktu *Checkpoint Charlie*, koji se nalazio između američkog i sovjetskog dijela, a danas se ubraja u najvažnije znamenitosti Berlina.

Sljedećeg dana uputili smo se u jednu od knjižnica Slobodnog sveučilišta Berlin. Berlin, ne samo da je najveći grad, nego je i najveći sveučilišni grad u Njemačkoj. Od 2007. godine Slobodno sveučilište u Berlinu (*Freie Universität Berlin*) jedno je od elitnih njemačkih sveučilišta.

Iako bez stručnog vođenja, ali uz pomoć audio uređaja, razgledali smo Filološku knjižnicu. Filološka knjižnica (<http://www.fu-berlin.de/en/sites/philbib/index.html>) jedna je od dvadeset knjižnica FU Berlin, specijalna znanstvena knjižnica koja osigurava literaturu iz područja humanističkih znanosti. Fond knjižnice pokriva sljedeća stručna područja: opću i komparativnu znanost o književnosti, anglistiku, bizantologiju, germanistiku, indijsku filologiju, klasičnu filologiju, Institut za Latinsku Ameriku, srednjolatinsku filologiju, novogrčki, nizozemski, filozofiju, romanistiku, slavistiku, komparativnu filologiju i indogermanistiku, te časopise – aktualnih i starih godišta. Fond je u slobodnom pristupu i broji preko 750.000 jedinica i oko 630 preplaćenih časopisa. Digitalni repozitorij čini oko 550.000

e-knjiga, oko 1.700 baza podataka i 47.000 elektroničkih časopisa. Knjižnica za istraživanje koristi portal kataloga *Primo* preko kojega se može pronaći tiskanu i digitalnu građu Knjižnice. Put do knjige omogućen je pomoću signatura. Knjižnica je moderno opremljena gdje studenti imaju internetski priključak u cijelom prostoru. Korisnici koriste osobne računare. Za korištenje interneta putem mobilnih uređaja dostupni su WLAN i LAN. Bez arhitektonskih barijera, pristup osobama s invaliditetom omogućen je svim sadržajima i uslugama. Knjižnica ima 680 pojedinačnih mjesta za rad raspoređenih na 5 razina, 56 terminala za istraživanje s programom Open Office, te 14 računala s MS-Officeom. Na 3. katu nalazi se čitaonica za opušteno čitanje (*lounge*), zona bez električnih uređaja za nesmetani rad na 2. katu, te prostor za grupni rad – samo za studente. Knjižnica posjeduje kabine za multimediju za DVD, CD, glazbene kazete i vinil (gramofonske) ploče te radna mjesta za mikrooblike – čitanje mikrofilmova i skeniranje. Knjižnica je otvorena za korisnike od ponedjeljka do petka od 9 do 22 sata, a subotom i nedjeljom od 10 do 20 sati. Praznicima – zatvoreno. Filološka knjižnica FU Berlin javna je ustanova otvorena 2005. godine. Sadašnju zgradu projektirao je lord Norman Foster. Arhitektonska izvedba same knjižnice posebno je zanimljiva. Knjižnica je namjenski građena, elipsastog je oblika s pet etaža i kupolom, na što su grad i djelatnici knjižnice posebno ponosni. Ubraja se u pedeset najljepših knjižnica svijeta, a zbog svog specifičnog izgleda poznata je i pod nazivom *Berlinski mozak*.

FU Berlin

Posljednjeg dana našeg putovanja krenuli smo iz Berlina prema Dresdenu, glavnom gradu savezne pokrajine Saske. Dresden se smatra gradom kulture i umjetnosti. Smješten je u dolini rijeke Labe s više od pola milijuna stanovnika (548.800), a od ponovnog ujedinjenja Njemačke, značajno je kulturno, gospodarsko i političko središte istočnog dijela Njemačke. Dresden je doživio svoje najgore razdoblje u povijesti tijekom Drugog svjetskog rata, kada je bio najbombardiraniji grad u Europi. Britanske i američke zračne snage su u veljači 1945. godine provele masovno bombardiranje u kojem je grad razoren do temelja. Mnogi su kulturni spomenici obnovljeni nakon rata. Među poznatijim znamenitostima možemo izdvojiti svjetski poznatu palaču *Zwinger*, nadaleko poznatu kao vrhunac barokne umjetnosti, zgradu opere *Semperoper* te najpoznatiju protestantsku crkvu *Frau-*

enkirche, jednu od simbola Dresdena, u potpunosti izgrađenu na ruševinama i obnovljenu tek 2005. godine. Također treba izdvojiti plavi most preko rijeke Labe građen krajem 19. stoljeća, nazvan “Plavo čudo”. Dresden je grad u kojem se skoro na svakom koraku može vidjeti kombinacija moderne arhitekture i one iz predratnog vremena. Grad uživa ugled jednog od najljepših gradova u Europi, a svake godine posjeti ga nekoliko milijuna turista. Poznat pod imenom *Firenca na Labi*, Dresden je grad koji zasigurno vrijedi vidjeti.

Zwinger, Dresden

Uvidom u različite vrste knjižnica u Njemačkoj (od odjelne koja je prije svega usmjerena na djecu predškolske i školske dobi, narodne u Potsdamu do visokoškolske knjižnice u Berlinu) rekla bih da u tehnološkom smislu hrvatsko knjižničarstvo ne zaostaje za njemačkim. Ali, s obzirom na jasno

uređena pravila financiranja, broj zaposlenih te privlačna i funkcionalna arhitektonska rješenja, kako vanjskog tako i unutarnjeg knjižničnog prostora, posebno usmjerena na potrebe osoba s invaliditetom, dojam je da se u Njemačkoj uz redovitu regionalnu i državnu potporu puno više pažnje posvećuje knjižnicama. Rezultat je to kulturne i obrazovne politike i jasne strategije s uključenom zainteresiranom javnosti u smislu jačeg zagovaranja značaja knjižnica.

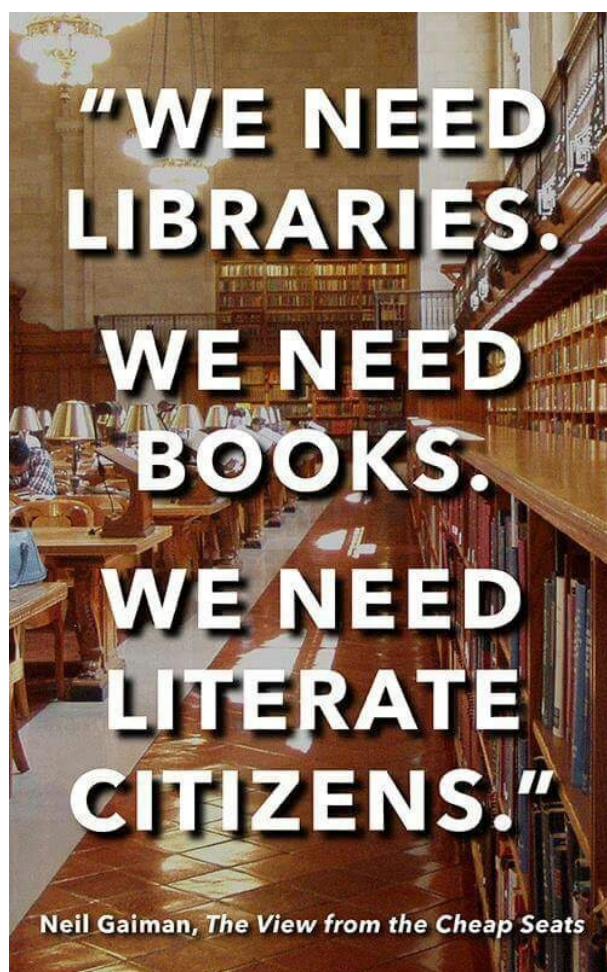
Ljepota različitosti u životu europskih knjižnica

Alida Devčić Crnić

prof. i dipl. knjiž., voditeljica ŽSV PGŽ

OŠ Podmurvice, Rijeka
alidadevi@gmail.com

Od moderne ekološke knjižnice u Poljskoj, Nacionalne knjižnice u Španjolskoj u kojoj se slavi četiristota godišnjica Cervantesove smrti, preko informacijskog centra u Skandinaviji do knjižnice igraonice na Tenerifima zaključak je da u svima slavimo ljepotu različitosti, ali i sličnost svih knjižničara koji su puni razumijevanja, kreativnosti, profesionalnosti i ljubavi prema čitanju i onima koji čitaju. Europske knjižnice su utočišta svima koji znaju razmišljati, a ne žele se natjecati.

Neprekidno sam od 2012. godine uključena u europske projekte OŠ Podmurvice. Iako projekti nisu izravno vezani uz knjižnicu nego za ekologiju, dala sam si zadatak da u svakoj zemlji posjetim jednu knjižnicu: školsku, nacionalnu ili sveučilišnu. Tako sam korak po korak posjetila školske knjižnice u gimnazijama: **Colegio Purezza de Maria u Madridu u Španjolskoj**, **Kärrtorps gymnasium u Stockholmu u Švedskoj**, *osnovnoškolsku knjižnicu CEIP Agustin Espinosa, Los Realejos na Tenerifima, dijelu Španjolske koji je geografski bliže Africi te Sveučilišnu knjižnicu u Warsawi u Poljskoj i Nacionalnu knjižnicu u Madridu u Španjolskoj.*

O Sveučilišnoj knjižnici u Varšavi, Poljska.

Sveučilišna knjižnica postoji od 1816. godine tako da su početkom ove akademske godine 2016./2017. započeli obilježavati 200. godišnjicu postojanja. U tijeku je izložba 200 predmeta za 200. godišnjicu, koja ne uključuje samo knjige nego i reprodukcije, kopije, originalna umjetnička djela, muzičke kolekcije i razglednice. Na svom početku knjižnica je imala samo teološke i povijesne knjige. Godine 1831. prerasla je u knjižnicu otvorenu za svih i tada je povećala broj knjiga iz svih područja i brojila oko 134 000 svezaka. Tijekom prvog i dru-

gog svjetskog rata knjige su im uzimali Rusi i nosili u svoju knjižnicu u Sankt-Petersburgu, a dosta ih je uništeno i u ratnim požarima. No, usprkos svemu Sveučilišna knjižnica u Varšavi se održala, a vrijedne primjerke svojih knjiga uspjela je vratiti u danima mira. Natječaj za novu zgradu knjižnice otvoren je 1990. godine. Izabrani su arhitekti Marek Buzynski i Zbigniew Badowski i nova je knjižnica građena od 1995. do 1999. godine.

Otvorena je 15. prosinca 1999. godine. Čak je i blagoslovljena od tadašnjeg aktualnog poljskog pape Ivana Pavla.

Zgrada Sveučilišne knjižnice moderna je i ekološki orijentirana. No, najveća vrijednost ove građevine je što je potpuno uklopljena u okoliš: ima botanički vrt smješten na krovu. Dizajnirala ga je pejzažna arhitektica Irena Bajerska i to je jedan od najvećih i najljepših krovnih vrtova u Europi. Vrt je dizajniran 2002. godine.

Sveučilišna knjižnica sastoji se od dva dijela: knjižnice i komercijalnog dijela: kafića, restorana, ureda, parkinga i kuglane koji iznajmljivanjem jamče njenu ekonomsku budućnost.

Cjelokupna kvadratura iznosi 60 000 m², od čega je prostor same knjižnice 40 000 m².

Knjižnični namještaj je dizajniran tako da se uklapa u dizajn: čelik, staklo.

Dominantna boja u unutrašnjosti je siva, a vanjski je dio zelen jer se tako zgrada integrira u zelenilo vrta i trave. Unutrašnji dizajn je minimalistički, instalacije klime i cijevi nisu sakrivene nego se vide. Umjesto zidova prostori su ostakljeni pa se sa krova kroz ostakljene kupole vide studenti koji vrijedno uče i čitaju.

*Postoje dva ulaza u centar: sjeverni i južni. Na sjevernom je velika knjiga s latinskim natpisom **Hinc Omnia**, Dobrodošli posjetitelji!*

Knjižnica je smještena u blizini sveučilišnog kampusa pa nije čudno da studenti uče i u botaničkom vrtu jer ih on posebno nadahnjuje.

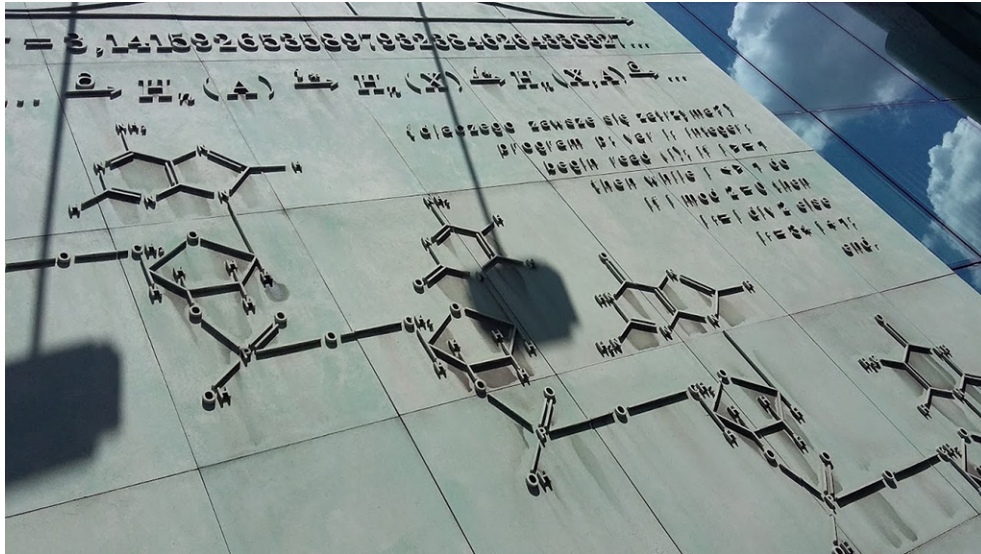

Okoliš je za opuštanje ne samo za akademike nego i za sve građane Varšave, pa i turiste. Krov je ujedno i vidikovac s kojeg se pruža prekrasan pogled na cijelu Varšavu. Vrt se sastoji od dva dijela: gornjeg i donjeg međusobno odvojenih vodenim kaskadama.

Vanjska fasada sadrži osam panela velikih blokova na kojima su tekstovi, uključujući stari poljski tekst Jana Kochanowskog, klasične grčke tekstove, hebrejske rukopise, matematičke i kemijske formule te notne zapise.

Druga knjižnica je **Biblioteca Nacional** u Madridu u Španjolskoj.

Madrid, arhitektonski bogat grad prepun grandioznih. Nacionalnu knjižnicu građenu u neoklasicističkom stilu može definitivno proglasiti jednom od najimpresivnijih.

Fasada zgrade, kipovi ispred ulaza, kovana željezna vrata velika umjetnička djela i skulpture izvan i unutar zgrade nevjerojatno su lijepi. Knjižnicu je osnovao kralj Filip V. godine 1712. On je već tada uveo dostavu obveznog primjerka svega što je tiskano u Španjolskoj. Godine 1836. knjižnica je prestala biti imovina krune, a vlasništvo je prebačeno u Ministarstvo uprave.

Danas se u knjižnici istražuje i arhivira povijest španjolskog dokumentarnog nasljeđa. Veliki dio Nacionalne knjižnice je muzej, poznat kao Muzej knjiga i nudi obrazovanje, osposobljavanje i aktivnosti u slobodno vrijeme za širu publiku.

Za bibliofile ovo je mjesto na kojem možete provesti sate.

Osim povijesti knjižnice u Muzeju Nacionalne knjižnice možete pogledati izložbu fokusiranu na šesnaest Cervantesovih karaktera kreiranih prema literarnim likovima. Pristup izložbi je mo-

deran jer kao da ulazite u svijet njegovih djela i susrećete likove njegovih romana u godinama oko 1600.-te.

Figure Cervantesovih karaktera prezentiraju magično literarno mjesto, s igrom ogledala, labirintom karti, a ima i malu pozornicu te kostime u koje se možete preodjenuti i odglumiti neku scenu iz njegovih djela.

Ove je godine 400-ta godišnjica Cervantesove smrti tako da je Don Kihot danas u Španjolskoj moderniji nego ikad. Cijeli grad živi Cervantesa, mnoštvo je njegovih skulptura, izložbi, stripaonica na temu vjetrenjača. Postoji i turistički letak koji vas vodi putevima Cervantesa.

Naš domaćin u Španjolskoj bila je gimnazija Colegio Purezza de Maria u Madridu pa sam posjetila i njihovu knjižnicu. To je katolička bilingvalna gimnazija, a knjižnicu vodi časna sestra. Njezin je rad sličan radu naših školskih knjižnica: posudba, istraživački rad na Internetu slobodno vrijeme.

U **Kärrtorps gymnasium** u Stockholmu rade dvije diplomirane knjižničarke:

Skolbibliotekspersonal

Radno vrijeme im je od 8,00 do 17,00 sati s pauzom za ručak od sat vremena. Knjižničarke osim stručnog rada na posudbi održavaju i sate informacijske pismenosti. U njihovoj knjižnici možete posuđivati knjige, listati časopise sjedeći na ugodnom kauču ili pronalaziti razne informacije u bazama podataka. Za besplatne školske udžbenike učenici se u knjižnica zadužuju na godinu dana.

Knjižnica – igraonica na Tenerifima je knjižnica bez knjižničara. Učitelji s učenicima uzrasta od pet do deset godina dolaze čitati nekoliko sati tjedno.

Može se zaključiti da na djeci ostaje budućnost, zato nikad ne recite da su djeca premlada za čitanje, odlazak u knjižnicu, muzeje, učenje.

Iz knjižnica

Osvrti, prikazi, vijesti

Snaga riječi Mori Ponsowy

Andreja Silić Švonja

Gradska knjižnica Rijeka
andreja.silic-svonja@gkri.hr

Privilegij je imati priliku upoznati se s argentinskom spisateljicom, gošćom Rezidencije Kamov, i poslušati što ima reći na temu *Snaga riječi*. Na državnom stručnom skupu namijenjenom školskim knjižničarima RH **Čitanje i odrastanje** kao središnjoj proslavi Međunarodnoga mjeseca školskih knjižnica, Mori Ponsowy je imala svoje predavanje. Ključne riječi njezinoga predavanja bile su snaga riječi, pisana riječ, glasna riječ, knjige, promocije i zvuk, bijes i tišina.

Mori Ponsowy je ukazala na osiromašivanje i pojednostavljivanje upotrebe riječi u svakodnevnicu kojom smo okruženi, prvenstveno kroz promidžbene poruke koje djeluju na naše emocije, a nemaju dublje značenje jer su izvađene iz konteksta. Primjer koji je spisateljica istaknula bila je reklama za određeni šampon za kosu koji će vam donijeti produhovljenu preobrazbu. Prisjetila nas je i reklame za Marlboro s kaubojima koji uopće ne puše, ali utječe na svakog muškarca koji se želi osjećati kao alfa muškarac ili mačo tip, kao i slogana *“Just do it!”* za Nike tenisice koje kupuju i oni koji nisu sportski tipovi, ali su privučeni krilaticom koja potiče na poduzetnost. Reklame nisu nužno zlo, one su dio društva i imaju svoju ulogu u osvješćivanju, primjerice kao što je to bilo u borbi protiv karijesa promidž-

bom pasti za zube, ali snažno utječu i na druge segmente života, gdje to može biti i opasno. Primjerice, političke krilatice koje vrište s plakata mogu biti zabrinjavajuće, prema istom načelu djeluju na emocije ljudi a iza njih zapravo nema sadržaja. Naše odluke prilikom izbora u demokratskom društvu zasnivaju se na dojmovima, a ne na programima i tu leži velika opasnost za današnju civilizaciju. Upravo nas veličanje sebe, a nepoznavanje drugoga i drugačijega, dovodi u stanje oprečnosti, u stanje neprihvatanja toga što ne poznajemo. Započnemo li komunikaciju s nepoznatim, otkrit ćemo da svi imamo dodirnih točaka, svi imamo roditelje, svi imamo osjećaje, svatko ima svoju priču i kad je saslušamo u detalje, tada nećemo moći razviti osjećaj mržnje. Stvar je u detaljima, u složenosti, a svako pojednostavljivanje vodi nas zapravo u zastranjivanje. A detalji, detalji se nalaze u knjigama. Mori Ponsowy je rođena u Buenos Airesu, ali je većinu života provela u Peruu, Venezueli i Sjedinjenim Američkim Državama. Autorica je pjesničkih zbirki *Enemigos afuera* (Državna nagrada za debitantsku knjigu argentinskog Ministarstva kulture i priznanje Državnog fonda za umjetnost) i *Cuánto tiempo un día*, te romana *Los colores de Inmaculada* (Nagrada provincije Cáceres, Španjolska), *Obilje* (Međunarodna nagrada Letra SUR za roman) i *Busco un amigo*. Prevela je dvije knjige američkih pjesnikinja, *What the Living Do*, Marie Howe i *The Father* Sharon Olds. Osnovala je kulturni časopis “*Lamujerdemivida*” koji je osvojio nagradu Julio Cortázar za najbolji časopis za kulturu u Argentini. Objavila je i zbirku životnih svjedočanstava *No somos perfectas* i zbirku intervjuja *Mujeres políticas y argentinas*.

Predstavljanje pretiska *Misala Hruackog* (1531.) Šimuna Kožičića Benje

Mr. sc. Orieta Lubiana

Sveučilišna knjižnica Rijeka
olubiana@svkri.hr

Sveučilišna knjižnica Rijeka, u veljači 2015. godine, uključila se u izdavački projekt u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu, izdavanje knjige *Misal hruacki* (1531.) Šimuna Kožičića Benje, s pripadajućim kritičkim osvrtom, latiničkim prijepisom i jezičnom usporedbom s drugim glagoljskim tiskanim misalima, urednika prof. dr. sc. Matea Žagara.

Misal hruacki (1531.) središnja je od ukupno šest glagoljskih knjiga tiskanih u riječkoj glagoljskoj tiskari Šimuna Kožičića Benje, modruškoga biskupa iz ugledne zadarske patricijske obitelji, i

Na Božju hvalu
i hrvackoga jezika
prosvjećenje

U prvoj predstavljeni
izdavanj...
prvobit...
1531. go...
dru...
Ši...
i...

NOVI LIST
UNIRI
SVKRI
primorsko
općina

dio hrvatskoga kulturnoga identiteta, pa se nastavkom objavljivanja faksimilnih i pretisnutih izdanja hrvatsko-glagoljskih knjiga na najbolji način široj javnosti predočuje veliko bogatstvo i raznolikost hrvatske pismenosti u svim fazama njezina povijesnoga razvoja.

Predstavljanje ovog vrijednog izdavačkog projekta održalo se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu dana 6. listopada 2016., a Misal hruacki su predstavili akademik Stjepan Damjanović, akademkinja Anica Nazor i urednik izdanja prof. dr. sc. Mateo Žagar. Riječko predstavljanje održalo se u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka dana 19. listopada, a Misal je, uz akademkinju Nazor i urednika prof. dr. sc. Žagara, predstavila i dr. sc. Sanja Zupčić s Filozofskog fakulteta u Rijeci.

Osvrt na događanja u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka u 2016. godini

“Tjedan Shakespearea”
Izložba “Luppis i Whitehead – građani Rijeke,
građani svijeta”
Dani otvorenih vrata

Evgenia Arh, Jana Krišković Baždarić, Sandra Cuculić

Sveučilišna knjižnica Rijeka
earh@svkri.hr, jkriskovic@svkri.hr, scuculic@svkri.hr

“Tjedan Shakespearea” u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka

U tjednu od 18. do 22. travnja u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka održani su programi i događanja posvećeni četiristotoj obljetnici Shakespeareove smrti u sklopu manifestacije “Tjedan Shakespearea u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka”.

Program je započeo u ponedjeljak radionicom za studente i maturante u sklopu ovogodišnjeg Festivala znanosti pod nazivom “Shakespeare živi u discovery servisu ili Sve o Shakespearu jednim klikom (kako vam drago)”, a nastavio se otvorenjem izložbe “Stara izdanja Shakespearea iz fonda SVKRI” i predavanjem dr. Lukežića “Shakespeare, Ilirija i Rijeka” u kojem je govorio o temeljnim osobinama Shakespeareova stila, pojmu Shakespeareove Ilirije na primjeru komedije “Na tri kralja ili kako hoćete” te glavnim kulturnim i povijesnim značajkama Rijeke u Shakespeareovo doba.

Manifestacija je završila u petak, 22. travnja u sklopu manifestacije “Noć knjige” predavanjem dr. sc. Sintije Čuljat “Suvremena čitanja Shakespearea” i glazbeno-scenskim nastupom “Cijeli svijet je pozornica” studena-

ta prve godine Akademije primijenjenih umjetnosti, smjera Gluma i mediji pod mentorstvom red. prof. art. Rade Šerbedžije i doc. art. Lenke Udovički. Pred mnogobrojnom publikom, kroz Sveučilišnu knjižnicu Rijeka, prošetalo je četrnaest Shakespearovih likova koji su svojim monolozima i pjesmama ponovno oživjeli duh velikana svjetske književnosti.

Cijeli program popratili su studenti prve godine smjera Likovna pedagogija i smjera Primijenjene umjetnosti sudjelovanjem pod nazivom "Fotografija u nastajanju" koji su fotografiranjem ovjekovječili cijeli program.

Izložba "Luppis i Whitehead – građani Rijeke, građani svijeta" u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka

Sveučilišna knjižnica Rijeka uključila se organizacijom izložbe publikacija iz svog fonda pod nazivom "Luppis i Whitehead – građani Rijeke, građani svijeta" u obilježavanje 150. obljetnice torpeda i 7. međunarodne konferencije o industrijskoj baštini, koja se održava u Rijeci od 19. do 21. svibnja 2016. godine.

Kroz izloženu građu iz fonda Sveučilišne knjižnice pokušalo se simulirati osobne riječke knjižnice Ivana Luppisa i Roberta Whiteheada predstavljanjem izbora knjiga, časopisa i novina dostupnih u Rijeci u njihovo vrijeme. Izložbom se htjelo ukazati na bogatstvo izvora za proučavanje industrijske baštine u Rijeci s posebnim naglaskom na tehničko područje i područje torpedistike koje posjeduje Sveučilišna knjižnica Rijeka.

Posjetitelji su se, osim upoznavanja s temama iz torpedistike, kroz novinske članke imali priliku upoznati i s kronikom događanja u Rijeci u vremenu suradnje Luppisa i Whiteheada prilikom usavršavanja izuma torpeda koncem 19. stoljeća. Navedeni izvori opravdavaju naziv izložbe “Luppis i Whitehead – građani Rijeke, građani svijeta”, budući da je za njihov izum oružja svjetskog značaja, tadašnja Rijeka pružila sve potrebne uvjete i podršku.

Ovom izložbom, Sveučilišna knjižnica Rijeka dala je svoj doprinos očuvanju i promicanju bogate lokalne industrijske baštine i poticaj za daljnja istraživanja.

Dani otvorenih vrata Sveučilišne knjižnice Rijeka 2016.

Od 7. do 11. studenoga 2016. godine u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka održani su Dani otvorenih vrata. Tijekom tjedna od 7. do 11. studenoga predstavljen je novi edukacijski paket Sveučilišne knjižnice Rijeka pod nazivom “Postani SVKRI znalac”. Održano je pet radionica koje ujedno predstavlja-

ju pet modula edukacijskog paketa, putem kojih je cilj korisnicima olakšati korištenje Knjižnice i njezinih usluga, ali i pridonijeti njho-

vom znanstveno-istraživačkom radu. Edukacijski paket “Postani SVKRI znalac” koji je namijenjen grupama korisnika, kao i usluga “Iznajmi knjižničara” namijenjena individualnom radu s korisnikom, od sada su u redovnoj ponudi edukacijskih programa Knjižnice.

Dana 7. studenoga dopredsjednica Hrvatsko-norveškog društva, Nevenka Romanić Kristensen, održala je predavanje pod nazivom “KON-TIKI, Thor Heyerdalova ekspedicija na splavi preko Tihog oceana”, tijekom kojega su se posjetitelji imali prilike поближе upoznati s likom i djelom poznatog norveškog istraživača Thora Heyerdala. Nakon predavanja održana

je projekcija norveškog igranog filma KON-TIKI, nominiranog za Oscara 2013. godine.

Miljenko Smokvina, samostalni istraživač hrvatske baštine, 8. studenoga održao je predavanje pod nazivom “Impresije iz Norveške, od Rijeke do Osla i Vardoa i natrag”. Tijekom predavanja posjetitelji su mogli saznati zanimljive činjenice o Norveškoj popraćene fotografijama i predavačevim iskustvom.

Dana 11. studenoga u dvorani izložbe Glagoljica obilježen je Dan hrvatskih knjižnica zanimljivim izlaganjima riječkih knjižničarki o posjeti knjižnicama diljem Europe pod skupnim nazivom “Šetnja europskim knjižnicama”. Događaj je održan u suorganizaciji Knjižničarskog društva Rijeka i Sveučilišne knjižnice, a ujedno je označio završetak manifestacije Dani otvorenih vrata Sveučilišne knjižnice.

Kronologija Jadranskih književnih susreta Crikveničko sunce književniku Dubravku Jelačiću Bužimskom

XV. Jadranski književni susreti

Irena Krmpotić, prof.

Gradska knjižnica Crikvenica
irena@knjiznica-crikvenica.hr

Inicijativom hrvatske književnice, rodom iz Crikvenice, Ljerke Car Matutinović, koja je uspostavila kontakt s Društvom hrvatskih književnika u Zagrebu, 2002. Godine, Gradska knjižnica Crikvenica organizirala je Prve Jadranske književne susrete. Godinama koje su uslijedile ova je književno-kulturna manifestacija prešla granice lokalnog i postala tradicionalnom te se danas predstavlja kao kulturni *brand* grada Crikvenice.

Društvo hrvatskih književnika rado je pristalo biti suorganizatorom Susreta te na sebe preuzelo odabir književnika za Susrete u Crikvenici. Grad Crikvenica odmah je prihvatio ideju ove kulturne manifestacije i svih je ovih godina bio njen glavni pokrovitelj, a kao pokrovitelji su se priključivali i Ministarstvo Republike Hrvatske i Primorsko-goranska županija, koji su prepoznali važnost Jadranskih književnih susreta.

Prvi Jadranski književni susreti održani su od 6. do 9. lipnja 2002. godine. Književnici su se svojim stihovima najprije predstavili učenicima u Srednjoj školi dr. Antuna Barca, a navečer građanima Crikvenice i njho-

Sudionici XV. JKS (P. Krmpotić)

vim gostima. Na kraju književnog dijela večeri, uz svečani domjenak, publika je imala prilike razgovarati sa sudionicima književne večeri.

Sudionici prvih Susreta bili su: Sead Begović, Boris Biletić, Ljerka Car Matutinović, Daniel Načinović i Božidar Petrač, a u glazbenom dijelu večeri goste je zabavljao na solo gitari Džoni Švarc.

Drugi Susreti održani su od 12. do 15. lipnja 2003. godine, a sudionici Susreta bili su Zdenka Andrijić, Branimir Bošnjak, Ljerka Car Matutinović, Dubravko Jelačić Bužimski, Tomislav Kovačević, Nikola Kraljić i Daniel Načinović koji je publici podario i prekrasne glazbene trenutke.

Treći Susreti održani su od 2. do 5. lipnja 2004. godine. Kao Uvod u Susrete, u atriju hotela "Kaštel", održana je, 2. lipnja, književno-glazbena ve-

čer s gostima Miljenkom Jergovićem i Vladom Kreslinom, a pridružio im se iz publike Dražen Turina-Šajeta. Sudionici Susreta bili su: Sead Begović, Ljerka Car Matutinović, Nedjeljko Fabrio, Zlatko Krilić, Dijana Rosandić, Ante Stamać, Davor Šalat i Andrija Vučemil.

Četvrti Susreti održani su od 9. do 12. lipnja 2005. godine, a uvod u Susrete bio je koncert Lidije Bajuk u atriju hotela "Kaštel". Sudionici Susreta bili su: Lidija Bajuk, Boris Biletić, Ljerka Car Matutinović, Šimo Ešić, Maja Gjerek Lovreković, Boris B. Hrovat, Mladen Kušec, Tomislav Milohanić i Borben Vladović.

Peti susreti održani su od 1. do 4. lipnja 2006. godine, a kao uvod u Susrete predstavljena je knjiga "Žena od kamena", izbor iz suvremene talijanske proze koju je izabrala, prevela i priredila Ljerka Car Matutinović. Kao glazbeni gost večeri nastupio je mladi crikvenički bend "Angels". Sudionici Susreta bili su: Sead Begović, Branimir Bošnjak, Ljerka Car Matutinović, Zoran Kršul, Miroslav Slavko Mađer, Daniel Načinović, Diana Rosandić i Stjepan Šešelj.

Šesti Susreti održani su od 7. do 10. lipnja 2007. godine, a uvod u Susrete bilo je predstavljanje knjige srednjovjekovnih priča "Mirakul zvan ljubav", književnice Ljerke Car Matutinović. Kao glazbeni gosti večeri u atriju hotela "International" nastupili su šansonjerka i glumica Kostadinka Velkowska i pijanist Toni Eterović. Sudionici Susreta bili su: Ljerka Car Matutinović, Lana Derkač, Dubravko Jelačić Bužimski, Kazimir Klarić, Alojz Majetić, Laura Marchig, Sanja Pilić, Višnja Stahuljak, Davor Šalat. Gost večeri bili su ženska klapa "Kirice" KUD-a "Dr. A. Barac", Grižane.

Sedmi Susreti održani su od 5. do 8. lipnja 2008. godine. Uvod u Susrete bila je monodrama “Na rubu pameti” u izvedbi glumca Dragana Despota prikazana u atriju hotela “International”. Sudionici Susreta bili su: Tomislav Marijan Bilosnić, Jadranko Bitenc, Ljerka Car Matutinović, Stjepan Čuić, Lana Derkač, Božica Jelušić, Alessandro Iovinelli, Pajo Kanižaj, Ljubomir Stefanović i Davor Šalat, a kao gost večeri nastupila je ženska klapa “Kirice” KUD-a “Dr. A. Barac”, Grižane.

Osmi Susreti održani su od 12. do 14. lipnja 2009. godine na neobičnoj lokaciji, na polovici kanala između Crikvenice i otoka Krka kamo su sudionici i gosti doplovili jedrenjakom “Paša”. Sudionici Susreta bili su: Tito Bilopavlović, Ljerka Car Matutinović, Ružica Cindori, Jakša Fiamengo, Hrvoje Kovačević, Slavica Lončarić, Sonja Manojlović. Kao gosti večeri nastupili su ženska klapa “Sv. Jelena”, Dramalj i mladi griški kantautor Neven Barac.

Deveti Susreti trajali su od 3. do 6. lipnja 2010. godine, a kao uvod u Susrete predstavljena je romantična komedija “Angie” kazališta Svarog iz Zagreba, a nastupili su glumci: Martina Čvek i Dubravko Sidor. Sudionici Susreta bili su: Silvija Benković Peratova, Ljerka Car Matutinović, Nedjeljko Fabrio, Miro Gavran i Daniel Načinović.

Deseti Susreti održani su od 16. do 18. lipnja 2011. godine. Uvod u Susrete bio je koncert kantautorice Mirjane Bobuš, a Sudionici Susreta bili su: Ludwig Bauer, Enerika Bijač, Ljerka Car Matutinović, Lidija Dujić, Šimo Ešić i Mladen Machiedo.

Jedanaesti Susreti održani su od 8. do 10. lipnja 2012. godine, a sudionici su bili: Lidija Bajuk, Boris Domagoj Biletić, Ljerka Car Matutinović, Ružica

Cindori, Šimo Ešić, Dubravko Jelačić Bužimski, Daniel Načinović i Božidar Petrač. Na jedanaestim Jadranskim književnim susretima po prvi je puta dodijeljena književna nagrada Jadranskih književnih susreta “Crikveničko sunce”, skulptura sunca koje izranja iz morskih valova, rad akademske kiparice Suzane Ključ, a nagradu je dobio književnik Šimo Ešić. Uz desetogodišnjicu Susreta objavljena je i uređena Antologija Jadranskih književnih susreta Crikvenica 2002.-2011., kojom se otvorilo novo desetljeće postojanja i utjecanja na zbivanja u hrvatskoj pjesničkoj produkciji. U Antologiji je svaki od 54, do sada, pozvanih pjesnika zastupljen s tri pjesme, a priređena je u znaku velike crikveničke obljetnice – 600 godina od prvoga spominjanja imena Crikvenice.

Dvanaesti Susreti održani su od 14. do 16. lipnja 2013. godine, a sudionici su bili: Ljerka Car Matutinović, Mirko Ćurić, Darko Pero Pernjak, Giacomo Scotti i Daria Žilić. Kao gost večeri nastupila je muška klapa Kala. Književnu nagradu “Crikveničko sunce” primio je akademik Nedjeljko Fabrio.

Trinaesti Susreti održani su od 5. do 7. lipnja 2014. godine. Sudionici Susreta bili su: Ljerka Car Matutinović, Franjo Deranja, Dunja Kalilić, Miroslav Slavko Mađer i Nikica Petković. Na susretima se nastavilo s dodjelom književne nagrade “Crikveničko sunce”, a dobitnik je bio književnik Miroslav Slavko Mađer. Kao gost večeri nastupile su vokalna skupina “Vinodolke”.

Četrnaesti Susreti održani su od 10. do 11. lipnja, a sudjelovali su: Mirko Ćurić, Jasminka Domaš, Božidar Prosenjak, Vlasta Sušanji Kapićeva i Ljerka

Kvartet Rucner (P. Krmpotić)

Car Matutinović koja je postala i prva dobitnica književne nagrade “Crikveničko sunce”. Glazbeni gost bio je Neven Barac. Susreti su završili predstavljanjem knjige Putopisne crtice J. J. Strossmayera čime se ujedno obilježila i 200. godišnjica Strossmayerova rođenja.

Ovogodišnji petnaesti Jadranski književni susreti kojima je tradicionalno započelo kulturno ljeto u Crikvenici, održani su od 2. do 4. lipnja i protekli su u svečanom raspoloženju budući da se radilo o jubilarnim susretima. Ovu manifestaciju već petnaest godina zaredom suorganiziraju Gradska knjižnica Crikvenica i Društvo hrvatskih književnika Zagreb pod pokroviteljstvom Grada Crikvenice, Primorsko-goranske županije i Mini-

starstva kulture RH što govori o njezinom kontinuitetu i podršci kulturne javnosti. Crikvenica je, uz idejnu začetnicu i dobri duh Susreta, našu dragu poetesu Ljerku Car Matutinović, ugostila i poznata imena hrvatske književne scene: Ivana Babića, Zlaticu Balas, Božicu Brkan, Ingrid Divković i Dubravka Jelačića Bužimskog.

Projekt ima za cilj popularizaciju književne riječi, kulturno okupljanje i druženje s poznatim imenima hrvatske književne scene, promidžbu i afirmaciju Grada Crikvenice i Primorsko-goranske županije u zemlji i inozemstvu, kao i njegovanje i proučavanje povijesnih i kulturnih tradicija te razvijanje darovitosti i stvaralaštva. Na veliko zadovoljstvo organizatora u cijeli je projekt uključeno građanstvo, gosti i učenici osnovnih i srednjih škola.

Prva večer XV. Jadranskih književnih susreta započela je koncertom glasovitoga Gudačkog kvarteta Rucner i sopranistice Klasje Modrušan koja je glazbenu naobrazbu intenzivno nadograđivala, između ostaloga, i kod proslavljene hrvatske mezzosopranistice Ruže Pospiš Baldani. Nastavljajući zagrebačku tradiciju komornog muziciranja njegovanjem klasičnog i suvremenog međunarodnog repertoara kao i praizvođenjem djela suvremenih hrvatskih autora, Gudački kvartet Rucner čini i repertoarni iskorak prema glazbi drugih žanrova, o čemu svjedoči i njihova nadasve uspješna suradnja s američkim bandoneonistom Peterom Soaveom. Crikvenička publika uživala je u najljepšim klasičnim skladbama domaćih i stranih autora.

Ennio Pečaver (D. Pečaver)

Drugi dan Susreta bio je posvećen djeci i mladima. Sudionici XV. Susreta posjetili su SŠ dr. Antuna Barca u Crikvenici i gimnazijalcima predstavili svoj književni rad. Večer je bila posebno svečana jer su u prostoru crikveničke Gradske vijećnice dodijeljene nagrade za dječje literarno stvaralaštvo. Nagrada *Miće sunce* dodjeljuje se za *PoZiCu* za učenike s područja Grada Crikvenice. U kategoriji osnovne škole pobjedu je odnio rad *Jutarnja čarolija* učenice 6. r. OŠ Zvonka Cara, Ree Jeličić, a u kategoriji srednje škole rad *Majka – kolijevka svih vrlina*, Antona Bilića, učenika 1. r. SŠ dr. Antuna Barca. Također je dodijeljena literarna nagrada *Malo sunce* u istim kategorijama, samo s razlikom što je ovaj natječaj bio tematski zadan (Zraka sunca) i otvoren učenicima s područja cijele Republike Hrvatske.

Nagradu *Malo sunce* odnijeli su radovi *Budi zraka sunca* Lucije Ereiz, učenice 8. r. OŠ Zvonka Cara i *Zraka sunca* Ennija Pečavera, učenika 2. r. SŠ dr. Antuna Barca iz Crikvenice. Prelijepa skulptura *Mićeg* i *Malog sunca* izradila je Diana Crnić, voditeljica keramičarske skupine Učeničke zadruge *Zvončica*.

Završna svečanost trećega dana XV. Jadranskih književnih susreta bila je književna večer na kojoj su se predstavili već spomenuti sudionici, a pridružili su im se i talijanski književnici Augusto Debernardi i Marina Moretti, čime je potvrđen međunarodni karakter Susreta. Sve sudionike predstavile su najprije profesorice Marija Gračaković i Tea Vidučić, a zatim se svaki od sudionika predstavio i izborom iz svoga opusa. Najsjajniji trenutak večeri bio je dodjela povelje i nagrade *Crikveničko sunce* koja je ove godine otišla u ruke književnika Dubravka Jelačića Bužimskog, a uručila ju je zamjenica gradonačelnika Grada Crikvenice Silvia Crnić. Ova vrijedna nagrada dodjeljuje se peti put zaredom, a skulptura je rad akademske kiparice Suzane Ključ. Poznati se književnik zahvalio istaknuvši kako mu je ovo iznimno draga i va-

*Rea Jeličić i Lucija Ereiz s
mentoricom Dianom Gašparović
(D. Pečaver)*

*Dubravko Jelačić Bužimski i
Crikveničko sunce
(P. Krmpotić)*

žna nagrada. Sve prisutne svojim osebujnim stilom i glazbenim izričajem zabavljao je kantautor Neven Barac.

U ozračju jubilarnih Jadranskih književnih susreta zahvaljujemo se svim dosadašnjim sudionicima, posebno začetnici Susreta, Ljerki Car Matutinović, kao i svim pokroviteljima i sponzorima, a najviše vjernoj publici koja rado dolazi i podržava sva događanja u sklopu Jadranskih književnih susreta.

Javne knjižnice nekad i danas – moja iskustva iz Kanade

Mira Kučar

Ottawa Public Library
Ottawa Ontario Canada
mira.kucar@bibliooottawalibrary.ca

Prva iskustva s kanadskim knjižnicama imala sam ljeti 1983. godine tijekom posjeta glavnom gradu, Ottawi. U to vrijeme radila sam na Filozofskom fakultetu u Ljubljani, u knjižnici Odjela za arheologiju i bila aktivno angažirana u Društvu slovenskih bibliotekara. Ukazala mi se prilika da se upoznam sa radom i organizacijom kanadskih knjižnica, tako javnih kao i specijalnih, i da nešto od tog znanja primijenim u svom radnom ambijentu.

Bila sam oduševljena bogatstvom gradiva u knjižnicama Ottawe, digitalnim katalozima (koje mi još nismo imali), kvalitetom informacijskih usluga, dugim radnim vremenom i udobnim čitaonicama. Nakon povratka sam, za članove Društva, priredila jedno predavanje o stanju razvoja kanadskih knjižnica, onako kako sam ga doživjela. Razlike u stanju knjižnica i u radu s korisnicima su bile velike. Neki kolege i kolegice mi nisu mogli povjerovati. Srećom, danas je nivo rada u knjižnicama tu i tamo dosta sličan. Slijedile su još dvije posjete Ottawi, a nakon toga i preseljenje. Trebalo mi je nekoliko godina da dobro naučim engleski i francuski, dva službena jezika u Kanadi, i da počnem aktivno tražiti primjerno zaposlenje. Sa-

njala sam o mjestu u gradskoj knjižnici, i to mi se ostvarilo. Tako sam se u rujnu 1990. godine zaposlila u središnjoj gradskoj knjižnici Ottawa.

Bili su to skromni počeci ambiciozne knjižničarke u stranoj zemlji u kojoj sam se još uvijek prilagođavala. S obzirom na to da me je rad u knjižnicama, pogotovo rad s korisnicima, oduvijek privlačio i ispunjavao, osjećala sam se na svom terenu. Prva gradska knjižnica Carnegie library u Ottawi je bila izgrađena 1906. godine.

Negdje 1972. godine stara je zgrada porušena, a na njenom mjestu je izrasla nova betonska konstrukcija u stilu sedamdesetih godina. Samo je jedan prozor s vitražem iz stare knjižnice spašen i ugrađen u novu zgradu.

1990. godine knjižnica je sa svojih osam gradskih ogranaka, nudila veliki izbor knjiga, revija, časopisa i audiovizualnog gradiva na engleskom, francuskom i mnogim drugim jezicima, uključujući i malu zbirku knjiga na hrvatskom jeziku.

Odjel za djecu i omladinu te audiovizualni odjel bili su vrlo posjećeni, kao i odjel za informacije koji je sa svojom bogatom zbirkom gradiva za konzultaciju, tiskanog na mikrofilmu, pružao mogućnost za ozbiljan istraživački rad.

Počela sam raditi na odjelu za informacije, a kasnije sam nekoliko godina povremeno radila i na audiovizualnom odjelu. Stalni prirast članova, broja čita-

tatelja i broja posuđenih knjiga, kao i povećanje zbirke unatoč manjem dotoku financijskih sredstava je bio pravi izazov onda, a i danas je. Sredinom devedesetih godina knjižnica je počela surađivati s američkom kompanijom Microsoft i dobila veliki broj računala za javno korištenje. Ta donacija je obilježila presudan pomak prema “knjižnici budućnosti”. U siječnju 2001. godine nekoliko gradskih administracija u regiji Ottawe udružilo se u jednu veliku gradsku administrativnu jedinicu. Istovremeno se nekoliko gradskih knjižnica integriralo u jedan sustav s 33 ogranaka koji pokriva površinu od 2700 km² i zapošljava oko 600 radnika. To je bio značajan korak unaprijed koji je omogućio integraciju usluga, centralizaciju tehničkih službi, bolju koordinaciju postojećih usluga, kao i implementaciju novih – npr. usluga putem telefona i *e-maila*, međuknjižnično posuđivanje, partnerstvo s drugim organizacijama – sa školama i mjesnim zajednicama na

području pismenosti, adaptacije useljenika i izbjeglica, dostave gradiva u domove za ostarjele građane kao i različiti kulturni i edukacijski programi, pogotovo na području informatike.

Danas, više nego ikad prije, rad knjižnice slijedi potrebama i željama korisničke zajednice. Trendovi se brzo mijenjaju i zahtijevaju stalno prilagođavanje u poslovanju knjižnice i u mentalitetu zaposlenih. Naš prostrani odjel za konzultacije, s računalima, printerima, skanerima, a sa sve manje tiskanih knjiga i priručnika, više slični na informatički centar nego na ideju knjižnice koju smo godinama njegovali i koja je još tu i tamo živa.

To ne znači da se danas manje čita. Knjige u digitalnom obliku su vrlo tražene kao i skupe baze podataka akademskih članaka, časopisa i revija. Filmovi i glazba u *streaming* formatu postaju sve popularniji, pogotovo među mladima.

Rad na odjelu za informacije prolazi kroz velike promjene, kako u pristupu informacijama, njihovom traženju, tako i u radu s korisnicima. Po mom mišljenju, internet je pojednostavio i istovremeno zakomplicirao

ulogu knjižničara. Netko je rekao da *Google pruža stotinu odgovora na pitanje, ali knjižničar nađe onaj pravi*. Stalno usavršavanje na području elektronike i informatike postala je nužnost. Knjižničari pružaju korisnicima

instrukcije kako se koristiti računalima i kako se snalaziti u labirintu dostupnih informacija, od natječaja za posao i priprema za razgovor, do molbi za produžavanja putovnice ili vozačke dozvole, rezervacije hotela, prijevoza, i puno više. Tu su i korisnički računi *gmail, yahoo, outlook*, pa *facebook, twitter, linkedin, instagram*, itd. Još jednu reorganizaciju donijela nam je 2014. godina, diktiranu novom tehnologijom (RFID), automatizacijom posuđivanja i unošenja statistike i – novim mjerama štednje. Taj proces je još uvijek u toku. Niz tečajeva i treninga je pripremio knjižničare za proaktivnu ulogu posve usredotočenu na korisniku, pod geslom “*Think YES!*”.

Nekako u isto vrijeme oživjeli su planovi za gradnju nove centralne knjižnice o čemu se godinama govorilo, ali se nije puno napravilo. Očekuje se da će nova zgrada biti završena 2020. godine i da će obilježiti sljedeću fazu u razvoju knjižnice.

Posjet Društva bibliotekarjev Maribor Sveučilišnoj knjižnici Rijeka i Gradskoj knjižnici Rijeka

7. listopada 2016. godine

Sanja Heberling Dragičević

Sveučilišna knjižnica Rijeka
maticna@svkri.hr

Sveučilišna knjižnica Rijeka i Gradska knjižnica Rijeka dočekale su, u petak 7. listopada 2016. Godine, grupu od dvadesetak članica Društva bibliotekarjev Maribor te su se predstavile gostima informirajući ih o svojem radu, uslugama odnosno važnosti za svoje korisnike.

Program stručne ekskurzije u prostoru Sveučilišne knjižnice Rijeka trajao je od 11,00 do 12,00 sati. Nakon pozdravnih riječi u ime KDR-a i SVKRI, nazočne se povelu u obilazak korisničkih prostora, spremišta i dvorane izložbe Glagoljica te informiralo o povijesti zgrade, prostorima, povijesti nastanka i razvoja Sveučilišne knjižnice, ustroju, viziji i misiji knjižnice, poslovanju, odjelima, putu knjige, smještaju građe i načinu poslovanja, zbir-kama, korisnicima, uslugama, stalnoj postavi izložbe Glagoljica i sl. Nakon obilaska, u predprostoru dvorane izložbe Glagoljica, uslijedilo je ugodno, neformalno druženje, stručni razgovori, razmjena iskustava i dojmova uz malu zakusku koju je omogućilo Knjižničarsko društvo Rijeka.

Čitanje pod zvjezdama

Bernarda Frass, univ. dipl. bibl.

OŠ Vrhovci, Ljubljana
bernarda.frass@guest.arnes.si

“S knjigom u rukama i djetetom u naručju život je ljepši i prijateljski. U tim hladnim mjesecima kada imamo više vremena jedan za drugog može i knjiga biti veza među nama, mali svjetionik koji svijetli, dragocjeni dar koji istjera i najgoru hladnoću i najgoru tamu, istjera dosadu i međusobno nas poveže. Čitanje je jako bitno kao što je bitno da taj užitak dijelimo jedni s drugima! Zato smo svi skupa odvojili vrijeme za Čitanje pod zvjezdama.”

To su bile uvodne riječi namijenjene roditeljima pri nastanku projekta koji se je održavao u studenom i prosincu 2009. godine, u školskoj knjižnici gdje smo i prespavali. Posjetio nas je i gradonačelnik Ljubljane gospodin Zoran Janković koji nam je čak pročitao bajku “za laku noć”. Uz razmišljanja kako povećati popularnost čitanja, približiti knjigu našim najmlađim učenicima, predstaviti važnost čitanja, doživjeti božićno vrijeme i proživjeti noć u školi, ujedno poticati sklapanje novih prijateljstava, druženja djece različitih starosti, sudjelovanje s roditeljima, rodila se ideja projekta **Čitanje pod zvjezdama**. Zamisao sam najprije predstavila učiteljicama razredne nastave i gospođi ravnateljici koja je poduprla i omogućila izvedbu projekta. Na projektu je sudjelovalo 20 učenika drugih i trećih razreda, ko-

ji su ždrijebom izabrani pod sretnu zvijezdu, izabrani za nezaboravne sate čitanja u školskoj knjižnici.

Svrha projekta

- motivacija za čitanje;
- razvijanje interesa za čitanje, pisanje, govor, gledanje, crtanje, slušanje;
- promicanje čitanja u knjižnici i domaćem okolišu;
- doživljavanje priče uz čitanje različitih božićnih pripovijetki i pjesmica;
- osjećaj i doživljavanje božićnog vremena;
- sklapanje novih prijateljstava, druženje, sudjelovanje;
- prihvaćanje različitosti i promicanje vrijednosti, kao što su poštovanje, suosjećanje, ljubaznost, pomoć, odgovornost, strpljivost, ustrajnost, iskrenost, poštenje;
- osjećaj sigurnosti bez prisutnosti roditelja.

Mi smo odabrane zvjezdice

Za suradnju s roditeljima učenika koji su bili uključeni u projekt, pripremila sam brošuru s predstavljanjem projekta “Čitanje pod zvijezdama”, djelatnostima koje su bile planirane: učenici – nazvani zvjez-

dice, prespavat će u školskoj knjižnici i čitati božićne pripovijetke pod zvjezdanim nebom. Rodila mi se zamisao da bismo bajkovitu atmosferu te večeri zaključili čarobnom vrećicom, u kojoj bi bilo malih znakova pažnje i zahvala za sve lijepe trenutke koje smo proživjeli skupa. Ljubazne pozivnice donatorima su pale na plodno tlo. Među njima je bio i naš gradonačelnik, koji je svim našim zvjezdicama poklonio male znakove pažnje u znak sjećanja na njega i na našu Ljubljanu. Prvo veliko druženje učenika drugih i trećih razreda održalo se u maloj dvorani, gdje su bili odabrani učenici, po pet iz svakog razreda, koji su se uključili u projekt. Učenicima, koji nisu bili odabrani su, u mjesecu prosincu, učenice viših razreda su čitale božićne bajke.

Prvi susret čitajućih zvjezdica

Zadaća zvjezdica je bila da novomu prijatelju, kojeg su upoznali, pokloniti svoju knjigu na dar u koju su zapisali: "Za uspomenu mojem novom prijatelju." Prijatelji su među sobom još popričali o svojim hobijima, o braći i sestrama,

Novi prijatelj sjedi nasuprot meni

o svojim dobrim i lošim stranama, o uspjehu u školi, o listanju i čitanju knjiga te jedan drugome prepričali sadržaj poklonjene knjige. Zvezdice su knjigu odnijele kući i pročitale je s roditeljima.

Drugi susret čitajućih zvjezdica

Drugi susret je ponovno protekao u ugodnom okruženju školske knjižnice, gdje su zvjezdice bojale lanterne, koje smo kasnije upotrijebili kod noćne šetnje uokolo škole. Pročitali smo bajku i na knjižnim policama potražili božićne bajke i pjesmice, koje smo kasnije upotrijebili za čitanje i nastavu u knjižnici.

Ove bajke ćemo čitati

Treći susret čitajućih zvjezdica

Kreativni treći susret bio je namijenjen izrezivanju zvjezdica za zvjezdano nebo koje je krasilo strop knjižnice, pripremili smo plakat naših čitajućih zvjezdica, a na kraju smo saslušali božićnu bajku. Među sobom smo se već potpuno upoznali, sra-

Radni i veseli

mežljivost je nestala i susret je bilo vrlo pričljiv, ugodan, zabavan i veseo.

Učiteljice su ukrasile knjižnicu sa zvjezdicama i božićnim knjigama, pripremile smo knjige za naše goste, napunile čarobne vrećice, koje su bile taj-

Lanterne i knjige čekaju

na, učenicima pripremile posteljinu za noćenje u knjižnici i izložbene prozore ukrasile s novogodišnjim cipelama, koje su oslikali učenici viših razreda pod vodstvom mentorice Marjete Tanko.

Čitanje i spavanje pod zvijezdama

Čarobni susret započeo je u večernjim satima kada smo s čitajućim zvjezdicama krenuli, s lanternama, u šetnju uokolo škole. Uslijedili su večernja priprema na čitanje i spavanje u knjižnici, kušanje slatkih božićnih kolača i božićnoga čaja, paljenje svjećica za svu djecu svijeta koja ne mogu čitati pod zvijezdama. Zatim su nam bajke čitali naši gosti: gospođa ravnateljica Marjanca Vampelj, gospodin pomoćnik Bojan Lipovec, gospodin gradonačelnik Zoran Jankovič i gospođa Nada Breznik, predstavница odjela Odgoja i obrazovanja Mjesne općine Ljubljana.

Prvi su nas posjetili i bajkom počastili gospođa ravnateljica i pomoćnik, slijedile su gospođa Nada Breznik, učiteljica Amadeja, knjižničarka Bernarda i zatim u velikom očekivanju, kad su zvjezdice već tonule u san došao je i gradonačelnik. Već njegov osmijeh i ugodan razgovor s mladim čitačima su u tišinu večeri donijeli čarobnost zvjezdanog čitanja, jer nam je sa svom svojom razigranošću pročitao knjigu “Sretan Božić, mišiću Matiček”. Čitajuće zvjezdice su mu poklonile knjigu “Zvijezda želja”, koju će moći pročitati svojim unucima. Oprostio se riječima: “Ako vas muha ugriže, nazovite mene”. Sigurno ćemo ga nazvati, jer nam je uljepšao čitajuću večer. “Laku noć!” rekle su zvjezdice, stisnule k sebi poplune, koje im je poklonila gospođa ravnateljica, i usnule u slatke snove.

Ujutro je učenike čekala čarobna vrećica iznenađenja. U njoj su pronašle puno toga. Pospremili smo jastuke i vreće za spavanje. Zazvonilo je školsko zvono i označilo vrijeme za odlazak. Pozdravili smo se i zvjezdice su otišle na nastavu. U knjižnici je ostao samo još miris knjiga, božićnoga čaja i kolača te čarobna uspomena na našu večer i čitajuće zvjezdice.

Završnica projekta je bio nastup čitajućih zvjezdica na novogodišnjoj priredbi, roditelje smo razveselili fotografijama svih naših djelatnosti, pripremili smo

manju raspravu u knjižnici, objavili smo na internetskim stranicama škole, a svoje utiske ćemo objaviti i u školskom časopisu. Naše čitajuće zvjezdice se nisu ugasile. Otišle su pune čarobnih uspomena, nasmijanih i sretnih obraza, sa knjigom u ruci.

Zvijezde čitatelji i biseri istražitelji

Inovacijski projekt u OŠ Vrhovci, Ljubljana

Bernarda Frass, univ. dipl. bibl.

OŠ Vrhovci, Ljubljana
bernarda.frass@guest.arnes.si

Djeca s posebnim potrebama dio su naše svakodnevnice. Susrećemo ih u razredu, na hodniku, školskoj kantini, u knjižnici, na školskom dvorištu, nešto su posebno, sramežljivi, udaljeni, izdvojeni iz društva, ismijavani, plašljivi, sporiji i nespretniji. Našem okruženju postali su jako bitni i zanimljivi jer smo se željeli s njima sprijateljiti, otkriti njihove prednosti, razvijati i poticati im ljubav prema knjigama, prihvatiti pozitivne vrijednosti i obogatiti život s izvanrednim doživljajima u školi i izvan nje. To nam je uspjelo s inovacijskim projektom *Zvezdice čitatelji in biseri istražitelji*, u kojeg su bili uključeni učenici s poteškoćama u učenju. Ideja za inovacijskim projektom rodila se u školskoj godini kada su učenici drugih i trećih razreda sudjelovali u projektu Čitanje pod zvijezdama. Projekt smo započeli u mjesecu rujnu i završili u svibnju. Učenici su sve susrete zapisivali u dnevnik. U njega su zapisali ili nacrtali svoje dojmove, mišljenja i naslove pročitanih knjiga.

Cilj inovacijskog projekta

- dobrovoljno uključivanje zvjezdica i bisera u projekt

- otkrivanje interesa zvjezdica i bisera (gledanje TV-ja, filmovi, sport, međugeneracijski odnosi – roditelji, bake i djedovi)
- motivacija i poticanje na čitanje i pisanje
- razvijanje interesa za čitanjem, pisanjem, govorom, gledanjem, crtanjem, slušanjem
- poticanje za čitanje i pisanje u knjižnici, u školskom i domaćem okružju
- povezivanje čitanja sa svakodnevnim životom (posjet knjižarama, kući eksperimenta, upoznavanje računala, izlet u planine, priprema hrane)
- sklapanje novih prijateljstava, druženje
- međusobna pomoć i uspostavljanje međuodnosa
- prihvaćanje drugačijeg i poticanje na vrijednosti: poštovanje, suosjećanje, pomoć, odgovornost, strpljivost, iskrenost, poštenje i razumijevanje poteškoća
- tražiti način rada da bi druženje s knjigom i vršnjacima bilo ugodno,
- osjećaj sigurnosti bez prisutnosti roditelja

Naši susreti su bili jednom mjesečno i raznovrsni. Na prvom susretu smo se upoznali i svaka zvjezdica (učenik s posebnim poteškoćama u učenju) je dobila svoj biser (volontera). Na drugom susretu smo išli u knjižnicu gdje su zvjezdice pomoću svojih volontera izabrali sebi knjige koje su kasnije pročitali i pripovijedali svojim biserima i tako osvojili čitateljsku

značku. Na trećem susretu su se biseri naučili što je to disleksija, kakve su to poteškoće s čitanjem i pisanjem s kojima se susreću njihovi vršnjaci. Naučili su na koji način disleksija djeluje na mozak, koje su njihove prednosti, kako vide napisane riječi i kojim pomagalima si mogu pomoći. Biseri su se i sami oprobali u čitanju teksta onakvog kakvog ga vide disleksičari pa su osjetili kako je teško njihovim vršnjacima koji se muče s tom čitateljskom tehnikom te uz to još moraju razumjeti pročitano. Isprobali su na koji će način učiti tehniku čitanja. Prilikom svakog čitanja sa zvjezdicom bilježit će osjećaje prije i poslije čitanja, broj grešaka koje čitatelj ne popravi i broj grešaka koje prilikom čitanja popravi. S tom čitateljskom metodom zvjezdicama će popraviti samoispravljanje pogrešaka. Na početku i na kraju projekta su biseri i zvjezdice bili u parovima, u dvije skupine, deset dana skupa, svaki dan po 10 minuta učili su metodu čitanja. Svaki par se je morao organizirati te pronaći zajedničko vrijeme koje su namijenili čitanju. Upravo to im je predstavljalo najviše problema, jer su se neki zbog puno obaveza teško uskladili. Neki su si ostavljali poruke u knjižnici, drugi u dnevnicima, treći su se dogovarali na hodnicima. Sastajali su se prije i poslije nastave, za vrijeme velikog odmora, na igralištu. Čitali su u knjižnici, u učionicama uz dodatnu stručnu pomoć. Biseri su svaki susret zabilježili, kako se je čitatelj osjećao prije i poslije čitanja i koliko je grešaka napravio. Biseri su napravili analize grešaka i na kraju projekta uspoređivali skupine iz čega je bilo vidljivo da su svi uključeni učenici s poteškoćama na pojedinim područjima učenja popravili metodu čitanja te smanjili otpor prema čitanju. Također smo primijetili da ti učenici sada češće dolaze u

knjižnicu. Sam uspjeh čitanja nismo primijetili samo mi već i roditelji i učitelji. Zato što je projekt bio zanimljiv i koristan za šire školsko okruženje, predstavili smo ga i Zavodu RS za školovanje na videokonferenciji SIRIKT 2011 i na mrežnim stranicama škole. Mentorice su predstavile projekt na TV Gea. Na kraju školske godine su svi koji su sudjelovali primili DVD sa slikama naših susreta za uspomenu.

Preduvjet za naš sveukupan uspjeh je bilo prijatno, bez pritiska i ljubazno školsko osoblje. Zasigurno je dodatno utjecalo međusobno prijateljsko sudjelovanje obiju mentorica, pa su svaka zvjezdica i biser naučili da je prijateljstvo to što nas povezuje, čini sretnima i bogatima za cijeli život.

Postali smo pravi prijatelji

Nastavni sat *Knjižnični katalog* u školskoj knjižnici OŠ Prule, Ljubljana

Gregor Škrlj, univ. dipl. bibl.

Osnovna škola Prule, Ljubljana, Slovenija
gregor.skrlj@guest.arnes.si

Tijekom devet godina školovanja učenici uče tražiti knjižnično gradivo u katalogu školske knjižnice. Naša školska knjižnica je punopravni član nacionalnog knjižničnog informacijskog sustava COBISS. Učenici do 7. razreda, u sklopu nastave u knjižnici, suočeni su s katalogom školske knjižnice, upoznaju osnovna pravila pronalaženja gradiva i znaju potražiti gradivo u OPAC katalogu. U nižim razredima prate nastavu o knjižničnom gradivu, organizaciji gradiva, osnovnom pretraživanju, gradivu i drugih informacijama u COBISS/OPAC katalogu. U ovom radu prikazan je primjer nastave u 7. razredu – Pretraživanja gradiva u katalogu COBISS/OPAC.

Nastavni sat

U 7. razredu provodimo nastavni sat u računalnoj učionici (zadaci i kvizovi su pripremljeni u e-učionici), jer je važno da svaki pojedinac sam koristi računalo. Sat se međupredmetno povezuje sa školskim predmetima slovenskog jezika, engleskog jezika ili povijesti (ovisno o planiranju i suradnji s nastavnicima). Od predmeta koji se povezuju u nastavnom satu ovisi sadržaj i gradivo koje učenici moraju naći u katalogu. Glavni ciljevi

sata su: učenici moraju znati naći materijal u katalogu školske knjižnice, moraju znati potražiti gradivo po unaprijed određenim kriterijima te shvatiti dostupnost gradiva u knjižnici.

U e-učionici učenici pronalaze sve potrebno za izvršenje sata (upute i video vodiče).

COBISS/OPAC - 7. razred

Knjižnični katalog - s kvizom ponovi dosedaj usvojeno znanje.
Natančno preberi navodila, upoštevaj pravopis.

Med reševanjem kviza lahko za dodatna pojasnila dvigneš roko.

- **Od brskalnika do COBISS/OPAC**
- **Prikaz iskanja**
- **Navodila za delo**
- **Knjižnični katalog**

Slika 1: Poglavlje u e-učionici

Prije početka rada učenici preko i-ploče slijede primjer potrage (u katalogu knjižnice osnovne škole Prule, koji je dostupan na web stranici <http://www.cobiss.si/scripts/cobiss?command=CONNECT&base=51314>).

Kviz, koji se temelji na listovima učenja iz ranijih godina, sastoji se od različitih vrsta pitanja (zatvorenih pitanja s unaprijed određenim odgovorima; pitanja koja uključuju pitanja višestrukog izbora; otvorenih pitanja...).

Akronim (okrajšanka) COBISS pomeni Co-operative Offline Bibliographic System and Services.

Izberite en odgovor:

- Drži
- Ne drži

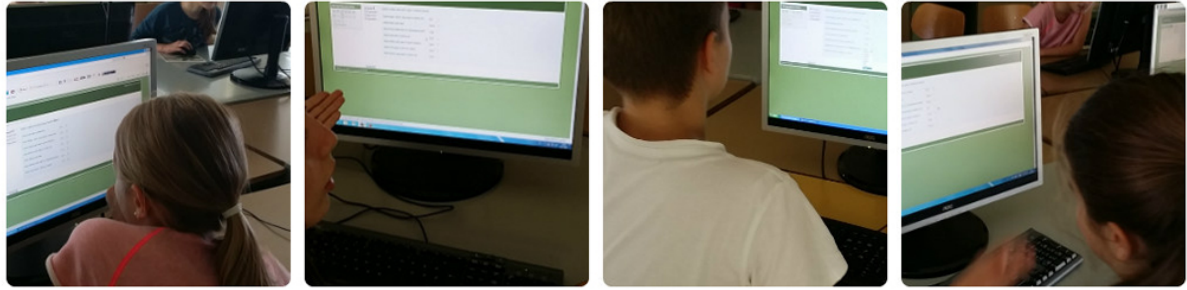
Slika 2: Primjer početnog pitanja povezanog s akronimom COBISS

V COBISS/OPAC-u poišči avtorje in jih pravilno poveži z njihovimi deli.

Garth Nix	Izberi...
Lian Hearn	Izberi... Obzidano mesto Nikoli in nikdar Sabriel
Mateja Blažič	Vrata Blart
John Ronald Reuel Tolkien	Hobit Meč v tišini Sapramiška
Dominic Barker	Modrost starodavnega anka
Dane Zajc	Izberi...
Aksinija Kermauner	Izberi...
Svetlana Makarovič	Izberi...
Helena Pielichaty	Izberi...

Slika 3: Primjer zadatka u kvizu – u katalogu moraju pronaći naslove i povezati ih ispravno s autorima.

Slika 4: Svaki rješava svoj kviz u e-učionici

Kod rada učenici dobiju odgovore na postavljena pitanja. Uz pomoć kataloga saznaju je li u knjižnici dostupno gradivo s određenim naslovom knjige (na primjer *Oliver Twist*) ili gradivo određenog autora (na primjer *David Williams*), koji su radovi autora evidentirani u katalogu knjižnice, koje je knjižnično gradivo s određenom temom moguće pronaći (na primjer knjige o konjima), tko je ilustrator tražene knjige (na primjer *Gorazd Vahen*).

Kad učenici završe s kvizom, klikom ga odmah zatvaraju i dobivaju povratne informacije. U svemu tome je također važno, da učenici upotrebljavaju i upoznaju informacijsku tehnologiju, čime se povećava njihova digitalna pismenost. Iz perspektive nastavnika i knjižničara virtualnom učionicom moguće je riješiti probleme kao što su gubitak ispisanih listova ili zaboravljanja listova kod kuće.

Zaključak

Učenje traženja gradiva između polica i u katalogu traje tijekom cijelog perioda školovanja, jer želimo da učenici postanu samostalni korisnici knjižničnih usluga. Skladno s nastavnim planom i programom planiramo nastavu po pojedinačnim razredima. Sati se međupredmetno povezuju s raznim predmetima u školi ovisno o godišnjem planu rada. Od predmeta koji se povezuju u nastavnom satu, ovisi sadržaj i gradivo koje učenici moraju naći u katalogu. U radu je predstavljen školski sat u 7. razredu, gdje učenici sa svojim, već stečenim osnovama, rješavaju zadatke u e-učionici. Katalog im omogućuje utvrditi je li u knjižnici gradivo određenog autora ili gradivo određenog naslova, koje vrste gradiva su dostupne, koliko je knjiga u knjižnici, koje su objavljene određene godine i drugo. Važno je da se učenici samostalno obrazuju za traženje vira u katalogu COBISS/OPAC školske knjižnice. Za provedbu nastave vrlo je važna podrška računala i e-učionice, jer na taj način ne postoje izgovori zaboravljenih i izgubljenih nastavnih listova.

Literatura

Sušec, Zdenka; Žumer, Francesca. Knjižnična informacijska znanja: program osnovnoškolskega izobraževanja. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2005.

Škrlj, Gregor. Od kataloga do police – iskanje gradiva v šolski knjižnici Osnovne šole Prule, primer medpredmetne ure v petem razredu. // Šolska knjižnica 23, 3/4 (2013), 183-188.

Spisateljica Polonca Kovač u slovenskoj Znački za čitanje

Jana Suhadolc

Osnovna škola Vrhovci, Ljubljana
jana.suhadolc1@gmail.com

U slovenskim osnovnim školama upotrebljavamo kao jedan od mogućih oblika motiviranja za čitanje projekt **Značku za čitanje**. Značku za čitanje su osnovali pisac Leopold Suhadolčan i prof. Stanko Kotnik. Prve Prežihove značke su bile podijeljene u svibnju 1961. godine u Koruškoj. U 2002. godini se *Značka za čitanje* organizirala kao samostalno Društvo *Bralna značka Slovenije – ZPMS*. Značka za čitanje potiče dobrovoljno čitanje u slobodnom vremenu. Razvija se kao dopuna nastavi slovenskog jezika i književnosti i djelatnosti školske knjižnice. U svojoj više nego tridesetogodišnjoj praksi podučavanja u nižim razredima osnovne škole i suradnji u Znački za čitanje, izvodila sam sa učenicima različite metode kojima sam im željela približiti knjige. Više puta sam za Značku za čitanje izabrala samo jednog autora, učenici su na osnovi spiska njegovih radova izabrali četiri knjige, koje su pročitali a onda ih prezentirali. Prezentaciju bih dopunila još sa svojim komentarima koje sam potražila u različitoj stručnoj literaturi. Tako sam izabrala spisateljicu Poloncu Kovač i njene kratke i opširnije suvremene bajke. U njima opisuje suvremeno dijete ili životinje u društvu sa čovjekom ili biljkama. Likovi razmišljaju, osjećaju, razgovaraju i općenito imaju puno ljudskih poteza, a istovremeno sačuvaju većinu svo-

jih značajnih prirodnih karakteristika. Radove Polonce Kovač djeca vrlo rado čitaju i slušaju. Pripovijeda o istinitim stvarima i događajima. O takvim događajima koji se iz dana u dan zaista dešavaju svim mamama i svakom djetetu. A da ove stvari i događaji nisu samo potpuno svakodnevni nego bajni, zna ova čudesna dječja spisateljica od njih napraviti nešto više. Nemoguće je zamisliti da bi usisivač za prah mogao biti zaista psić, koji sve pretraži i pomiriše i na svojoj električnoj vezici trči naokolo. Ili da je frižider postao dadilja. U našem životu se često događa da su roditelji previše zauzeti, a djeca su prepuštena sama sebi. Likovi u njenim pripovijetkama su iz stvarnog svijeta, najčešće su to djeca sa točno opisanim karakteristikama ili životinje koje imaju osobine čovjeka. U njenim radovima je život glavnih likova sličan životu čitaoca. Nastupaju predmeti i životinje koje poznaje svako dijete. Za sve fantastične bajke Polonce Kovač su karakteristični jedinstveni preobražaji, ugodna duhovitost, dinamika i radoznalost. Stil pripovijedanja je lagan, ugodan, jednostavan i razumljiv. Izbor riječi je duhovit. Maštovita tkanja su bogata, omogućuju smijeh, čuđenje, zadivljenost i veselje. U pričama Polonce Kovač se prepliću draž bajke i autentične stvarnosti. Zbog toga su djetetu bliske, može ih osjetiti i istovremeno razumjeti, pored njih uživati a ujedno se iz njih također i učiti. Zbog nedovoljnih iskustava djeca još ne mogu shvatiti dublje životne istine, koje su sakrivene u pojedinim pričama. Više puta je spisateljica unijela u priče žargonske izraze i sa time doprinijela živosti teksta. Njena literatura je pogodna za sve učenike nižih razreda. Za čitanje je dostupna svim učenicima prva četiri razreda, a za slušanje je pogodna i za predškolsku djecu. Kao

primjer motiviranja učenika za čitanje knjiga Polonce Kovač opisati ću školsko interpretiranje njene priče Crna i bijela laž.

Ulaskom u razred učenicima pričam o nekom događaj koji sam izmislila. Kada se emocionalno zainteresiraju kažem im da sam to izmislila. Slijedi razgovor o laži. Govore izreke o laži, dopunim ih sa čitanjem nekih izreka iz Zlatne knjige izreka cijeloga svijeta. Učenicima kažem da ćemo čitati pripovijetku Crna i bijela laž, koju je napisala Polonca Kovač. Učenici kojima je spisateljica već poznata, navedu mi nekoliko podataka o njezinim radovima. Prezntiram im knjigu Patuljci na Smovskom brdu iz koje je tekst o kojem ćemo razgovarati. Da bi učenici naučili slušati, tekst im podijelim tek tada kada im pročitam priču. Tiho pročitaju tekst i podvuku nepoznate riječi i fraze, zajedno objasnimo nepoznate riječi i fraze. Koristimo Rječnik slovenskog jezika. Organizira se razgovor u grupama od 4 učenika i svaki učenik napiše svoje utiske te neke od tih zapisa pročitamo.

Literatura

Jana Suhadolc: Djeca i životinje u radovima Polonce Kovač (diplomski rad)

Dječji čitateljski klub *Biblice*

Irena Krmpotić, prof.

Gradska knjižnica Crikvenica
irena@knjiznica-crikvenica.hr

U svrhu poticanja kulture čitanja u Gradskoj knjižnici Crikvenica 6. ožujka 2015. g. osnovan je prvi dječji čitateljski klub. Pozivu se odazvalo sedam djevojčica šestih i sedmih razreda OŠ Zvonka Cara i OŠ Vladimira Nazora: Rea Jeličić, Chiara Pečaver, Marija i Matea Pađen, Dora Zec, Dora Krešić i Antea Lukić. Osim što su se odlučile uključiti u čitateljski klub djevojčice su i odlične učenice s brojnim školskim i izvanškolskim aktivnostima. Jednoglasno su odlučile da one postaju *Biblice* i priča je počela. Sa-

stanci Biblica održavaju se jednom mjesečno u prostoru Središnjeg odjela Gradske knjižnice Crikvenica, a meni je pripala čast biti njihovom voditeljicom. Kada sam 2014. g. počela raditi u Gradskoj knjižnici Crikvenica primijetila sam nedostatak djece u našoj knjižnici. Djeca su bila pasivni korisnici jer su bila naši članovi, ali nisu dolazila u knjižnicu. Kada bi i došla, bilo je to isključivo posuditi knjigu za lektiru i to ako roditelji nisu imali vremena da to obave umjesto njih. Kao profesorici s dugogodišnjom praksom rada s djecom u školi i školskoj knjižnici, djeca su ono što mi je najviše nedostajalo u našoj knjižnici. Njihov smijeh, druženje, razgovor, potraga za knjigama. Knjižnica je odavno prestala biti mjesto u kojem caruje tišina, otvorila je svoja vrata i postala dnevnim boravkom grada. Razgovarajući s našim vrijednim knjižničarkama tetom Sanjom i tetom Grozdanom (kako ih djeca rado vole zvati) došle smo do zaključka da uz brojne radionice koje smo od 2014. g. organizirale za sve dječje uzraste, ipak možemo pokušati još nešto. Tako se rodio plan o osnivanju prvog dječjeg čitateljskog kluba u Gradu Crikvenici. Odašlale smo poziv i željno iščekivale članove. Na naše oduševljenje djeca su se odazvala i tako je krenula priča o Biblicama. Djevojčice su čitavu godinu vrijedno čitale, raspravljale o različitim knjigama i izrađivale brojne plakate kako bi svoja razmišljanja i zapažanja podijelile i s drugim korisnicima knjižnice. Svoje su mjesto na njihovom popisu našle razne knjige. *Lažeš*, Melita Ivana Kušana nasmijala ih je nezgodnim situacijama u koje se djevojčica uplela laganjem. Za knjigu Evelyn Reberg, *Školski sastavak* mislile su da će lako i brzo pročitati, ali iako kratka, bila im je to najdosadnija knjiga koju su pročitale na čitatelj-

skom klubu. Sljedeća knjiga koja je zaokupila njihovu pažnju bile su *Bilješke jedne gimnazijalke* Nade Mihelčić, a posebno su ih se dojmili problemi petnaestogodišnje Alme koja nakon smrti roditelja pokušava živjeti samostalno. Iznimno oduševljenje izazvala je knjiga *youtuberice* Zoe Sugg, *Cura na netu*, a knjiga im se toliko svidjela da su o njoj napravile i svoj prvi plakat. John Green, omiljeni je dječji pisac (barem u našoj knjižnici) pa su Biblice nakon što su pročitale *Grešku u našim zvijezdama*, odlučile pročitati i knjigu *U traganju za Alaskom* u kojoj su jednako uživale. Ove godine čitateljski klub proslavio je svoj prvi rođendan uz bogati program, a Biblicama su se pridružile tri djevojčice: Stella Jud, Oriana Šabanović i Nikolina Jurinčić, također odlične učenice s brojnim aktivnostima. Biblice su tako u Gradskoj vijećnici Grada Crikvenice PowerPoint prezentacijom prikazale prvu godinu svoga djelovanja, a o svakoj su pročitanoj knjizi zapisale neku zanimljivost. Posebna gošća rođendanskog slavlja bila je književnica Sanja Polak. Biblice su Sanji postavile brojna pitanja, a književnica je na kraju intervjua uz osmjeh rekla da je to bio najopsežniji i najdetaljniji intervju koji je ikada dala. Slavljenicama smo poklonile originalne i unikatne lutkice *Loly te voli* izrađene za ovu prigodu s natpisom *Biblica* na knjizi i imenom svake od njih, što je kod djevojčica izazvalo pravo veselje. Proslava prvog rođendana nastavila se na Trgu Stjepana Radića, a Mario Battifiaca, voditelj programa, pozvao je sve prisutne na pjevanje pjesme *Sretan ti rođendan*, nakon čega su Biblice puhnule u prvu svjećicu i zaželele još brojne dobre knjige za čitanje te razrezale čak četiri rođendanske torte i podijelile oduševljenoj publici.

Biblice su se rado odazivale na mnoge projekte i radionice Gradske knjižnice Crikvenica i Grada Crikvenice kao što su izrada tradicionalnih maski, staklenki ljubavne zimnice i božićnih čestitki. Uključile su se i u sve popularniji projekt *Geocaching* te sudjelovale u manifestacijama *Advent* u Crikvenici, *In love in Crikvenica* i *Springfest*, a posebno su naglasile da im se sviđaju ovakvi pro-

jekti Grada Crikvenice i da vole biti uključene u njih i promicati čitanje. Također su se priključile akciji *Upali lampicu i čitaj!* kojoj je svrha popularizirati knjigu i čitanje te su simbolično istaknule važnost knjige u rasvjetljavanju mraka nepismenosti i neznanja. Svoje veliko srce pokazale su uključivši se u humanitarnu akciju predstavljanja slikovnice *Palčići ne žive samo u bajkama!* i prodaju majica za Palčiće. Svoj rad i aktivnosti Biblice su predstavile i na 20. smotri dječjeg stvaralaštva *Radost, igra i stvaralaštvo djece* održanoj u svibnju u Našicama te su osvojile srca publike recitalom

Pozdrav prijateljstvu koji su same osmislile, pripremile i popratile PowerPoint prezentacijom. Proslavom prve obljetnice dječjeg čitateljskog kluba *Biblice* nije završila ova prekrasna priča o jednom čitateljskom klubu. Djevojčice vrijedno čitaju nove odabrane knjige, sudjeluju u brojnim radionicama i pokreću novi, glumački projekt. Ima li boljega od knjižnice ispunjene veselim dječjim licima koja na najljepši mogući način promiču vrijednost čitanja i knjige.

Svjetski dan poezije i Korina Juretić

Dolores Paro-Mikeli

Gradska knjižnica Bakar
dolores.paro-mikeli@gkbakar.hr

Publici se predstavila svojom zbirkom *Legitimacija*, a predstavili su je i Ivošlav Ban u ime nakladnika *Ogranka Matice hrvatske u Jelenju*, Sanda Đurić čitajući i interpretirajući pjesme a umjesto urednice Sanje Zupčić, iz recenzije je o poeziji čitala Gordana Kovačević.

Osim što je ovaj dan, Dan poezije, istodobno i prvi dan proljeća te rođendan hrvatskoga književnika Ivana Gorana Kovačića u povodu kojega se i održava pjesnička manifestacija *Goranovo proljeće*, vrijedna je poveznica što je još u osnovnoškolskoj dobi, Korini dodijeljena nagrada *Goranovog proljeća – Goranov vijenac za mlade pisce i pjesnike*.

Uvodnim citatom velikog francuskog pjesnika, Jacquesa Preverta: Poezija je ono što se sanja, ono što se zamišlja, ono što se želi, i ono što se često dogodi. Poezija, to je stvarnije i korisnije ime života i sa željom da poezija na današnji dan bude i sudbinom čovjeka, a ne samo pjesnika, najavila je večer poezije ravnateljica Knjižnice.

Uživajući u interpretacijama i čitanju poezije, uz glazbene izvedbe na harmonici mlade Ane Glasnović, publika je upijala stihove, taložila impresije, ispunjavajući nasušnu potrebu običnog čovjeka za nečim uzvišenim, senzibilnim, toplim, razdraganim...kao što je to poezija Korine Juretić.

Materinji jezik kojim se pjesnikinja služi, grobničkim govorom čakavskoga ikavskoga-ekavskoga dijalekta još je dublje i bliže predstavio pjesnikinju srodnoj bakarskoj publici koja također govori čakavskim dijalektom.

Raznolika pjesnička zbirka pobudila je interes i interakciju publike koja je uistinu uživala u intimnom ozračju i dobrim vibracijama. Po završetku večeri poezije u slobodnom razgovoru i izmjenjivanju dojmova zaiskrila je ideja da ova zbirka poezije izađe i kao audiozbirka po uzoru na izdanje Narodne knjižnice Kostrena koja je na taj način prezentirala poeziju Branke Kržik Longin.

U tom bi medijskom obliku priliku dobila i slijepa i slabovidna publika, a dijalektalna poezija bila bi sačuvana u izvornom govornom obliku i interpretaciji same pjesnikinje, autentično i za buduće naraštaje “da se ne pozabi i ne zgubi”.

Pjesnikinji i njenim gostima zahvaljujemo na prelijepoj književnoj večeri, čestitamo i želimo da ustraje na svom pjesničkom putu kao i na očuvanju nematerijalne baštine svoga kraja i domovine.

Noć knjigi

Dan hrvacke knjigi

Dolores Paro-Mikeli

Gradska knjižnica Bakar
dolores.paro-mikeli@gkbakar.hr

Va bakarskoj je knjižnici bil vesel i lud i neće se baš tako brzo pozabit. Se j' hodilo kako j' rabilo... po domaću... stih po stih, anegdota za anegdota, svirka i kanconi, gluma... sega j' bilo, aš je naš moderator tako otel i tako storil.

Pu nas je ta dan rabila bit gošća, hrvatska književnica Ivana Bodrožić, al' kako j' iznenada bila sprečena gost na je bil gospon **Damir Sirnik**, više puta dobitnik Gervaisove nagradi za književnost po domaću. On je pak imel svoji gosti, jednoga pjesnika, jednoga glumca, jednoga i pjesnika i glazbenik, a onput je i Nikica Petković, naš moderator, imel svoga gosta, bakrana ki nan je povedal štorije keh se domišlja z pasanoga vrimena.

Nismo poslihali leh Sirnikovu poeziju, aš nas je Nikica domislel i na noničeve pjesmi, semin nan predragoga Nikolu Luzera i na Anta Martinića i na neke svoje... z rane, mladalačke dobi života, bobić slobodneje i bobić prosteje.

Ni se pozabil ni Shakespeare komu j' ova Noć knjigi bila posvećena i kako su va samoj najave objavili z Nacionalne i sveučilišne knjižnice va Zagrebu... *U Noći knjige 2016. William Shakespeare prošetat će hrvatskim*

knjižnicama, knjižarama, školama, muzejima i brojnim drugim mjestima, potvrđujući svoju nazočnost u našem kulturnom prostoru i vrijednost u kontekstu knjige i književnosti.

Pu nas je, samo da znate, isto bil Shakespeare i “prošećal” se doslovno, al' vamin ki niste bili nećemo povedat kako j to bilo. Danaska bi mladi rekli “spektakularno” i takova j' bila cela i duga noć knjigi va našoj knjižnice... od pasane sedme uri večer do pasene desete, aš se nikomu ni dalo doma poć, a bilo je i praveh pohval z publiku... *najbolje do sad!!!... bilo bi mi žal da nisan došal, al' da nisan došal ne bin ni znal ča san propustil... al' nisan propustil, aš san bil!!!*

Saka čast našem Nikice, na večeri ku nan je zajedno z gostemin pri-
pravil... punu smeha, zafrkancije, recitiranja, glumi, svirki, ludiranja... baš
kako se Shakespeareu i pristoji i sigurna san da je i On negdere gore vesel i
kuntinat kako smo ga se mi va Bakru domisleli.

Iz rada
Knjižničarskog društva
Rijeka

Redovna izborna skupština Knjižničarskog društva Rijeka

6. srpnja 2016. godine

Marija Šegota-Novak

knjižničarska savjetnica
marija.segota.novak@gmail.com

Redovna izborna skupština KDR-a održana je 6. srpnja 2016. godine u prostoru Glagoljice Sveučilišne knjižnice Rijeka. Nakon pozdravnih govora Marije Šegota-Novak, predsjednice KDR-a i Dunje Holcer, predsjednice HKD-a, članice našeg Društva, predstavile su svoje doktorske radnje obrađene na sveučilištima u Osijeku i Zadru.

Izborna skupština KDR-a

dr.sc. Korina Udina i dr.sc.Deana Golenko

- dr. sc. Korina Udina – *Utjecaj samovrednovanja kvalitete rada školskog knjižničara na vrednovanje knjižničarske profesije;*
- dr. sc. Dejana Golenko – *Model intrakurikularnog pristupa informacijskoj pismenosti na visokoškolskoj razini u području prava*

Najsvečaniji dio skupštine bila je dodjela Povelje “Ivan Kostrenčić” koju su prema odluci Ocjenjivačkog odbora i uz aklamacijsku potvrdu skupštine primile Ksenija Car-Ilić, Jagoda Mužić i Darinka Živanović. Povelja im je dodijeljena za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unapređivanje struke i očuvanje ugleda Društva. Ispred dobitnica o tome što ima priznanje struke znači govorila je Ksenija Car-Ilić.

Nakon kratke pauze i osvježanja odvijao se je radni dio izborne skupštine prema uobičajenoj proceduri i prihvaćenom dnevnom redu.

Skupštinu je vodila predsjednica radnog predsjedništva Milka Šupraha-Perišić. Skupština je imala potreban kvorum, tj. natpolovičnu većinu za regularan rad (53 člana od 98 ukupnog broja članova). Sva izvješća i planovi jednoglasno su prihvaćeni. Skupština je usvojila i novi Pravilnik o dodjeljivanju Povelje Ivan Kostrenčić.

Predsjednici i članovi komisija HKD-a upoznali su skupštinu o radu i planovima tih komisija. Skupština je potvrdila i nove kandidate za rad u stručnim komisijama HKD-a u predstojećem razdoblju (Goran Tuškan – Komisija za pokretne knjižnice i Komisija za javno zagovaranje; Branka Miočić – Komisija za zaštitu građe; Ana Bogdanić i Dragana Vučinić – Komisija za zelene knjižnice). Nakon statutom propisane procedure i prebrojanih glasačkih listića izabrano je novo vodstvo i tijela Društva za mandat

Komisija za dodjelu Povelje "Ivan Kostrenčić"

2016.-2018. godine. Upravni odbor u sastavu: Korina Udina, predsjednica; Maja Cvjetković, potpredsjednica, Sanja Kosić, blagajnica; Ada Prpić, Mario Šlosar, Alica Kolarić, Sanja Orešković, Dolores Paro-Mikeli, članovi.

Članovi Nadzornog odbora KDR-a za mandat 2016.-2018. su: Sanja Alijević, Niko Cvjetković i Branka Škibola. Skupština je jednoglasno razriješila Upravni i Nadzorni odbor iz saziva 2014.-2016. Izabrano je i šest delegata za 41. skupštinu HKD-a koja je u listopadu održana u Primoštenu: Marija Šegota-Novak kao dosadašnja predsjednica, Korina Udina kao nova predsjednica Društva, te Sanja Kosić, Niko Cvjetković, Branka Miočić i Dragana Vučinić.

Skupština je završila osvrtnom Marije Šegota-Novak na razdoblje 2012.-2016., tj. u mandatu kada je bila predsjednica Društva, te zahvalom suradnicima. Osvrt i zahvalu donosimo u cijelosti.

Dobitnice Povelje "Kostrenčić" 2016. godine

Izvod iz izvješća o radu Knjižničarskog društva Rijeka između dviju skupština

28. rujna 2015. – 6. srpnja 2016.

Marija Šegota-Novak

Predsjednica KDR-a
marija.segota.novak@gmail.com

Rad unutar KDR-a

Članstvo

25. lipnja 2016. – 98 članova

Usporedni podaci od 2012.-2015. (datumi održavanja skupština)

9. 9. 2015. – 97 članova; 9. 9. 2014. – 84 člana; 31.10. 2013. – 56 članova;

17. 7. 2012. – 51 član

Članice i članovi KDR sudjelovali su na mnogim stručnim skupovima, hrvatskim i međunarodnim, objavljivali radove, postizali promaknuća u struci, dobivali nagrade i priznanja. Dvije članice, Korina Udina i Dejana Golenko, obranile su doktorate iz znanstvenog polja informacijske i komunikacijske znanosti i tako stekle akademski stupanj doktorica znanosti. Korina Udina obranila je doktorat na Sveučilištu u Osijeku, a Dejana Golenko na Sveučilištu u Zadru. Jadranka Martić stekla je akademski stupanj magistricе znanosti na Sveučilištu u Zadru. Koraljka Mahulja Pejčić dobit-

nica je ovogodišnje Nagrade “Višnja Šeta” koju dodjeljuje Hrvatska udruga školskih knjižničara.

Član Društva i dobitnik Povelje Ivan Kostrenčić Niko Cvjetković 2012. godine imenovan je novim ravnateljem Gradske knjižnice Rijeka.

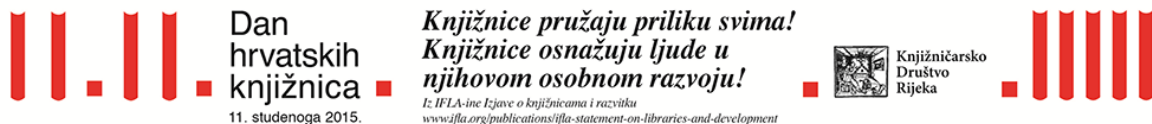
Upravni odbor KDR-a

U razdoblju između dviju skupština za koje se podnosi izvješće održano je pet sjednica Upravnog odbora, od kojih je samo jedna bila e-sjednica. Sazvane sjednice uvijek su imale kvorum.

Realizirani programi i aktivnosti

Studeni 2015.

Dan hrvatskih knjižnica 2015., Novi list, 11.11.2015.

2. prosinca 2015.

Stručni izlet članova KDR-a u Labin i Pulu

Prijavljeno 36 članova, izlet realiziralo 30 članova

Posjet Gradskoj knjižnici Labin, Gradskoj knjižnici Pula i Sveučilišnoj knjižnici Pula

Obilazak Sajma knjiga u Puli. Sudjelovanje na Okruglom stolu *Knjižnice, nakladnici i kulturna raznolikost: zakonske odredbe i hrvatska realnost*

Prosinač 2015.

Objavljen 6. broj e-časopisa Knjižničar/ka (258 str.) u trima formatima (epub, flip i pdf)

Tema broja: Multipismenost (6 autora sa 6 članaka); ostale stalne rubrike (20 članaka)

3. ožujka 2016.

Predstavljen 6. broja časopisa Knjižničar/ka (Korina Udina, Maja Cvjetković)

Predavanja o Nikoli Poliću. Milka Šupraha-Perišić: *Nikola Polić – publicist i prvi ravnatelj Gradske biblioteke Sušak*; Maja Cvjetković: *Nikola Polić – književnik u sjeni*. Prisutnih: 27

10. svibnja 2016.

O knjizi i temi *Povijest knjižnica i knjižničarstva u Hrvatskoj* govorio je autor Josip Stipanov

Prisutnih: 31

31. svibnja 2016.

Predavanje mr. sc. Mire Kučar: *Moja kanadska knjižničarska iskustva i pogledi*

Prisutnih: 27

4. lipnja 2016.

Stručni izlet u Vrbovsko i Lukovdol u suorganizaciji s Gradskom knjižnicom Ivan Goran Kovačić Vrbovsko. Prijavljena 41 osoba, realiziralo 38 osoba

siječanj – srpanj 2016.

U skladu sa zaključcima Skupštine od 28. rujna 2015. obavljena je propisana procedura u pripremi dodjele Povelje Ivan Kostrenčić za 2016. godinu.

travanj – srpanj 2016.

U skladu sa zaključkom lanjske Skupštine pripremljen je nacrt novog Pravilnika o dodjeljivanju Povelje Ivan Kostrenčić. Pravilnik je priredilo Povjerenstvo u sastavu Niko Cvjetković, Ljiljana Črnjar, Marta Lončarević, Suzana Šturm Kržić i Senka Tomljanović. Javna rasprava trajala je od 25. svibnja do 12. lipnja 2016. Došla je samo jedna primjedba na koju je nakon usuglašavanja odgovorio predsjednik Povjerenstva.

Zaključno

U razdoblju između dviju skupština KDR je uspješno nastavio rad u skladu sa smjernicama za rečeno mandatno razdoblje.

Osvrt na razdoblje Knjižničarskog društva Rijeka 2012.–2016.

Marija Šegota-Novak, knjižničarska savjetnica

Predsjednica Društva od 2012. do 2016. godine
marija.segota.novak@gmail.com

U okviru zadanih mogućnosti u našem radu možemo biti zadovoljni sljedećim:

- skoro dvostruko većim brojem članstva (51; 98)
- angažiranošću članstva i sudjelovanjem u programima u organizaciji Društva
- jačanju kohezivnosti članstva
- doprinosu članstva u radu HKD-ovih stručnih i upravnih tijela
- doprinosom Društva u javnim raspravama kod donošenja važnih dokumenata iz područja knjižničarstva
- ostvarenom suradnjom s riječkim knjižnicama i drugim knjižnicama iz PGŽ
- ostvarenom suradnjom s knjižničarima iz Hrvatske, Slovenije i BiH
- kontinuitetom i redovitosti u objavljivanju časopisa Knjižničar/ka
- suorganizacijom dvaju većih stručnih skupova: Okrugli stol Knjižnice i suvremeni menadžment: Kako i zašto biti prisutniji i vidljiviji, Rijeka, 22. ožujka 2013. (suorganizacija HKD-a, KDR-a,

SVKRI i GKR); Profesija/poziv knjižničar/ka: hommage Katici Tadić, 28. studenoga 2014. (suorganizacija sa SVKRI)

- upornim i redovitim prijavljivanja naših programa na javne pozive za proračunske izvore, Društvo osiguralo skromno ali stabilno financiranje za neke od programa koje je planiralo realizirati, napose ona u nakladničkoj djelatnosti
- angažiranosti Društva u poticanju na aktivnost članica i članova na svim razinama kako struke tako i raznih drugih tijela važnih za donošenje odluke
- aktivnim sudjelovanjem u prijedlozima ili potporama koja su rezultirale priznanjima našim članovima kao i knjižnicama iz naše Županije

U svemu rečenom još ima dosta prostora za veće pomake, kao što ima prostora i za nove ideje koje će realizirati novo vodstvo Društva.

Nismo realizirali a planirali smo:

- novi vizualni identitet
- istraživanje izvora oblikovano u članak i predavanje o povijesti KDR-a

Zahvale

- svim dugogodišnjim članovima, onima koji su nakon stanke obnovili članstvo, a napose mladim novim članovima od kojih se u budućnosti očekuje najviše

- svim članicama i članovima UO i NO u sazivu 2012.-2014. i 2014.-2016.
- članovima radnih skupina za izradu novog Statuta i Pravilnika o dodjeljivanju Povelje Ivan Kostrenčić, članovima Ocjenjivačkog odbora Povelje
- uredništvu i suradnicima časopisa Knjižničar/ka
- svima koji su svoja znanja i spoznaje na predavanjima ili u našem časopisu prenosili ostalim članovima
- Sveučilišnoj knjižnici Rijeka u čijoj kući se ne osjećamo kao podstanari već kao domaćini
- objema riječkim knjižnicama na zajedničkim projektima i financijskim potporama njihovim knjižničarima koji se često nađu u dvostrukoj ulozi, predstavnika knjižnica i Društva
- Brunu Lončariću i Novom listu koji nam već nekoliko godina daruje novinski prostor za naše poruke za Dana hrvatskih knjižnica
- svima ostalima koji na bilo koji način pomažu i primjećuju rad Društva.

Stručni izlet u Vrbovsko i Lukovdol

Marija Šegota-Novak

knjižničarska savjetnica
marija.segota.novak@gmail.com

U suorganizaciji s Gradskom knjižnicom Ivan Goran Kovačić Vrbovsko, trideset i osam naših članova i suradnika 4. lipnja 2016. godine prisustvovalo završnoj manifestaciji Goranova proljeća u Lukovdolu. Goranovo proljeće, pjesnička je manifestacija koja počinje prvog dana proljeća na rođendan Ivana Gorana Kovačića (1913.). Tada se dodjeljuje Goranov vijenac za pjesnička postignuća i Goran za mlade pjesnike (www.igk.hr).

Dom kulture u Lukovdolu

Manifestacija završava svečanom priredbom u lipnju, a ta je posvećena nagrađenim učenicima osnovnih i srednjih škola za pjesničke pokušaje i zanimljiva ostvarenja. Na svečanoj priredbi kojoj smo nazočili 4. lipnja učenici iz raznih krajeva Hrvatske čitali su svoje pjesme, a najbolji su dobili snimljeni CD s njihovim pjesmama koje vrsno interpretira Barbara Kallanjanj Butković, naša članica. Uz nagrađene učenike recital su održali i pjesnici Milan Novak i Enes Kišević. Za glazbeni doživljaj bili su zaduženi MPZ Gimpl iz Ravne Gore, učenici OŠ Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko i Puhački orkestar DVD-a Vrbovsko.

Izlet smo započeli u Vrbovskom, obilaskom Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić i Galerije u njenom sastavu u kojoj smo razgledali izložbu keramike 22. međunarodnog raku saziva u organizaciji Oblikovne radionice

Plemenitaš. Nakon šetnje i kišnog osvježanja u zaštićenom krajoliku Kamačnik dovezli smo se u tihi i sunčani Lukovdol gdje smo s posebnom pažnjom, prije već opisane priredbe koja je bila glavni povod našeg izleta, razgledali Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića smješten u Goranovoj rodnoj kući u sklopu koje su mala knjižnica, galerija i memorijalni dio sa stalnim postavom o Goranovu životu i stvaralaštvu. Pored rodne kuće koja je renovirana 2003. godine nalazi se amfiteatar sa spomenikom kojeg je izradio Vojin Bakić.

Posebno zahvaljujemo kolegici Gordani Vučinić, ravnateljici Gradske knjižnice Ivana Gorana Kovačić, na pozivu, vodstvu i domaćinstvu. Svima

iskreno preporučujemo da posjete ove lokacije i nadahnu se prirodom i duhom ovih ljudi i krajeva.

(Više podataka dostupno na:

http://www.tz-vrbovsko.hr/muzej_ivana_gorana_kovacica.html)

41. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva

Primošten, 12.-15.10.2016.

Marija Šegota-Novak

knjižničarska savjetnica
marija.segota.novak@gmail.com

U Primoštenu je od 12. do 15. listopada ove godine održana 41. skupština Hrvatskoga knjižničarskog društva. Skupština je bila izborna te je na njoj Dunja Holcer kao jedina kandidatkinja ponovo izabrana i za mandat od 2016. do 2018. godine. U skladu sa Statutom izabrana su i ostala tijela Društva. U Glavnom odboru KDR će zastupati novoizabrana predsjednica Korina Udina. Naši delegati, Niko Cvjetković, Sanja Kosić, Branka Miočić, Marija Šegota-Novak, Korina Udina i Dragana Vučinić, aktivno su sudjelo-

Skupština HKD.

vali u radu *primoštenske* skupštine. Stručni dio skupštine bavio se pitanjima *knjižnice kao fizičkoga, virtualnoga i pravnoga prostora za usluge i korisnike*.

Prvi dan su održana dva plenarna izlaganja pozvanih predavača, Jukke Relandera iz Finske, predsjednik EBLIDA-e i Kasparsa Rūklisa, stručnjaka

Dunja Holcer, Niko Cvjetković i Marija Šegota Novak

za odnose s javnošću iz Latvije. Oba izlaganja bavila su se temom lobiranja i zagovaranja knjižnica kako pred tijelima EU tako i pred javnosti. Sva ostala petnaestominutna izlaganja odvijala su se u više paralelnih sekcija s podtemama: digitalne zbirke i sadržaji, oblikovanje prostora i usluga, pokazatelji vrednovanja, zelene knjižnice, EU fondovi i knjižnice, rad regionalnih knjižničarskih društava, knjižnice između osnivača i korisnika. Komisija za upravljanje predstavila je rezultate ankete o upravljanju knjižnicom u praksi i aktualnim problemom menedžera u hrvatskim knjižnicama. Predstavljeno je i petnaestak referata na posterima. Od riječkih knjižničara na skupštini su izlagale Sanja Heberling-Dragičević i Sanja Kosić (*Izrada i implementacija smjernica za izgradnju zbirku u hibridnim i digitalnim knjižnicama*) te Milka Šupraha-Perišić, Ljiljana Črnjar i Vesna Kurić (*Središnji odjel GKR: izazovi rada na dvije adrese – perspektive korisnika i knjižničara*). Na završnoj svečanosti dodijeljene su Kukuljevićeve povelje Ranki Javor, Mikici Maštrović, Marini Mihalić, Davorki Pšenica i Marini Vinaj, te Nagrade "Eva Verona" Ivani Faletar Horvatić, Petru Lukačiću, Snježani Stanarević Katavić, Josipu Striji i Dini Vrkić. Zaključke Skupštine kao i objavu izlaganja očekujemo u novom tematskom broju Vjesnika bibliotekara.

Dobitnice Kukuljevićeve povelje:

Ranka Javor, knjižničarska savjetnica (KGZ), dr. sc. Mikica Maštrović, knjižničarska savjetnica (NSK); dr. sc. Marina Mihalić, knjižničarska savjetnica (NSK – umirovljenica); mr. sc. Davorka Pšenica, knjižničarska savjetnica (NSK), dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica (Knjižnica Muzeja Slavonije)

Dobitnici nagrade “Eva Verona” u 2016.:

*Ivana Faletar Horvatić, Petar Lukačić, Snježana Stanarević
Katavić, Josip Strija i Dina Vrkić.*

Izvješće sa sastanka upravnog odbora Knjižničarskog društva Rijeka

Dr. sc. Korina Udina

Predsjednica KDR-a
korinau@yahoo.com

Prvi sastanak upravnog odbora u novom sazivu održan je 5. listopada 2016. u 13.30 sati, u Sveučilišnoj knjižnici Rijeka. Prisutni su bili članovi i članice izabrani u upravni odbor Jasminka Kovačević – tajnica, Maja Cvjetković, Mario Šlosar, Alica Kolarić, Ada Prpić i predsjednica Društva Korina Udina.

Predsjednica je podnijela izvješće sa sastanka Glavnog odbora HKD-a 22.09.2016. u Zagrebu. Pročitala je važne dijelove zapisnika i poziv HKD-a na 41. Skupštinu u Primošten. Izvješće je prihvaćeno, dokumentacija stavljena u arhivu. Predsjednica je prenijela informaciju o poslanim novim prijavama na natječaje u rujnu 2016. Primorsko-goranske županije i natječaj Grada Rijeke. Raspravljano je o obilježavanju Dana hrvatskih knjižnica, 11.11.2016., o načinu i temama. Prve odluke UO KDR-a na sjednici 5.10.2016. prema predloženom dnevnom redu donio je o putnim troškova za službene potrebe Društva i o novim članovima uredništva e-časopisa. Predsjednica je informirala UO o izboru glavnog urednika e-časopisa Knjižničar/Knjižničarka, o malom broju članova uredništva i predložila da novi članovi uredništva budu iz redova upravnog odbora: Maja Cvjetković, Alica Kolarić, Jasminka Kovačević, Mario Šlosar, te članovi Niko Cvjetković i

Marija Šegota Novak. Novi članovi uredništva bit će uključeni u izradu 7. broja e-časopisa.

Dogovoren je posjet predsjednice Knjižničarskog društva Maribor i slovenske delegacije 7.10.2016. Delegaciju knjižničara iz Maribora dočekat će u ime KDR-a tajnica Društva Jasminka Kovačević u prostoru Glagoljice. Organizaciju stručnog dijela posjeta slovenskih knjižničara preuzele su Sveučilišna knjižnica i Gradska knjižnica Rijeka. Dogovoreno je sudjelovanje na 41. skupštini HKD-a u Primoštenu na koju idu članovi KDR-a s popisa formuliranog na Skupštini KDR-a 6.07.2016. kao delegati. Sanja Kosić i Korina Udina su u komisiji za verifikaciju listića delegata na 41. Skupštini HKD-a. Raspravljalo se je o odlasku na Sajam knjige u Puli i drugim organizacijskim pitanjima. Sastanak je završio u 15.30 sati.

Obilježen Dan hrvatskih knjižnica 11.11.2016.

Dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

Dan hrvatskih knjižnica ove godine obilježen je *Šetnjom po europskim knjižnicama*. Knjižničarsko društvo Rijeka u suorganizaciji sa Sveučilišnom knjižnicom Rijeka 11.11.2016. organiziralo je izlaganja riječkih knjižničarki sa Europskim iskustvom. U ugodnoj atmosferi dvorane Glagoljica u Sveučilišnoj knjižnici tog kišnog poslijepodneva četrdesetak članova i članica Društva prošetalo je riječju i slikom kroz poljsku Sveučilišnu knjižnicu Sveučilišta u Vilniusu, Regensburg, Nürnberg, Bayreuth, Potsdam, Berlin i Dresden te knjižnicama Stadt- und Landesbibliothek u Potsdamu (Gradska i regionalna knjižnica Potsdam), Stadtteilbibliothek Falkenhagener Feld (ogranak Gradske knjižnice u Berlinu), te Filološkom knjižnicom Freie Universität Berlin, jednom od dvadeset knjižnica Slobodnog sveučilišta u Berlinu, modernom ekološkom knjižnicom u Poljskoj, Nacionalnom knjižnicom u Španjolskoj u kojoj se slavi četiristota godišnjica Cervanteso-

11.11.2016. Dan
hrvatskih
knjižnica
KNJIŽNICE ZA BOLJE SUTRA
Budimo aktivni - zagovarajmo zajedno!

ve smrti do knjižnice igraonice na Tenerifima. U sklopu Dana otvorenih vrata Sveučilišne knjižnice Rijeka i zalaganjem voditeljice Odjela rada s korisnicima SVKRI Jane Krišković Baždarić, dipl. bibl. ostvarili smo stručno i ugodno obilježavanje nacionalnog dana knjižnica. Riječke knjižničarke koje su nam omogućile tu šetnju svojim izlaganjima bile su: Sanja Kosić izlaganjem “Upoznajmo druge, poboljšajmo sebe – iskustva posjeta Sveučilišnoj knjižnici Vilnius”, Jasminka Kovačević izlaganjem “Njemačke knjižnice od škole do fakulteta” i Alida Devčić Crnić, voditeljica županijskog stručnog vijeća osnovnoškolskih knjižničara PGŽ, izlaganjem “Ljepota različitosti u životu europskih knjižnica”.

Skup je održan pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije.

Skupovi, savjetovanja, konferencije

**Održan 6. samostalni stručni skup
Hrvatske udruge školskih knjižničara u Rijeci
*Čitanje i odrastanje***

Dr. sc. Korina Udina

predsjednica podružnice HUŠK-a
Primorsko-goranske županije
i dopredsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara
korinau@yahoo.com

Povodom obilježavanja Međunarodnoga mjeseca školskih knjižnica 2016. Hrvatska udruga školskih knjižničara organizirala je u Rijeci 21. i 22. listopada 2016. stručni skup *Čitanje i odrastanje*. Skup se je održao pod pokroviteljstvom Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije. Prisustvovali su školski knjižničari Republike Hrvatske, znanstvenici i stručnjaci koji se bave školskim knjižničarstvom. Ovaj državni skup okupio je 21. listopada 2016. g. u kongresnoj dvorani Grand hotela Bonavia 76 školskih knjižničara RH, 20-tak gostiju iz vodećih kulturnih i sveučilišnih struktura grada Rijeke i desetak izlagača, naših sponzora. Primjerice, gosti su nam bili: uz zamjenika gradonačelnika Marka Filipovića, ravnateljica za Protokol Grada Tajana Mavrinac, ravnateljica Direkcije Odjela gradske uprave za kulturu Helena Semion-Tatić, ravnatelj Gradske knjižnice Rijeka Niko Cvjetković i knjižničari GKRI, ravnateljica Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja dr. sc. Tea Perinčić, ravnateljica Art kina Rijeka Slobodanka Mišković, ravnatelj Doma mladih Rijeka Goran Gračan, u ime Primorsko-

-goranske županije Jelena Krpan, cijenjeni profesori i izlagači sa Filozofskog fakulteta u Rijeci prof. dr. sc. Nikola Petković, prof. dr. sc. Karol Visinko, doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić, viša savjetnica za školske knjižničare AZOO Split Ana Saulačić, a pozdravni govor Grada Rijeke govorio je dogradonačelnik Marko Filipović.

Koncept stručnog programa bio je protkan različitostima, različitim pogledima na temu različitih profesija izlagača, različitim mjestima izlaganja, jer je Rijeka grad koji nosi titulu Europske prijestolnice kulture 2020. god. i naziv Rijeka – luka – različitosti. Određuje nas različitost. Započeli smo skup na različit način. Pogledali smo, prošetali, zapravo pročitali znakove, signale, “sinjale” našeg grada u kratkom art filmu **Moja Rijeka**. Filmska ekipa od 11 učenica i učenika osnovnih škola, polaznika filmske radionice Doma mladih Rijeka, osmislila je ovaj kratki

Dogradonačelnik Marko Filipović na otvorenju

grada u kratkom art filmu **Moja Rijeka**. Filmska ekipa od 11 učenica i učenika osnovnih škola, polaznika filmske radionice Doma mladih Rijeka, osmislila je ovaj kratki

art film 2015. god. pod mentorstvom prof. Josipa Šarlije. To je bio njihov doprinos programu obilježavanja 70. obljetnice oslobođenja grada Rijeke od fašizma.

*Početak čitanja gledanjem
uz prof. Canzianija*

Dvije djevojčice Chiara Vatta i Hana Mišković iz OŠ Nikola Tesla ved-

rim, plesnim korakom prolaze kroz Rijeku te je prikazuju onakvom kakvu je one danas vide. Ovaj art film smo gledali dječjim pogledom, ali pročitali knjižničarskim u čemu nam je pomogao Theodor de Canziani, skrbitelj Fondacije Matilde Ružić i Spomeničke knjižnice Mažuranić-Brlić-Ružić.

Čitali smo gledanjem. Temu čitanja započeli smo obrađivati kroz čitanje znakova grada koje smo vidjeli u ART filmu, kroz čitanje prošlosti za budućnost, tu nit, poveznicu, smo protkali kroz Skup do samog kraja.

Temu čitanja obradili smo kroz čitanje grada, čitanje prošlosti za budućnost, na različite načine na različitim mjestima. Znanstvena i stručna predavanja skupa *Čitanje i odrastanje prvog dana* podijelili smo u tri radna dijela. Prvi i drugi radni dio bila su predavanja u kongresnoj dvorani hotela Bonavia, a treći dio smo odlučili učiniti različitim šetnjom do predavanja. Organizirana su dva stručna predavanja: muzejske pedagoginje Denis Nepokoj u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Ri-

jeka, u Guvernerovoj palači, i umjetnika Gorana Pernjeka na posebnom izložbenom prostoru željezničkog kolodvora o svjetskoj i riječkoj kulturnoj baštini “Prvi na svijetu – 150 godina torpeda”.

O stručno-znanstvenim predavanjima:

Prvo izlaganje **Čemu čitati** potaknulo nas je na razmišljanje. Predavač **prof. dr. sc. Nikola Petković**, redoviti profesor na Odsjeku za kulturalne studije i Odsjeku za filozofiju Filozofskoga fakulteta u Rijeci, književnik, književni kritičar, esejist, publicist i prevoditelj, predsjednik je Hrvatskog društva pisaca. Znanstvene radove, poeziju, prozu i književnu kritiku objavljuje u mnogim domaćim i inozemnim zbornicima, listovima, časopisima. Objavljuje znanstvene knjige, eseje i kritike, prozu i poeziju i knjige za djecu. Retoričkim pitanjima i odgovorima uveo nas je u temu: Kako se čitatelja prepoznaje i vrednuje? Postoji li trening za čitatelja? Ako postoji, što ga priprema za čitanje? Je li čitatelj va-

Prof. dr. sc. Nikola Petković

Ivana Bodrožić, književnica

žan? Je li čitanje jedno od lica pisanja? Je li čitanje kreativni proces? Profesor je iz publike pozvao i književnicu Ivanu Bodrožić koja je također izrazila svoj stav.

Čitalačku zrelost Hrvatske predstavila je prezentacijom istraživanja **Hrvatskoga čitateljskog društva Kristina Čunović, dopredsjednica**, voditeljica Županijske matične službe Gradske knjižnice “Ivan Goran Kovačić”, predavačica u Centru za stalno stručno usavršavanje knjižničara pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici (CSSU) te koordinatori-
ca prve nacionalne kampanje za poticanje čitanja naglas djeci od rođenja “Čitaj mi!”. Hrvatsko čitateljsko društvo je jedina hrvatska udruga uključena u dvogodišnji projekt ELINET čiji su članovi aktivno djelovali u okviru Tima 7 i analizirali europske primjere dobre prakse, osmišljavali aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti čitanja i pismenosti.

Treće izlaganje prvog dijela programa nosilo je naslov **Snaga riječi**, a naša gošća je doputovala iz Buenos Airesa, Argentine, nagrađivana je argentinska spisateljica, **aktivistica Mori Ponsowy**. Mori Ponsowy ovoga listopada je boravila u Rijeci na poziv nakladničke kuće Edicije Božičević, a u sklopu Rezidencijalnog programa Kamov. Njezin nastup na ovom skupu

Kristina Čunović, dopredsjednica Čitateljskog društva Hrvatske

rezultat je suradnje s Gradskom knjižnicom Rijeka. Prijevod njena romana **Obilje** upravo je objavljen u Hrvatskoj. Javnim nastupima podupire Rijeku kao Europsku prijestolnicu kulture 2020. U ovome izlaganju Mori Ponsowy je upregnula svoje bogato čitateljsko i društveno angažirano iskustvo govoreći o snazi koju imaju riječi, riječi koje vidimo i čitamo oko sebe, na svim medijima, što one znače u formiranju javnog mijenja. Dinamično, angažirano predavanje o kako sama kaže snazi koju imaju riječi, pisane riječi, glasne riječi... knjige. Mori Ponsowy je rođena u Buenos Airesu, ali je većinu života provela u Peruu, Venezueli i Sjedinjenim Državama. Autorica je pjesničkih zbirki te romana *Los colores de Inmaculada*, prevodi knjige američkih pjesnikinja, osnovala je kulturni časopis "*Iamujerdemivida*" koji je osvojio nagradu Julio Cortázar za najbolji časopis za kulturu u Argentini. Objavila je zbirku životnih svjedočanstava *No somos perfectas* i zbirku inter-

Mori Ponsowy - Snaga riječi

A. S. Švonja, Mori Ponsowy, K. Udina

demivida" koji je osvojio nagradu Julio Cortázar za najbolji časopis za kulturu u Argentini. Objavila je zbirku životnih svjedočanstava *No somos perfectas* i zbirku inter-

vjua *Mujeres políticas y argentinas*. Trenutačno živi u okolici Buenos Airesa, uz rijeku.

Eto, povezuje nas Rijeka – rijeka različitosti!

Drugi dio radnog dijela imao je naslov **Iskustva čitanja**. Prof. dr. sc. Karol Visinko govorila je o **Čitanju kroz poučavanje i učenje**, redovna je profesorica na Filozofskom fakultetu u Rijeci, Odsjeku za kroatistiku, predstojnica je Katedre za metodiku nastave hrvatskoga jezika i književnosti i opće filološke predmete. Upoznata je sa djelatnošću školske knjižnice i smatra da su mnogi modeli rada već poznati, no stvara se prostor za moguće preinake, dopune i dorade. Primjerima je nastojala prezentirati načine kako bi u svojoj praksi školski knjižničari bolje osvijestili nužnost, važnost i vrijednost prikazanih postupaka. Ovim je predavanjem željela potaknuti što više propitivanja na uzorku učenika s kojima se radi, te smatra da je vrednije provoditi manja ispitivanja na uzorku učenika, razreda i škole u kojoj učitelj /nastavnik i knjižničar radi. Takvim se ispitivanjima brže i lakše dolazi do iznimno važnih i vrijednih odgovora učenika, učitelja / nastavnika, roditelja (npr. koje poteškoće zapažaju prigodom čitanja naglas / u sebi, kada i s kojim ciljem učenici posjećuju školsku knjižnicu, koji su učenički interesi za književne vrste ili za časopise i dr.).

Prof. dr. sc. Karol Visinko

Petim izlaganjem raspravili smo **iskustvo Čitanja gledanjem**, prof. Theodor de Canziani ukazao je na činjenicu da osim fonema čitati možemo i kroz ilustracije, na način što je vidjela Ivana Brlić Mažuranić maštajući u snu ili svakodnevlju kroz ilustracije teksto-va. Čitajući gledamo već 100-tinu godina “Priče iz davnina” kroz ilustracije. Postavlja se pitanje što bismo gledali čitanjem bez njezinih priča, zvukova, mirisa, okusa i slika!?! Theodor de Canziani skrbitelj je Fondacije Matilde Ružić i Spomeničke knjižnice i zbirke Mažuranić-Brlić-Ružić, profesor je likovnih umjetnosti i povijesti umjetnosti, doktorant na poslijediplomskom studiju “Graditeljsko naslijeđe”, na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu te

Prof. Theo de Canziani, predavanje “Čitanje kroz gledanje”

Čitanje kroz gledanje

autor velikog broja izložbi likovnog, povijesnog i kulturološkog karaktera. Djeluje kao likovni pedagog i mentor, organizator likovnih radionica različitog karaktera, ilustrator, scenograf, kostimograf i

likovni urednik, autor je nekoliko knjiga i većeg broja znanstvenih i stručnih članaka.

O Iskustvu čitanja i identitetu čitatelja u digitalno-medijsko doba

govorio je doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić, docent na Filozofskom fakultetu u Rijeci, na Odsjeku za kulturalne studije, vanjski suradnik na Odsjeku za sociologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Njegov znanstveni interes kreće se u domenama kulturalnih i medijskih studija te kritičke teorije društva. Podsjetio nas je na neke prijepore, razmišljanja i teze vezane uz masovnu korisničku dostupnost Interneta, digitalno-medijsku epohu, o statusu knjige u novim tehnološkim, povijesnim, ekonomskim i društveno-kulturnim okolnostima. Doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić objavljuje knjige, znanstvene i stručne radove na hrvatskom, engleskom i slovenskom jeziku, petnaestak prijevoda znanstvenih i stručnih tekstova te proznih i poetskih djela, a autor je i brojnih recenzija knjiga i publicističkih tekstova te eseja.

Izlaganje **Čitanje i odrastanje** prezentirala je Vanja Jurilj, predsjednica HUŠK-a, dipl. komp. i dipl. knjiž., iz Osnovne škole Antuna Mihanovića u Zagrebu. Govorila je o međuodnosu čitanja i čitalačkih navika mladih tije-

doc. dr. sc. Hajrudin Hromadžić

kom njihova odrastanja, utemeljeno na istraživanju provedenom u Osnovnoj školi Antuna Mihanovića u Zagrebu. Ukazala je na međuodnos čitanja i odrastanja pojedinca, društva, ali i jedne profesionalne zajednice kojoj je čitanje temeljni predmet poučavanja. Objavljuje brojne stručne članke i izlaže na međunarodnim i svjetskim konferencijama. Bila je članica radne grupe za izradu novog Standarda za školske knjižnice i Strategije knjižničarstva Hrvatske od 2015. do 2020. Članica je IFLAine Sekcije za školske knjižnice i izabrana je za predsjednicu IASL-a za Europu u kolovozu ove godine u Tokiju.

Vanja Jurilj, predsjednica HUŠK-a

Viša muzejska pedagoginja Denis Nepokoj

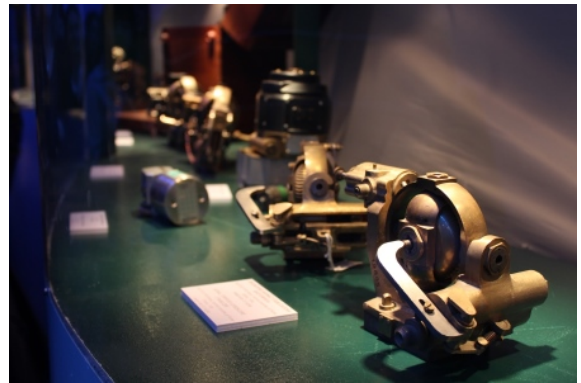
Polazak na treći radni dio Skupa, na **Čitanje Grada**, bilo je u 16.50 ispred Grand hotela Bonavia. Od 17.00-17.45 u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka, u Guvernerovoj palači koja slavi 120. obljetnicu, kroz izlaga-

nje Denis Nepokoj, više muzejske pedagoginje upoznali smo izdavačku djelatnost Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja. Vrijedna muzejska izdanja namijenjena su svim uzrastima i nezaobilazan su izvor znanja o djelatnosti muzeja i bogatstvu muzejskoga fundusa koji upućuje na način života na prostoru Primorsko-goranske županije i grada Rijeke od vremena prve naseljenosti do današnjih dana.

Nakon izlaganja u Guvernerovoj palači spustili smo se poznatim Riječkim stepenicama na Autobusni kolodvor, Žabicu, i ušli u prostor industrijske baštine.

Drugo izlaganje u **Čitanju Grada** pripremio je autor izložbe Goran Pernjak, o izložbi “Prvi na svijetu – 150 godina riječkoga torpeda”. Autori izložbe su Goran Pernjek i Ivo Mileusnić, a organiza-

Izložba: Prvi na svijetu - 150 godina Torpeda

tori Muzej grada Rijeke te Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja. Osnovna ideja postava izložbe sadržana je u mediju mora/vode, u kojem se kretao objekt njenog interesa – torpedo. Ova je izložba prvi konkretan korak prema muzeju industrijske baštine. Prostor je obavijen transparentnim materijalima na kojima se prepoznaju atmosfere mora i dubokih dna koje se prepliću s fotografijama

TuRističkim busom od predavanja do predavanja

tvornice, torpeda i ostalih eksponata putem video projekcija posebno pripremljenih za ovu priliku. Atmosferu “tvornice pod morem” upotpunjuju posebno pripremljen zvuk i delikatno projektirana rasvjeta. Rijeka je krajem 19. i početkom 20. stoljeća zahvaljujući torpedu doživjela svjetski ugled. Ideja o visokim tehnološkim postignućima Rijeke u povijesti transponirana je u sadašnjost aplikacijom QR koda i primjenom QR koda u kulturnom miljeu čime su prvi u Hrvatskoj, kao što je riječki torpedo “prvi torpedo na svijetu”.

Školski knjižničari iz cijele hrvatske su iskazali izuzetan interes za ovu izložbu dogovarajući se za nove posjete s učenicima iz svojih škola, sredina.

Drugog dana Skupa organiziran je stručni obilazak *tuRističkim* autobusom na kat Grada Rijeke. Autobus je oslikao znakovima grada Vojo Radičić, poznati riječki umjetnik. Sudionici Skupa su putujući Rijekom upoznali posebnosti različitih vrsta knjižnica na različitim mjestima i različitim izlaganjima stručnjaka koji rade u njima.

O specijalnoj knjižnici ART-kina u Art kinu govorila je Ana Šegrt, programska suradnica u Art kinu Rijeka. O Spomeničkoj knjižnici Mažuranić-Brlić-Ružić slušali smo predavanje Theodora de Canzianija u vili Ružić na

Škola u kinu - Art kino Rijeka

Ana Šegrt, predavanje u specijalnoj knjižnici Art kina

Pećinama. Školsku knjižnicu Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci predstavili su nam prof. Likovne kulture i povijesti umjetnosti Theodor de Canziani i školska knjižničarka Irena Šlosar. Gimnazija

ove godine obilježava 380 godina svog postojanja i školstva na ovim prostorima, kontinuiranog djelovanja i obrazovanja te 111 godina preseljenja Gimnazije u novoizgrađenu zgradu na Sušaku, u koju se preselila 1896. godine i nastavila svoje djelovanje do današnjih dana. Bogatu 380. godišnju povijest Gimnazije svjedoči vrijedna i raritetna školska baština: zbirke knjiga, starih i unikatnih učila koje Gimnazija posjeduje, te opsežan školski arhiv. Posjetili smo

Predavanje u Spomeničkoj knjižnici

Trsatsku gradinu i Marijansko svetište. U Opatiji, u živopisnoj konobi Istranka organiziran je ručak za sudionike stručnog izleta. Razgledom parka

U Spomeničkoj knjižnici

ville Angioline i umjetničkog paviljona "Juraj Šporer" sa stručnim vodstvom školske knjižničarke Mire Matan završio je ovogodišnji stručni skup.

Održana konferencija *Western Balkan Information Literacy Conference*

od 8. do 11. lipnja 2016.

Dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

Naziv ovogodišnje konferencije bio je *A Call to Action: Information Literacy in the Digital World*. Održana je u Hotelu Opal u Bihaću, u Bosni i Hercegovini. Okupili su se istraživači informacijskih znanosti iz Sjedinjenih Američkih država, Kanade, Velike Britanije, Irske, Irana, Kine, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Meksika, Mađarske, Turske, Bugarske, Vijetnama, ali i zemalja u susjedstvu kao što su Hrvatska, Slovenija, Srbija, Crna Gora, Kosovo, Rumunjska i Grčka. Ovogodišnji WBILC značajan je i zbog prisutnosti dva velikana knjižničarstva Paula G. Zurkowskog i Tefka Saračevića.

WBILC 2016.

Paul G. Zurkowski zagovara univerzalni pristup informacijskoj pismenosti koju naziva *Akcijska pismenost* jer smatra da treba premostiti jaz između akademske informacijske pismenosti i potrebe šire javnosti, potreba svih profesija. Reкао je da je došao podijeliti ideju o korporaciji koju strukturno razvija za dobrobit društva i čovječanstva sa svojim timom, stvaraju, kreiraju organizaciju *Networked Information Man Foundation*. Predlaže osam kategorija sudionika-dionika koji čine jezgru koalicije (Associations, Businesses, Libraries, Non Profits, Education, Communications, Network Systems, Publishers) što naziva sudioničkom ili dioničkom mapom i točno određene aktivnosti kojima bi se podržao taj proces, razvoj i ujednačavanje informacijske potrebe za sve ljude. Smatra ih sudionicima u evoluciji *Networked Information Man Specie*, posebne vrste koja se razvija na osnovama informacijske pismenosti, ali kroz nove organizacijske strukture i ekonomiju. Informacijska pismenost je pomakla društvo na novu razinu,

zaključio je Zurkowski. Više o tome govori u svojoj knjizi, prvih 40 godina **Information Literacy** pretvara se u sljedećih 40 godina **Action Literacy: 1974-2014-2054**.

Tefko Saračević, profesor emeritus na Fakultetu za komunikaciju i informaciju, Rutgers University, bivši predsjednik Američkog društva za informacijsku znanost, usporedio je razvoj i prednosti informacijske tehnologije s jedne strane i razvoj i prednosti informacijske pismenosti sa druge strane, te zaključuje da se jednako razvijaju ali ne zajedno, što ukazuje na kontraverznost, polemičnost termina informacijske pismenosti.

Konferencija je imala dva dijela. Prvi je sadržavao radove Sveučilišta uključenih u projekt *European Union Capacity Building in the Field of Higher Education (CBHE) 561987*, odnosno *Library Network Support Services (LNSS)*. To su radovi kojima se govorilo o modernizaciji knjižničnih usluga, usavršavanju kompetencija i vještina osoblja u zemljama Zapadnog Balkana, reformu knjižničnih usluga. Osnovni cilj projekta LNSS-a jest

Tefko Saračević i Paul G. Zurkowski

mapiranje sposobnosti i inovativno osposobljavanje trenera u sklopu LNSS kurikuluma koji uključuje niz relevantnih modula razvoja knjižničara za 21. stoljeće. O modernizaciji i razvoju kvalitete knjižničarskih usluga u Europi govorili su Jerald Cavanagh i Padraig Kirby sa Instituta za tehnologiju Limerick iz Irske.

U drugom dijelu konferencije raspravljali su se radovi istraživača koji nisu uključeni u projekt CBHE, ali su prepoznali značaj ovog i ranijih projekata te WBCIL smatraju važnim u globalnom razvoju informacijske pismenosti u ovoj regiji.

Dr. sc. Korina Udina održala je izlaganje Integriranje informacijske pismenosti u kurikulum ili Integrating Information Literacy into the Curriculum i uz dr. sc. Maricu Šapro-Ficović iz Dubrovnika koja je izlagala o Information Literacy & Public Libraries: Applications, Issues, Problems, bila je jedna od dvije predstavnice iz Hrvatske.

Jerald Cavanagh i Padraig Kirby

Od zanimljivih izlaganja izdvojila bih *Supporting User Journeys, Discoverability and the Research Process*, Oxford University Press-a, i predavanje *How I Teach Information & Action Literacy to K-12 Students*, profesora Jeffrey V. Kelly, Master of Arts in Teaching, Trinity University, Washington DC, USA, koautora knjige sa Paulom Zurkowskim *Information Literacy... Fuelling... Action Literacy*. Predaje i usavršava IL i AL za K-12 classroom u *The Emerson Institute & School, Washington DC, USA*.

Limerick Institute of Technology, Ireland, bio je pokrovitelj konferencije i izdavač Zbornika radova WBILC 2016. Sponzori konferencije ove godine su bili Oxford University Press, Springer Nature, Subito – Documents from libraries, Citavi, i Erasmus+Programme of European Union.

Paul G. Zurkowski i Korina Udina

Održan Stručni skup Mjerenje kvalitete u hrvatskim knjižnicama

u organizaciji Sveučilišne knjižnice Rijeka
28. listopada 2016.

Lea Lazzarich, knjižničarska savjetnica

Sveučilišna knjižnica Rijeka
llazz@svkri.hr

Skup Mjerenje kvalitete u hrvatskim knjižnicama je održan u petak, 28. listopada 2016. godine, u zgradi Sveučilišnih odjela, u kampusu na Trsatu. Skupu je prisustvovalo 40 sudionika iz gotovo svih krajeva Hrvatske, ravnatelji ili voditelji matičnih službi hrvatskih sveučilišta, predstavnic Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, voditeljica Centra za kvalitetu UNIRI.

Cilj skupa bila je važnost činjenice da Sveučilišna knjižnica Rijeka tri godine vrši mjerenje pokazatelja kvalitete sukladno ISO standardima, dok se ostale hrvatske knjižnice tek pripremaju za mjerenje, a u sklopu nacionalnog projekta objedinjene baze pokazatelja koji će se mjeriti za sve tipove knjižnica.

Želja SVKRI je bila pokazati naša iskustva u nastajanju ključnih dokumenata, redovitosti praćenja statističkih podataka i prikupljanju pokazatelja, za koje vjerujemo da možemo i imamo što prenijeti i pomoći nakon tri godine sustavnog praćenja.

U ime Sveučilišta u Rijeci sudionicima skupa obratio se rektor Sveučilišta prof. dr. sc. Pero Lučin, istakavši važnost mjerenja kvalitete u svjetlu usporedivosti sveučilišta, kako hrvatskih, tako i s onima izvan zemlje. Istakao je prepoznate napore Sveučilišne knjižnice Rijeka koja svojim sustavnim prikupljanjem podataka, doprinosi razvoju sustava praćenja kvalitete na našem Sveučilištu.

Uvodno predavanje održala je prof. dr. sc. Sanja Smojver Ažić o Važnosti i učincima mjerenja kvalitete osvrnuvši se pri tom na kvalitetu nastave i zadovoljstvo studenata, no istaknuvši dijelove koji su važni upravo za knjižnice i njihovo poslovanje. Profesorica je dala okvir promišljanja o kvaliteti, a potom se ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka, Senka Tomljanović, viša knjižničarka, usredotočila na pitanje Zašto i kako mjeriti kvalitetu u knjižnicama, iznijevši niz predradnji i početnih koraka koje je potrebno usvojiti i savladati kako bi se mjerilo i pratilo pokazatelje kvalitete.

Dr. sc. Zagorka Majstorović, NSK, potom je pokazala rezultate projekta *“Primjena hrvatskih ISO normi (ISO 2789 i ISO 11620) za jedinstveno elektroničko prikupljanje, obradu / analizu i prikaz statističkih podataka o poslovanju svih vrsta knjižnica”*, koji se priređuje na nacionalnoj razini i koji će svoju punu implementaciju doživjeti tijekom 2017. godine u svim vrstama knjižnica.

Bilo je važno i korisno razmijeniti mišljenja, osobito u svjetlu različitih podataka koje knjižnice prikupljaju, različitosti u podacima za Državni zavod za statistiku u odnosu na pokazatelje odabrane za nacionalni projekt, a sve to imajući u vidu da knjižnični softveri na kojima radimo ne isporučuju automatizmom sve podatke koji su nam potrebni.

Sveučilišna knjižnica Rijeka ovim je skupom željela pokazati primat u dosadašnjem prikupljanju podataka, ali i pomoći drugima ukoliko im je pomoć potrebna, jer nacionalnim projektom pokazatelji će postati naša svakodnevnica za sve tipove knjižnica, ali i odlična prilika za usporedbu među knjižnicama kroz konkretne kvantitativne pokazatelje.

9. međunarodna konferencija BAM 2016

Ivana Vladilo, prof. i dipl. knjiž.

stručna suradnica savjetnica
Strojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja Rijeka
ivana.vladilo@gmail.com

Asocijacija informacijskih stručnjaka – bibliotekara, arhivista i muzeologa iz Bosne i Hercegovine, poznatija akronimom BAM, održala je 28. i 29. listopada 2016. svoju 9. međunarodnu konferenciju kojoj sam prisustvovala kao predstavnica Hrvatskog knjižničarskog društva. Konferencija, koja je okupila oko 170 sudionika te 25 izlagača iz svih država regije, održala se u dva grada, Sarajevu i Mostaru.

Na otvorenju Konferencije u Bošnjačkom institutu u Sarajevu, skupu se obratila ministrica Federalnog ministarstva kulture i sporta, Zora Dujmović, a u Mostaru skup je pozdravio pomoćnik ministrice Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, Jasmin Branković te gost, sekretar Ministarstva kulture Makedonije Behidžudin Šerhapi.

Tema ovogodišnje Konferencije: *Evropske smjernice za saradnju biblioteka, arhiva i muzeja – Programi zaštite, promocije i približavanja kulturne baštine široj javnosti*, razrađivala se kroz 5 sesija sa sljedećim podtemama: I sesija – *Upravljanje i očuvanje kolekcija biblioteka, arhiva i muzeja*, s posebno zanimljivim izlaganjem D. Nikolove (Muzej Makedonije, Skoplje) *Nacionalni simboli, kulturna memorija i identiteti u promociji kulturne baš-*

tine Balkana. Azra Bečević-Šarenkapa (Zemaljski muzej BiH, Sarajevo) govorila je o faktorima propadanja muzejskih kolekcija, a M. Dragija (Sveučilište u Zadru) o izazovima poučavanja za izgradnju i upravljanje digitalnim zbirkama.

II sesija – *Kulturna baština, promocija i očuvanje*, upoznala nas je s različitim primjerima promicanja i približavanja kulturne baštine potencijalnim korisnicima. Od “muzeja hrama” do “muzeja foruma” (M. Božić Marojević, Centar za muzeologiju i heritologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu) ili pak, promocija kulturne baštine kroz koncept “otvorenog muzeja” u kojem se kritički propituje nasljeđe (Elma Hodžić, Historijski muzej, Sarajevo). Kroz primjere muzejske prakse Muzeja Travnik, Enes Škrگو predstavio nam je oblik kostimirane dramatizirane promocije književne baštine Ive Andrića kao muzejsku praksu, a Ivana Vladilo (Hrvatsko knjižničarsko društvo, Hrvatska) govorila je o značenju i važnosti baštinskih sadržaja u svakodnevnom životu lokalne zajednice, koji se tako s jednakim žarom i entuzijazmom pronose kulturnim i edukacijskim turizmom Vrbnika na otoku Krku, grada prebogate kulturne baštine i rekordera po broju izletničkih posjeta tijekom cijele godine.

III sesija – *Digitalne zbirke biblioteka, arhiva i muzeja*, upoznala nas je s digitalnom zavičajnom zbirkom DIGIDOM Knjižnice Velenje (Silvo Grmovšek), Digitalnom zbirkom Tragom pisane baštine BiH (Vaska Sotirov Đukić, Biblioteka Sarajeva), promocijom kulturne baštine na društvenim mrežama (Džejlja Khattab, Filozofski fakultet, Sarajevo) dok je o razvoju

platforme i infrastrukture za korištenje e-knjiga govorila N. Saračević (Biblioteka Sarajeva).

IV sesija – *Biblioteke i obrazovanje*, predstavila je teme biblioteka i upravljanja znanjem u učećim organizacijama (B. E. Rašidović, Fakultet za kriminalistiku, Sarajevo) te biblioteke zrakoplovnih institucija u očuvanju kulturne baštine (Lj. Macura, Narodna biblioteka Srbije, Beograd).

Drugi dan Konferencije, u prostoru Narodne biblioteke Mostar, pratili smo V. sesiju – *Uloga baštinskih institucija* iz koje izdvajam nadasve zanimljivo izlaganje Almedine Salihagić (Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Sarajevo) o procesu upisa stećaka u Svjetsku baštinu UNESCO-a. Upisano je 28 nekropola, od kojih se dvije nalaze u Hrvatskoj (Cista Provo, Konavle).

Zaključila bih ipak s nekoliko osobnih impresija. Savršena organizacija, rezultat sudionicima nevidljivih, ali dobro znanih napora i truda organizacijskog i programskog odbora vođenog isključivo predanošću profesiji i nesebičnom volonterskom radu za opće dobro. Program opširan, ali osmišljen tako da sudionicima omogući i niz kraćih i dužih druženja i upoznavanja. Ugodni i motivirajući prostori Bošnjačkog instituta i Narodne biblioteke Mostar. Brojne prigode iskazivanja dobrodošlice ljubaznih domaćina, uz autohtone delicije. Osobno, vidjela sam puno ljepote, čula puno zanimljivog, upoznala prekrasne ljude, kolege koji dijele istu strast prema struci, koji razumiju pojam baštine, koji poznajući svoju razumiju i poštuju tuđu. Posebno su me razveselili kolegice i kolege školski knjižničari. “Došla sam samo zbog Vas”, rekla mi je Amina, školska knjižničarka u

sarajevskoj Srednjoj školi primijenjenih umjetnosti. I doznajem tako da godinama prati moj rad, nastoji organizirati kolege koji se još uvijek bore za status koji smo mi izborili. Iskreno sretna što smo se napokon i upoznale, okuplja školske oko mene i svijest da im moram i želim pomoći u osnaživanju i otvaranju prema obrazovnoj zajednici, sve je jača. Tijekom Konferencije razgledali smo Tunel spasa u Sarajevu, Muzej “Bitka za ranjenike na Neretvi” u Jablanici, Narodnu biblioteku Mostar te odjele Muzeja Hercegovine, Muzej Stari most i Interpretacijski centar. S puno razgovora, u dobrom raspoloženju, prijateljski nadasve.

Ivana Vladilo i sudionici BAM-a

Nagrade

Sveučilišnoj knjižnici dodijeljena Godišnja nagrada Grada Rijeke

Senka Tomljanović, viša knjižničarka

Ravnateljica Sveučilišne knjižnice Rijeka
ravnatelj@svkri.hr

Na svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Blagdana sv. Vida, zaštitnika grada, u utorak, 14. lipnja, Sveučilišnoj knjižnici Rijeka dodijeljena je Godišnja nagrada Grada Rijeke za izniman doprinos razvoju riječkog i hrvatskog sveučilišnog knjižničarstva. Nagradu je preuzela ravnateljica Sveučilišne knjižnice Senka Tomljanović na svečanosti održanoj u Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca u Rijeci, uz nazočnost predsjednice Republike Hrvatske, Kolinde Grabar-Kitarović.

Godišnja nagrada Grada Rijeke javno je priznanje koje se dodjeljuje za doprinos i postignuća koja su od osobitog značenja za Grad Rijeku, a ostvarena su tijekom posljednje dvije godine koje prethode godini u kojoj se dodjeljuje nagrada.

Na temelju rezultata postignutih u 2014. godini, a posebno radi poticanja kreativnosti, inovativnosti i unaprjeđivanja kvalitete rada u hrvatskim knjižnicama, Hrvatsko knjižnično društvo je Sveučilišnoj knjižnici Rijeka u 2015. godini dodijelilo priznanje "Knjižnica godine". Godine 2014. i 2015. za Sveučilišnu knjižnicu Rijeka su godine u kojima se, provedbom ključnih promjena u poslovanju uz podršku svojeg osnivača Sveučilišta u Rijeci, uvrstila u red suvremenih svjetskih sveučilišnih knjižnica.

Sveučilišna knjižnica Rijeka je za studente i osoblje Sveučilišta u Rijeci te za građane Grada Rijeke, primjenom suvremenih informacijskih tehnologija i prilagodbom fizičkog korisničkog prostora funkcionalnim zahtjevima modernog sveučilišnog knjižničarstva, uspostavila sve standardne usluge koje pružaju sveučilišne knjižnice vodećih svjetskih sveučilišta istog profila i veličine. Time se i Grad Rijeka uvrstio na svjetsku kartu sveučilišnih gradova s kojima se može mjeriti sadržajem i kvalitetom usluga svoje sveučilišne knjižnice.

**Dobitnice Povelje *Ivan Kostrenčić*
Ksenija Car-Ilić, Jagoda Mužić i Darinka Živanović**

Zapisnik 3. sjednice Ocjenjivačkog odbora za dodjelu
Povelje *Ivan Kostrenčić*,
održane 14. travnja 2016.

Sjednica Ocjenjivačkog odbora za dodjelu Povelje *Ivan Kostrenčić* održana je 14. travnja 2016. Predložene su tri kandidatkinje: Ksenija Car-Ilić, Jagoda Mužić i Darinka Živanović.

Povjerenstvo je jednoglasno donijelo odluku da im se dodijeli Povelja *Ivan Kostrenčić* za dugogodišnji uzoran rad u Društvu, unaprjeđivanje struke i očuvanje ugleda društva, nedavno su umirovljene, a cijeli radni vijek posvetile su razvoju knjižnične djelatnosti u svojim sredinama. Uz potporu svojih osnivača kao i matične knjižnice, uspješno su savladale sve tranzicije i mijene u knjižničnom poslovanju, kako zakonske, tako i tehnološke i infrastrukturne, a u uvjetima koji im često nisu bili naklonjeni. Međutim, sve tri su uspjele konstantno podizati razinu stručnog knjižničarskog djelovanja, ali i razvijati programsku i kulturnu djelatnost svojih knjižnica.

Dugogodišnje su aktivne članice Knjižničarskog društva Rijeka, a time i Hrvatskog knjižničarskog društva. Unatoč udaljenosti od regionalnog središta, često su sudjelovale u radu skupštine, programa i edukacije u organizaciji KDR-a i HKD-a a također isto omogućavale i zaposlenicima knjiž-

nica kojima su rukovodile, potičući ih na aktivnost u Društvu kao i stjecanje novih znanja i vještina.

Upravni odbor Knjižničarskog društva Rijeka dostavio je pisanu potporu za sve tri kandidatkinje.

Ksenija Car-Ilić

Predlagatelji: Narodna knjižnica Kostrena i Gradska knjižnica Bakar

Pisane potpore kandidaturi dale su Gradska knjižnica Rab, Gradska knjižnica Krk, Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić" Vrbovsko, Narodna knjižnica i čitaonica "Halubajska zora" Viškovo, Narodna knjižnica i čitaonica Kraljevica

Ksenija Car-Ilić radila je u Gradskoj knjižnici Crikvenica i to najprije kao knjižničarka od 1975. g, kada je knjižnica bila u sastavu Narodnog sve-

Komisija za dodjelu Povelje Ivan Kostrenčić

učilišta, a potom kao ravnateljica Knjižnice od 2000. godine, kada se knjižnična djelatnost izdvaja iz Sveučilišta sve do 2014. U mirovinu odlazi 2015. godine. Od samog početka rada nastojala je knjižnicu otvoriti lokalnoj zajednici i privući što veći broj korisnika te je knjižničnu djelatnost kontinuirano obogaćivala organiziranjem mnogih kulturnih događanja i manifestacija. Do osnivanja Centra za kulturu, Knjižnica je bila glavni organizator kulturnih zbivanja na području Grada Crikvenice, a nakon toga i dalje nastavlja s intenzivnim kulturnim aktivnostima, i do četrdesetak zbivanja godišnje. 1990. g. potakla je sakupljanje knjižnične građe za Zavičajnu zbirku i u taj projekt uključila i građane. Rezultat toga je današnja vrijedna zbirka starih razglednica, zemljopisnih karata, prospekata i dr. koje čine iznimnu kulturnu vrijednost za Crikvenicu a i cijelu Županiju. Nastojala je razgranati knjižničnu mrežu te je njenim zalaganjem otvoren knjižnični stacionar u Thalassoterapiji (1989.) te knjižnične stanice u Jadranovu (1996.) i Dramlju (2002.). Poticala je i rad ogranka Knjižnice Selce, naročito u području zaštite i obrade Zavičajne zbirke koja sadrži dvije vrijedne ostavštine. Informatizaciju poslovanja Knjižnice započela je 1995. godine, među prvima u Županiji, a na isti način je spremno, 2013. g. provela, uz pomoć matične knjižnice, umrežavanje crikveničke knjižnice u jedinstveni knjižnično-informacijski sustav ZaKi. 2002. godine je pokrenula manifestaciju *Jadranski književni susreti* uz suorganizaciju Društva hrvatskih književnika i pokroviteljstvo Grada Crikvenice, Ministarstva kulture RH i Primorsko-goranske županije. Zahvaljujući njenom zalaganju ova je manifestacija Crikvenicu upisala na kulturnu kartu Hrvatske. Pokrenula je izdavačku djelat-

nost Knjižnice koja je objavila 14 knjiga kojima je sama bila urednica. Unatoč nepovoljnim prostornim uvjetima nastojala je podizati kvalitetu usluga uvođenjem interneta za korisnike, obogaćivanjem knjižničkog fonda i održavanjem njegove aktualnosti. Za svoj je rad nagrađena i Godišnjom nagradom Grada Crikvenice za 2004. godinu za naročite doprinose i promidžbu na području kulture i umjetnosti Grada Crikvenice. Velik dio svoje radne energije Ksenija Car-Ilić je usmjerila na višegodišnje ukazivanje osnivaču i javnosti na prostorne probleme Gradske knjižnice Crikvenica i po tome se može smatrati *pionirom* javnog zagovaranja u knjižničarskoj struci. Upravo zbog toga, iako je otišla u mirovinu i Gradska knjižnica Crikvenica još uvijek čeka preseljenje u novi prostor, kada se to dogodi, bit će to dijelom i njena zasluga.

Jagoda Mužić

Predlagatelji su bili Gradska knjižnica i čitaonica Mali Lošinj.

Radila je u Gradskoj knjižnici i čitaonici Mali Lošinj. Zaposlila se 1981. g. kao jedina djelatnica i voditeljica Gradske knjižnice i čitaonice Mali Lošinj. Iste godine započela je postupke inventarizacije i katalogizacije knjiga spašenih od požara koji je ranije, 1975. godine, zahvatio Knjižnicu. Pripremila je Knjižnicu za ponovno otvaranje i rad s korisnicima te je do 1986. godine bila jedina zaposlena, postavivši u tom razdoblju temelje knjižničkog poslovanja.

U Knjižnici je radila na svim stručnim poslovima, od nabave i stručne obrade do rada s korisnicima i organiziranja raznovrsnih kulturnih događanja. Od 1995. godine bila je ravnateljica Pučkog otvorenog učilišta Mali Lošinj u čijem je sastavu djelovala Knjižnica a od 2006. do umirovljenja 2014. godine bila je na dužnosti ravnateljice Knjižnice. Zaslužna je za formiranje Zavičajne zbirke cresko-lošinjskog područja. Snažno je zagovarala širenje knjižnične mreže u cilju dostupnosti usluga stanovništvu udaljenih mjesta. Velikim dijelom njezinom zaslugom otvoren je, 1987. godine, ogranak u Velom Lošinju, a nakon toga otvoreni su ogranci u Nerezinama, na otoku Unijama i u Ćunskom. Gradska knjižnica Mali Lošinj jedna je od prvih knjižnica u Primorsko - goranskoj županiji koja je ranih devedesetih godina u potpunosti informatizirala svoje poslovanje te također, odmah iza opatijske i riječke knjižnice, 2010. umrežena u jedinstveni knjižnično-informacijski sustav ZaKi. Jagoda Mužić je organizirala preseljenje Knjižni-

Dobitnice Povelje Kostrenčić za 2016. godinu

ce, i to tri puta (1986., 1992. i 2012. godine). Svaki puta je rad u novom prostoru pratilo otvaranje novog odjela, uvođenje novih usluga, novih programskih aktivnosti a time i povećanje broja korisnika.

Posebno je značajan njen rad na projektu proširenja Knjižnice koji je ostvaren 2012. godine te je nakon toga uvedena i cjelodnevna otvorenost za korisnike. Neprekidno je pratila zbivanja u suvremenom knjižničarstvu i nastojala ih primijeniti u vlastitoj sredini. Poticala je svoje djelatnike na stručno usavršavanje. Razvila je dobru suradnju s lokalnom zajednicom, drugim ustanovama i udrugama te medijima. Tijekom svog dugogodišnjeg djelovanja Jagoda Mužić uspješno je razvijala knjižničarstvo na lošinjskom otočju te dala veliki doprinos ugledu i razvitku Knjižnice u značajno i rado posjećeno kulturno središte koje uspješno prati sve suvremene zahtjeve javnog knjižničarstva.

Darinka Živanović

Predlagatelj: Narodna knjižnica i čitaonica Delnice

Darinka Živanović je u Narodnoj knjižnici i čitaonici Delnice radila punih 35 godina, od 1979. do 2014., najprije kao knjižničarka a potom, posljednjih 14 godina do odlaska u mirovinu, kao ravnateljica Knjižnice.

Pri delničkoj Knjižnici je 1981. g. formirana bibliobusna služba te je od tada do 1987. godine radila na mjestu knjižničarke i vozačice bibliokombija što je za to vrijeme, predstavljalo svojevrsni kuriozitet. Bibliobusna služba bila je iznimno značajna za stanovnike Gorskog kotara kojima je inače,

zbog specifičnih geografskih i klimatskih obilježja te loše cestovne povezanosti, knjiga bila nedostupna. Za svoj rad na promicanju knjige putem pokretne knjižnice dva je puta dobila Priznanje Pavao Markovac, 1982. i 1983. godine. Od 1993. do 2005. radila je kao jedina zaposlena u Knjižnici i to na više lokacija i najčešće u nepovoljnim prostornim uvjetima. No unatoč tome, predano je djelovala na izgradnji knjižničkog fonda kako bi se zadovoljile raznolike potrebe korisnika. Uporno ukazivanje na prostorne poteškoće, rezultiralo je preseljenjem Knjižnice 1998. g. u novi prostor u kojem i danas djeluje.

Osamostaljenjem knjižnice, 1999. godine, Darinka Živanović preuzima dužnost ravnateljice i to i dalje kao jedina zaposlena do 2005. godine kada se konačno zapošljava još jedna djelatnica. Time se otvaraju mogućnosti za uvođenje novih programa prvenstveno za najmlađe. Započelo se s redovitim održavanjem kreativnih radionica i pričaonica kao i mnogih kulturno-animacijskih aktivnosti koje Knjižnicu postavljaju u samo središte kulturnih aktivnosti Delnica i šireg područja. Uspostavlja se kontinuirana suradnja s ustanovama, udrugama i pojedincima što dovodi i do rasta broja korisnika. Zahvaljujući predanom radu i neprekidnom nastojanju za iznalaženje boljih uvjeta, Darinka Živanović doprinijela je ugledu struke i Knjižnice u Delnicama, Gorskom kotaru i šire. Dobitnica je Zahvalnice Gradonačelnika Grada Delnice 2014. godine za predan rad u struci i promicanje ugleda Narodne knjižnice i čitaonice Delnice.

Dobitnice ovogodišnje Nagrade “Višnja Šeta”

Dr. sc. Korina Udina

Predsjednica Povjerenstva za dodjelu Nagrade “Višnja Šeta”
korinau@yahoo.com

Godišnjom Nagradom “Višnja Šeta” Hrvatska udruga školskih knjižničara na svečanom dijelu Skupštine HUŠK-a 8. 4. 2016. u Zadru nagradila je Koraljku Mahulja Pejčić iz OŠ Ivana Zajca u Rijeci, iz Primorsko-goranske županije i Zdenku Bilić iz OŠ Otok u Zagrebu, Grad Zagreb i Zagrebačka županija.

Zbog dugogodišnjeg kontinuiranog zalaganja u radu i pozitivnog promicanja djelatnosti školskog knjižničarstva u županiji i šire, članovi Podružnice HUŠK-a PGŽ koja postoji već 13 godina, i u kojoj je Koraljka Mahulja Pejčić aktivist od osnivanja 2003. god., odlučili su nagraditi njen izuzetan trud.

Njezin rad u HUŠK-u od predsjednice podružnice HUŠK-a Primorsko-goranske županije (od 2005. do 2007.), dopredsjednice podružnice (od 2007. do 2011.) traje i danas u svojstvu tajnice podružnice (od 2013.). Članica je Knjižničarskog društva Rijeka i autorica brojnih članaka u e-časopisu Knjižničar/Knjižničarka, aktivistica u Forumu za Slobodu odgoja u PGŽ. 2011. god. promovirana je u stručnu suradnicu mentora, a 2016. god. u stručnu

Koraljka Mahulja Pejčić

suradnicu savjetnicu školsku knjižničarku. Brojni su projekti koje pokreće i provodi u školskoj knjižnici OŠ Ivana Zajca u Rijeci, doprinosi svojim izlaganjima na županijskim stručnim vijećima PGŽ, Proljetnim školama. Objavila je niz publikacija, lektorica je priručnika za učitelje razredne nastave "Igre za velike i male", autorice dr. sc. Aleksandre Pejčić, urednica je udžbenika Visoke učiteljske škole iz Rijeke "Kineziološke aktivnosti za djecu predškolske i rane školske dobi", autorice dr. sc. Aleksandre Pejčić. Međunarodna Udruga "Korak po korak" udžbenik je uvrstila u "Direktorij postojećih ljudskih, institucionalnih i tehničkih resursa" vezanih uz rani razvoj djece u zemljama srednje i istočne Europe. Autorica životopisa Ivana Mahulje u pretisku knjige "Knez Ivan zadnji Frankopan na Krku"¹ Autorica je nastavnih priprema objavljenih u Zbirci nastavnih priprema za Edukaciju o EU uz knjigu "Europska unija i kako podučavati o njoj", autorica Tamare Puhovski.

Primorsko-goranska županija ima već pet nagrađenih školskih knjižničarki Nagradom Višnja Šeta za promicanje profesije i izuzetan doprinos školskom knjižničarstvu. Informacije o nagrađenima su dostupne na www.husk.hr.

Zdenku Bilić predložila je Podružnica HUŠK-a osnovnih škola Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Članica je HUŠK-a od osnivanja Udruge.

¹ Knez Ivan zadnji Frankopan na Krku / Ivan vitez Mahulja. Pretisak. Rijeka: Riječki nakladni zavod, 2007. (Rijeka : Studiograf). XVIII, 78 str.; 19 cm (Biblioteka Posebna izdanja / Riječki nakladni zavod; knj. 8)

Pretisak izd. Iz 1893. Nakl. 300 primj. Autorova slika na omotu. Str. VI-VIII: Proslov / Željko Mahulja. Str. XI-XIII: O Ivanu vitez Mahulji / Koraljka Mahulja-Pejčić.

Uvijek je promovirala knjižnicu kao mjesto učenja, mjesto susreta i druženja, kao mjesto raznolikih kulturnih događanja. Bogato iskustvo, ali i afinitet za njegovanjem posebnih oblika rada – suradnje s muzejima, drugim knjižnicama i institucijama, svake godine rezultiralo je novim projektom i novim zamislima koje je nesebično prezentirala i dijelila sa stručnom zajednicom. Svoje iskustvo iz prakse prezentirala je na županijskim stručnim vijećima, na Proljetnoj školi školskih knjižničara, ali i drugim dionicima odgojno-obrazovnog rada u školama (učitelji razredne i predmetne nastave i dr.). Uvijek otvorena za razmjenu iskustava, ali i mladalački znatiželjna prihvaćala je i provodila projekte i različite aktivnosti u svojoj školskoj knjižnici. Pokrenula i vodila projekt FINSKI KUTIĆ (od 2001. do 2006.) uz podršku Hrvatsko-finskog društva, surađujući sa školom Vuosaaren ala aste iz Helsinkija. Od 2002. do 2015. bila je voditeljica Županijskog stručnog vijeća osnovnoškolskih knjižničara Grada Zagreba što ju potiče da i dalje marljivo smišlja nove projekte, sudjeluje u izradi Knjižnično-informacijskog programa i kontinuirano prikazuje svoj rad kroz primjere dobre prakse. Mentor je mladim školskim knjižničarima. Ima bogato iskustvo u suradnji s institucijama izvan škole, naročito Muzejom za umjetnost i obrt, Etnografskim muzejom, Udrugom Iris Croatica s kojima je na godišnjoj razini realizirala brojne projekte: “Mitološka bića u djelima Ivane Brlić Mažuranić”, pokrenula i koordinirala školski projekt “Perunika i bogovi praslavenskog panteona” koji je završio velikom izložbom. Održala je brojna izlaganja na stručnim skupovima: ŽSV Grada Zagreba i Zagrebačke županije, ŽSV Brodsko-posavske županije, ŽSV Krapinsko-zagorske županije, ŽSV

Međimurske županije, ŽSV Varaždinske županije, Proljetnim školama školskih knjižničara, Seminarima za voditelje županijskih stručnih vijeća školskih knjižničara:

Nagradom za životno djelo “Višnja Šeta”, za dugogodišnji predani rad u školskom knjižničarstvu i doprinos knjižničarskoj profesiji nagrađene su: Biserka Sinjerec iz OŠ Tomaša Goričanca, Mala Subotica, Međimurska županija i Ljerka Medved iz OŠ Voćin, Voćin, Virovitičko-podravska županija.

Podružnica Hrvatske udruge školskih knjižničara Varaždinske županije i Podružnica Hrvatske udruge školskih knjižničara Međimurske županije predložili su Biserku Sinjerec kao dobitnicu nagrade za životno djelo.

Na svom radnome mjestu već 40 godina ostvaruje zapažene rezultate kroz sudjelovanje i organizaciju školskih projekata, na natjecanjima za koja priprema svoje učenike i kao podrška mlađim kolegama u njihovim projektima i radu. Škola koja ima 31 razredni odjel zahtjevna je sredina. Radi s učenicima koji u svojim obiteljima nemaju osnovne uvjete za uspješno pohađanje škole ni učenje. Ta djeca, ali i lokalna sredina na tome su joj je vr-

lo zahvalni. U školi koja ima 35% romske populacije, ona svojim radionicama i drugim aktivnostima pomaže učenicima romske nacionalne manjine da se što uspješnije uključe u društvo, nastave školovanje i postignu uspjeh u životu. Radi na Malom romskom rječniku i prevodi na romski “bajaški” dječje priče te izrađuje prezentacije za potrebe nastave u područnoj školi. Svojim je stručnim znanjima uvela mnoge kolege u tajne i ljepote knjižničarskog zvanja, a riječ podrške, savjeta uvijek ima za sve kojima je to potrebno. Vrlo je poštuju članovi kolektiva u kojem radi ali i kolege knjižničari s kojima surađuje. Posljednjih nekoliko godina bavi se Etwining radionicama za nastavnike 2013. i istraživačkim radom u učeničkoj zadruzi 2014., te surađuje sa Zakladom Hanns Seidel i Europskim domom kroz Parlament mladih – škola demokracije 2015. Aktivna je u Županijskom stručnom vijeću školskih knjižničara Međimurske županije, na Proletnim školama školskih knjižničara već dugi niz godina, kao i na samostalnim državnim skupovima Hrvatske udruge školskih knjižničara gdje je bila i izlagač. U novije vrijeme kolegica Biserka vodi školsku učeničku zadrugu u korelaciji s radom u knjižnici čime promovira školu, svoj rad i zalaganje u školskom knjižničarstvu. Njezina kreativnost, inovativnost i zalaganje u odgoju za dječja i ljudska prava poticaj su i uzor generacijama knjižničara.

Rad kolegice Ljerke Medved prepoznat je i cijenjen i kao takav predstavlja pravi i najvažniji kriterij za dodjelu Nagrade, naveli su u prijedlogu voditelj i članovi Županijskog stručnog vijeća školskih knjižničara osnovnih i srednjih škola Virovitičko-podravske županije.

U dosadašnjem radu kolegica Medved se oslanjala na inovativne metode, napredak školskoga knjižničarstva pokrenut vlastitim snagama i stalnu edukaciju u procesu napredovanja i otvaranja novih mogućnosti mladim kolegama kroz mentorski rad. Napredovala je u zvanju kao stručna suradnica mentor 2003. i stručna suradnica savjetnica te je potvrđena u zvanju 2013. Posebno se istaknula u radu Županijskoga vijeća školskih knjižničara, donoseći novine i stvarajući poticajnu klimu u radu i usavršavanju kolega te vođenjem istog ostvarila zavidne rezultate tijekom punih četrnaest godina. Menadžerske sposobnosti koje je stekla radeći kao ravnateljica škole u jednom periodu ovdje su bile primijenjene i prepoznate. Brojnim je aktivnostima svoju školsku knjižnicu učinila suvremenim susretništem ideja i znanja te ju višestruko afirmirala kao informacijsko, kulturno i odgojno središte ne samo škole, već i mjesta u kojemu živi. Održala je brojna predavanja i radionice na županijskoj i državnoj razini proteklih 20 godina.

Svoj višegodišnji rad na zagovaranju i razvijanju školskoga knjižničarstva popunila je brojnim izlaganjima na svim razinama – školskoj, županijskoj, međužupanijskoj i državnoj, a provođenjem brojnih projekata u praksi pokazala primjenu otvorenih mogućnosti te ostvarila ciljeve modernih metodičkih pogleda. Stalnim stručnim usavršavanjem osobno je napredovala, a time i omogućila napredak članova svojega županijskog stručnog vijeća i ostalih vijeća s kojima je surađivala. Zalagala se za dignitet struke i sudjelovala u radnoj skupini za izradu HNOS-a i Programa Knjižnično-informacijskog područja. Prezentirala radove na stručnim skupovima, objavljivala radove u časopisu Svezak i Školskim novinama.

Osim stručnim, bavi se i humanitarnim radom po kojemu je prepoznata u svojoj sredini. Cijenjena od svojih suradnika u školi, kolega te ostalih školskih knjižničara u Republici Hrvatskoj.

Za stolom slavljenice Primorsko-goranske županije

13

REIMOND
WILLIAMS

